

AR BREZHONEG DRE GOMZ ER C'HLASOÙ SKOL-VAMM

RE VIHAN,
RE GRENN,
RE VRAS

KOMPREN

NB : Stumm da c'hortoz
(Even 2025)
araok adlenn gant Ofis
Publik ar Brezhoneg

ANVIOÙ

ANVIOÙ-GWAN

VERBOÙ

FRAZENNOÙ

LAVARET

TAOLENN

Digoradur	1
Danvez al levrig	2
Elfennoù pennañ ur fichenn	3
Ar pennreolennoù evit interaktiñ gant ar vugale e Brezhoneg	5
Taolenn-daveiñ ar barregzhioù yezh	8
An testennoù ofisiel	11
Ur gael priziañ	14
Ur sell war an enklask	15
Ur c'heriaoueg hag un ereadurezh evit ar skol-vamm	17
Lodenn 1 : Al Lidoù	18
An degemer er c'hlas da vintin: kantin, diwallerezh	19
Mont a ra mat ?	23
Renkañ	26
Ar galv : piv 'zo amañ ?	30
Ar sizhun : hiziv, dec'h, warc'hoazh	34
An deiziad	38
Astenn an deiziad :	43
Ar mareoù-bloaz	43
An amzer	46
Ul lid evit ar re vihan gant ur vaskotenn	50
Mont d'ar privezioù ha gwalc'hiñ e zaouarn	54
Adlein	58
Ul lid all evit ar re vihan: petra 'teus c'hoant d'ober ?	64
An «etrelidoù» : Petra hon eus graet ? Petra 'vo graet ?	68
Pred ar c'hantin : ar roll-meuzioù	72
Amzer kanañ	75
Lenn un istor	77
En em wiskañ	80
Echu eo ar skol	80

TAOLENN

Lodenn 2 : «Kornioù» ar c'hlas

84

Korn ar poupinelloù	85
<i>Dizoleiñ korn ar poupinelloù</i>	<i>90</i>
<i>Gwiskañ ar poupinelelloù</i>	<i>91</i>
<i>Renkañ an dilhad (re vihan)</i>	<i>92</i>
<i>Gwalc'hiñ ar boupinell</i>	<i>93</i>
<i>Ur boupinell o vont d'ar skol (Re vihan)</i>	<i>97</i>
<i>C'Hoari ar medesin (re vihan, re grenn)</i>	<i>99</i>
Korn ar gegin	103
<i>Dizoleiñ korn ar gegin (re vihan)</i>	<i>109</i>
<i>Renkañ ar c'horn keginañ (re vihan, re grenn)</i>	<i>110</i>
<i>Staliañ an daol (re vihan, re grenn)</i>	<i>111</i>
<i>Abadennoù : Fardañ boued evit ar boupinell (re grenn)</i>	<i>112</i>
<i>C'Hoari ar preti (re vras)</i>	<i>113</i>
Korn ar c'harbedoù	115
Korn bitellat	120
Korn an atant/ ti-feurm	125
Korn al livañ	129
Korn an toaz merat	133
Korn an dour	136
Korn an traezh	139

Lodenn 3 : Obererezhioù all evit komz

142

C'hoarioù taol	143
Keginañ	149
Liorzhañ	153
Kontañ istorioù gant margodennoù (re vras)	158
Kontañ darvoudoù bevet (re grenn, re vras)	161

DIGORADUR

Ganet eo bet al levrig-mañ diwar meur a levezon disheñvel : da gentañ ur skiant-prenet evel skolaer er skol-vamm er skolioù publik e-pad un nebeut bloavezhioù, da c'houde ul labour enklak kaset e-barzh ma c'hlas-skol vamm e-pad ur [master Enklask war an didaktelezh - labo CREAD / skol-veur UBO/ ESPE Breizh](#).

Donet 'm eus al labour-mañ dre un dezenn war ar stern e skol-veur Roazhon 2, evit keñverian ar mod ma vez kelennet ar yezh e-pad an 3 bloavezh kentañ ar skol pe ar rak-skol etre Breizh ha Kembre gant bugale eus familhoù ne gomzont ket ar yezh er gêr.

Levezonet eo bet an teul-se neuze gant ar programm [« Croesi i'r Bont »](#) (treuziñ ar pont) savet gant ar rouedad « magourioù » [Mudiad Meithrin](#), e Kembre, evit bugale etre 2 ha 4 bloaz.

Kroget eo bet ar programm arnodiñ-se e 2015 a-benn kreñvaat barregezhioù yezh ar vugale araok mont d'ar skolioù kembraeg (adalek an oad a 4 pe 5 bloaz hervez ar c'hontelezhioù). Lakaet eo bet ar priorelezh war takadoù lec'h ma ne vez ket komzet ar c'hembraeg er familhoù hag implijet e vez ar programm-se e-barzh 125 « cylch » diwar ar 430 a zo e Kembre hiziv an deiz.

Savet eo bet al levrig-se ivez evit evit talañ ouzh an diouer a hentennoù evit heñchañ ar gelennerien a grog gant ar vicher er skol-vamm peurgetket. Emichañs e c'hallo hentennoù all bezañ krouet evit ar c'helc'hioù deskiñ all a-benn nebeut.

Empentet eo bet al levr-mañ evit un embannadur e stumm PDF gant liammoù hag a gas da zanvezioù all (TES da skouer).

DANVEZ AL LEVRIG

Kavout a reoc'h e-barzh an teul **patromoù yezh** da implij gant **ar c'heriaoueg hervez oad ha live yezh ar vugale er skol-vamm**.

Diazezet eo al levrig-mañ war implij **al lidoù**, ar **c'hornioù c'hoari** dreist-holl. **Ur voest-ostilhoù eo**. Kavout a reoc'h **fichennoù dre demoù da zibab** hervez ho c'hoantoù, ho tatar, niver a liveoù en ho klasad ha live yezh ar vugale. N'eo ket un "hentenn" da heuliañ eus ar penn kentañ betek an dibenn. Savet eo bet al levrig-se evit ur c'hlas skol-vamm lieslive.

N'eo ket meneget an oberererezhioù a denn eus an an embregrezh-korf a zo mil a-bouez evit perc'hennañ ar yezh. Kavout a reoc'h boued gant an levr embannet gant TES [Sport er skol-vamm \(2-6 bloaz\)](#)

Implijet e vez abaoe pell al lidoù hag ar c'hornioù c'hoari er skol-vamm e Frañs. Dav eo teurel ur sell nevez war an doare da implij anezho en un doare efedusañ ar gwellañ. Digarezioù a-feson int evit reiñ tu d'ar vugale da glevet ha da zeskiñ patromoù yezh (an degemer, implij ar c'hornioù c'hoari, an istorioù, ar c'hanaouennoù, ar rimadelloù, ar prantadoù debriñ, hag all... an holl darvoudoù bihan a c'hoarvez bemderz pe hogosik en ur c'hlasad skol-vamm).

Skouerioù eus patromoù yezh frammet a zo diskouezet dindan an titloù **'Kompren'** ha **'Lavaret'** gant ur c'heriaoueg a-live. Broudañ a reomp ac'hanoc'h da ginnig ar re-se d'ar vugale, gant ar spi e teuint da gompren ha dreist-holl da lavaret anezho a-hed an amzer. Evel-se e vo diorroet barregezhioù yezh pep buhel a-hed ar bloaz.

Kanaouennoù pe rimadelloù e-liamm gant ar prantadoù kinniget e kavoc'h el levrig-se ivez. O lavaret pe kanañ anezho, a-hed an amzer, a zegaso patromoù yezh i en un doare "naturel" er gomz. Ret-holl eo eta e vefe **kinniget ar c'hanaouennoù pe ar rimadelloù d'ar vugale ingal**.

An darn vrasañ anezho a vez kavet e-barzh dafar pedagagol kinniget gant TES ([Kañan a ri](#), [Rimadelloù a ri](#), [C'hoari e brezhoneg](#), [Enora](#)...). Ouzhpennet eo bet lod all ivez. Tu a vefe ijinañ ha sevel kanaouennoù nevez o klotañ muioc'h gant prantadoù al lidoù pe ar c'hornioù c'hoari ivez.

En teul-mañ e kavoc'h **kinnigoù levrioù da implij**. Rannañ istorioù gant ar vugale ingal zo un doare da ziorren o barregezhioù yezh. Broudañ a reomp ac'hanoc'h da lakaat an istorioù da vevañ dre implijout jestroù ha binvioù ivez.

En ur ober kement-se, dont a raio ar vugale da gompren ster ar gerioù hag ar patromoù yezh kinniget en istor.

Gant ar re vihanañ eo talvoudus **implij ur vaskotenn**. Diskouez a reomp en teul skouerioù gant SPOT. Dont a ra ar vaskotenn da vezañ un dudenn ispisial e-barzh ar c'hlas. Sikour a ra ar skolaer. ez da implij ar brezhoneg ha lakaat da dalvezout patromoù yezh. Implijout istorioù tro-dro d'ar vaskotenn a skoazello ac'hanoc'h da stummañ ar yezh evit ar re vihan.

ELFENNOÙ PENNAÑ UR FICHENN

LEC'H :

al **Lec'h** er c'hlas ma vo graet an abadenn

DAFAR :

an **Dafar** ret evit kas da benn an abadenn

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

an **doare da aozañ** an abadenn evit ar skolaer.ez

PALIOÙ YEZH :

Live oad (pe pazenn) :
da azasaat hervez barregzhioù
ar vugale evit al lodenn **LAVARET**

Kavout a reoc'h dindan ar meneg « **KOMPREN** » ur
c'heriaoueg ha patromoù yezh da ginnig gant d'ar
vugale pazenn-ha-pazenn, evit gwelet ha muzuliañ
diorren yezhel ar bugel. Tu zo da azasaat anezhe
hervez rannyezh ho tachenn. Lakaet eo bet ivez
gerioù pe stummoù zo e gwenedeg (gw.).

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar vantell (mantili)

Lizherennoù e ruz : ar c'hemmadurioù
(sk. ar c'hantin)

ANVIOÙ-GWAN

tomm, yen, fall, brav

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

VERBOÙ

laka

« GERIOÙ-BIHAN »

vir ..

Gêrioù e glas : pa vez implijet urzhioù
gant meur a vugale (s.k. : Deuit 'ta)

LAVARET

ar vantell

an heuzoù

ar botoù

ar stammenn

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN LAVARET

...

...

Gant ar Meneg « **LAVARET** » e
kaver ar palioù a-fed respontoù gant
ar vugale, pazenn-ha-pazenn. Implij
patromoù-yezh a lakay ar vugale da
respont e brezhoneg.

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN LAVARET

...

...

PALIOÙ YEZH :

KOMPREN

RE VIHAN (PAZENN 1)

Kompren a ra ha respont a ra da urzhioù simpl

RE GRENN (PAZENN 2)

Kompren a ra ha respont a ra da urzhioù kemplezoc'h

RE VRAS (PAZENN 3)

Kompren a ra ur bern titouroù kemplesoc'h.

LAVARET

RE VIHAN (PAZENN 1)

Implijout a ra gerioù diazez hiniennel evit respont da c'houlennoù simpl e-barzh buhez pemdeziek ar c'hlas.

RE GRENN (PAZENN 2)

Implijout a ra frazennoù eeun, div c'her pe teir ger enno, pa respont da c'houlennoù eeun. Dont a ra a-benn da ezteurel titouroù, santimantoù ha c'hoantoù en un doare simpl, da sk. *'Er gêr e tebran'.*

RE VRAS (PAZENN 3)

Implijout a ra frazennoù tri ha pevar ger pa respont d'ar goulennoù. Komz a ra dizalc'h, disklêriañ o santimantoù hag o c'hoantoù gant fiziañs, da s.k. *'C'hoant 'm eus da c'hoari', 'Plijout a ra din fardañ krampouezh'.*

KANAÑ : 🎵

Kavout a reoc'h **titl ar ganaouenn pe ar rimadell** pa vezer ul lodenn eus an dafar kinniget gant TES. Ret eo kemer harp pep tro war ar c'hanaouennoù rak ul lodenn bouezus eo evit reiñ nerzh d'ar patromoù yezh kinniget e **'KOMPREN'** hag e **'LAVARET'**.

Srivet eo pozioù ar c'hanaouennoù na gaver ket en dafar pedagogel kinniget gant TES (kanouennoù pe rimadelloù all, pe traoù ijinet a glot gant al lidoù).

ASTENN :

Meneget e vez evit ar prantadoù, obererzhioù all a c'hello bezañ kaset : **c'hoarioù, levrioù, labour war danvezioù all.**

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Kavout a reoc'h evit abadennoù zo **skouerioù progressadur pe programmadur** a-hed ar blovaeh pe a-hed ar c'helc'hiad 1, e-keñver al lidoù hag an implij eus ar c'hornioù c'hoari.

PRANTAD 1

RE VIHAN

Lak e dikedenn e ti "er skol" pa vez lâret e anv get ar vugale (tikedenn-anv + foto) ha goude a ya kuit evit un obererezh get an ATSEM / skoazeller.ez (da skouer)

RE GRENN

Bugel (o respont) : **Da X eo ! Din eo !**

Bugel (o respont) : **zero, unan, daou, tri, pevar, pemp**

RE VRAS

Bugel e-karg eus ar galv : **Da biv eo ?** (en ur ziskouez un dikedenn-anv d'ar vugale)

Bugel e-karg eus ar gal : **Ket, n'emañ / n'eo ket (gw.) da** (anv ur bugel)

AR PENNREOLENNOÙ EVIT INTERAKTIÑ GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Ret-holl eo « **modelañ** » ar yezh dre ar patromoù-yezh a gaver er restr-mañ evit ma c'hallfe ar vugale deskiñ ar yezh.

Gant an holl vugale

Pa vezit o degas patromoù yezh d'ar vugale , derc'hel soñj e rankit :

- **Implij ur yezh dereat evit live ar bugel,**
- **Ad-ad-ad... lavaret** ingal ar c'heriaoueg hag ar patromoù-yezh en ur implijout al lidoù ar muiañ posubl,
- **Adlavaret ar gerioù / patromoù yezh d'ar bugel en un doare dereat ma vez graet ur fazi pe ma vez implijet ur meskaj brezhoneg ha galleg.** Arabat goulenn gant ar bugel adlavaret re abred. Da skouer, ma lavar ar bugel “je suis skuizh” e adlavar ar skolaer.ez “skuizh on” Derc'hel soñj n'eo ket ur gwander nag ur sin a droukvesk ma vez implijet div yezh pa vez savet frazennoù gant ar vugale e div yezh, ul lodenn naturel eus an aergerzh deskiñ . Ur yezh nevez evit ar vugale eo...,
- **A-bouez eo implijout jestroù evit treuzkas ur ger.** Implijout al langaj korfel evit treuzkas ar ster kuit da implijout ar galleg,
- **... hag ivez dafar** (mod kartennoù flash) evit ur c'heriaoueg muioc'h ispisializet,
- **Implijout frazennoù / patromoù yezh evit displegañ ar pezh a rit c'hwi , skalaer-ez,** e-pad un abadenn : da s.k. “*O walc'hiñ ma daouarn emañ*”, “*O plegañ ar follenn emañ*”...,
- **Profitañ eus an digarezioù nann gortozet er c'hlas evit pinvidikaat ha diorren yezh ar vugale en ur adlavaret en-dro hag en ur ouzhpennañ gerioù :** da s.k. “*OH ! kouezhet eo ma c'hreion*”,
- **Ober gant an daremprediñ dre zaoulagad ha diskenn betek ment ar bugel pa vez ezhomm. Ret eo sellout ouzh ar vugale en o daoulagad** (stag ouzh an daoulagad) evit bezañ sur e heuliont titouroù, urzhioù simpl e brezhoneg,
- **Komz sklaer ha goustadik,** implijout un ton dous,
- **Reiñ amzer a-walc'h d'ar bugel da respont** ma rit ur goulenn,
- **Implijout ur vaskotenn, dreist-holl evit are vihan,** evit kinnig ar patromoù yezh en un doare plijus ha bev.

AR PENNREOLENNOÙ EVIT INTERAKTIÑ GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Gant ar re vras (hag ar re grenn e dibenn ar bloavezh skol)

- **Broudañ ar vugale vras da lavaret en-dro frazennoù patrom evit stabilaat ar patromoù yezh.** Ret eo stalañ ur seurt kevrat «*lavaret en-dro*» gant ar mod da da zaremprediñ dre gomz gant ar vugale,

Skouer :

Bugel : *B m'a embêté*

Skolaer : *Añjinet on bet gant B*

Bugel : *oui, B m'a embêté*

Skolaer : *Añjinet on bet gant B, lavar en-dro mar plij*

Skouer gant frazennoù hiroc'h :

Bugel : *je peux mettre mon dessin dans mon cartable ?*

Skolaer : *ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Ya. Mat eo !*

- **Lakaat ar vugale vras** (kevrenn are re vras hag ar re grenn e dibenn ar bloavezh skol) **e plas ar skolaer.ez evit "bezañ an eil-skolaer.ez", merañ ur c'hoari taol...,**
- **Goulenn gant ar vugale implij ar brezhoneg** (gant ar re grenn ha dreist-holl gant ar re vras): asantiñ goulennoù pe respontoù nemet e brezhoneg pa vez goulennet un dra pe lâret un dra get ur bugel, dreist-holl evit traoù simpl : goulennoù simpl er c'hlas, da skouer monet er privezioù, goulenn an aotre d'ober un dra...,
- **Implij goulennoù digor gant ar skoaler.ez adalek kevrenn ar re grenn :** e kreiz ar bloavezh skol, ez eus tu da implij muioc'h mui goulennoù digor (*Penaos, Pegourz ?, Perak ?*) a zegas frazennoù simpl e brezhoneg. Tu zo da implij ivez goulennoù en amzer kevrennek evel "*Petra hon eus graet ?*" "*Petra 'teus graet ?*" pe en amzer da zont evel : "*Petra 'vo graet ?*" evit kaout frazennoù a grog gant verboù,
- **Goulenn gante ober frazennoù "klok" gant ar re vras ha gant ar re grenn e-kreiz ar bloavezh skol.** Gant raganvioù goulennata (*Piv ?, Da biv ?, Petra eo ?, Pelec'h/ E-men ?*) e vez techet ar vugale da respont gant frazennoù ur ger enno hepken. Tu zo da implij ur seurt ger-stur boas gant ar skolaer mod: "*ur frazenn klok mar plij !*". Ne vo ket komprenet gant bugale skol-vamm petra eo ur frazenn. Met komprenet 'vo eo "ret" dezhe hiraat ar respont gortozet. Tu zo da implij jestroù ivez (an dorn pe ar biz ar skolaer.ez o troiñ dizehan, da skouer),

Skouer :

Skolaer : *Pelec'h emañ B (anv ur bugel) ?*

Bugel : *er privezioù*

Skolaer : *ur frazenn klok ! er privezioù emañ !*

Bugel : *Er privezioù emañ.*

- **Sevel raktresoù a lak ar skolidi da gomz :** enrollañ, filmañ evit degas ar yezh er gêr (rimadelloù, sonennoù, hag albomoù ar c'hlas) , sevel un abadenn margodennoù pe c'hoariva c'hoariet gant ar vugale...

AR PENNREOLENNOÙ EVIT INTERAKTIÑ GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Gant an ATSEM / skoazeller.ez :

Mard eo gouest da gomz brezhoneg* ho ATSEM / skoazeller.ez, klaskit digarezioù da flapañ evel skipailh er c'hlas dirak ar vugale evit ma vo klevet gant ar vugale goulennoù ha respontoù o vezañ skoueriekaet evel m'eo dleet.

Skolaer.ez :	Mont a ra mat ganit (<i>anv an ATSEM / skoazeller.ez</i>) hiziv ?
ATSEM / skoazeller.ez :	Mont a ra mat-tre. Ha ganit ? Penaos e ya an traoù hiziv ?
Skolaer.ez :	Skuizh on. Ne 'm eus c'hoant da labourat hiziv !
ATSEM / skoazeller.ez :	Ha gant SPOT (<i>maskotenn ar c'hlas</i>) ? Mont a ra mat gantañ ?
Skolaer.ez :	Skuizh eo ivez . Emañ o kousket !

* Un dra mil a-bouez eo kaout ATSEM / skoazeller.ezED stummet war ar brezhoneg, evit gellout dremprediñ e brezhoneg gant ar vugale ha ket adlvaret urzhioù e galleg d'ar vugale !

[Stummadurioù war ar brezhoneg a vez kinniget d'ar wazourien tiriadel ha d'an ATSEM / skoazeller.ezED gant ar CNFPT Breizh da skouer](#), met ivez gant aozadurioù stummañ all [KELENN](#), [STUMDI](#), [ROUDOUR](#).

Ma 'z eo mennet ho ATSEM / skoazeller.ez, e c'hallfe bezañ talvoudus lakaat ar gerent da "gizidikaat" an ti-kêr diwar-benn an ezhomm pedagogel-mañ mil a-bouez.

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOÙ YEZH

1- Komz a-ziwar e benn (kentañ gour unan)

○ barregezh da vezañ tapet enni	● barregezh bet tapet enni	Re vihan	Re grenn	Re vras
En em ginnig				
Katell eo ma anv			○	●
Katell on			○	●
Pemp bloaz on (<i>Me 'zo pemp bloaz</i>)			○	●
E-En .. emañ / eh on o/e chom (<i>Me 'zo o chom</i>)				○
Displegañ ma santimantoù				
Naon 'm eus. Sec'hed 'm eus			○	●
Ne 'm eus ket naon. (Ne) 'm eus ket sec'hed				○
Yen eo (din) / N'eo ket tomm	○		●	
Riv/ Anoued 'm eus / Tomm eo din			○	●
Brav eo ! Mat eo ! N'eo ket mat !	○		●	
Skuizh on	○		●	
N'on ket skuizh			○	●
Paan-gof / Droug-kof 'm eus	○		●	
Madigoù a gavan mat / Me 'gav mat madigoù / ne gavan ket mat..			○	●
Plij a ra din c'hoari (C'hoari a blij din ober...) / Ne blij ket din c'hoari ...			○	●
Displegañ ma c'hoantoù				
Ne 'm eus ket c'hoant ... / C'hoant 'm eus da ...			○	●
Moaien 'zo din.../ Tu zo din da ...			○	●
Gellout a ran mont d'ar privezioù , c'hoari			○	●
Monet a ran da / Eh an da ..				○
Un tamm / Ur banne (ur lomm) 'm bo			○	●
Ezhomm / Afer 'm eus eus / a sikour, eus / ag ur sizailh ...			○	●
Displegiñ ar pezh a c'hellan ober, a ouzon ober				
Me 'oar / 'ouia kontañ, skrivañ, tresañ...			○	●
N'ouzon / ouian ket ober an dra-se			○	●
Ne c'hellan ket lakaat (gwiskañ) ma stammen			○	●
Echu (achu) eo ma labour ganin			○	●
Deut on a benn da ..				○
Lammat / Saihal a ran			○	●
O /É lammat / saihal emañ / ec'h on				●
Perc'hennañ				
Me 'm eus ur choar / ur breur / ur c'hi 'm eus			○	●
Ne 'm eus ket ur c'hi			○	●
Ne 'm eus ki ebet				○
Din(-me) eo.	○		●	

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOÙ YEZH :

2- Komz gant ar re all (eil gour unan, eil gour lies)

☐ barregezh da vezañ tapet enni ☒ barregezh bet tapet enni	Re vihan	Re grenn	Re vras
Saludiñ, kimiadiñ			
Demat (dit / dis / deoc'h).	●		
Mon(e)t a ra mat (ganit / ganis / ganeoc'h ?)	○	●	
Ya, mon(e)t a ra mat (mat-tre, mat a-walc'h) Ya, fiskal	○	●	
Ket / Pas, ne ya/n'a ket mat		○	●
Kenavo (dit /dis, deoc'h).	●		
Ken warc'hoazh / Betek / a-benn arc'hoazh / ken /a-benn / betek dilun		○	●
Ken bremaik / a-benn (betek) tuchant		○	●
trugarekaat			
mar plij (ganit, ganis, ganeoc'h)	●		
Trugarez (dis, deoc'h)	●		
Mat eo.	●		
Digareziñ			
Ma digarez !	○	●	
Hetiñ			
Deiz ha bloaz laouen dit / dis, deoc'h !	○	●	
Nedeleg laouen !	○	●	
Bloavezh mat / Blezad mat !		○	●
Estlamma			
Brav ! Gourc'hemennoù ! Fiskal ! Kabidan !		○	●
Titouriñ a-ziwar egile			
Piv out / ous (-te) ? Piv oc'h (-c'hwi) ?			●
Pe oad out / ous ? Pe oad oc'h ?			●
Petra 'to / 'po ? Un tamm / Ur banne (lomm) 'to / 'po ?		●	
Petra emaout / ec'h ous (emaoc'h / oc'h) ec'h ober ?/ O'ch/Ec'h ober petra emaout / ec'h ous (emaoc'h / oc'h) ?		○	●
Petra 'zo ganit / ganis ? ganeoc'h ?		○	●
Pelec'h / E-men emaout / eh ous (emaoc'h / oc'h) ?		○	●
Da belec'h / venn emaout / ec'h ous (emaoc'h / oc'h) o'é vonet ?		○	●
Piv 'neus skoet ganit / ganis ? Piv 'neus graet droug dit / dis ?		○	●
Goulenn, gourc'hemenn			
Gellout a rez, rit ..		○	●
Ro din ! Roit din !		○	●
Deus (da) ..deuit / dait		○	●
Dalc'h, dalc'hit !		○	●
Kae / kit (da)		○	●
Kerzh/ Kerzhit (da)		○	●
Diwall / Diwallit		○	●
Kemer / Kemerit		○	●
Lak / lakait		○	●
Sell / sellit		○	●
'teus ket droad da .. ! P'eus ket droad da .. !		○	●
Asantiñ, nac'hañ			
Ya, pas	●		
Geo ! Nann !		○	●
N'eo ket. N'em eus ket. N'em bo ket.		○	●
Kinnig			
Dour 'to ?/ po Laezh 'to /'po ? Dour pe laezh 'to /'po ?		○	●
Mat eo dit o ... / Kontant out o... (+ anv-verb)?		○	●
C'hoant 'teus (ho peus) da.. ?		○	●
Klemm, barn			
N'out / out ket jentil ! N'eo ket jentil !		●	
Droug out / ous (oc'h) ! Droug eo !		●	
Truchet 'teus !...		○	●

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOÙ YEZH :

3- Komz eus unan all , eus ar re all (teirvet gour unan, teirvet gour lies)

☐ barregezh da vezañ tapet enni ☒ barregezh bet tapet enni	Re vihan	Re grenn	Re vras
diskouez , envel			
Alan eo / Setu Alan	☐	☒	
Un ti eo	☐	☒	
Ma levr eo		☐	☒
Breur / C'hoar Anna eo			☒
Deskrivañ			
Bras / Bihan eo ma belo		☒	
Sac'h Lou 'zo ruz, glas ...		☐	☒
Bout zo un ti. Un ti 'zo. Amañ ez eus un ti.		☐	☒
N'eo ket echu.		☒	
Kontañ			
Tri bugel a vank		☒	
Teir flac'h 'zo		☐	☒
daou greion 'zo ganin.			☒
Muzuliañ, priziañ			
Kalz zo / n'eus ket kalz		☒	
N'eus ket ken / N'eus ket mui		☐	☒
Bezañ / Bout 'zo c'hoazh.		☐	☒
Kelaouiñ			
Klañv eo. Skuizh eo.		☒	
O/E c'hoari emañ / er privezioù emañ		☐	☒
O/E tresañ emaint			☐
Brav / fall / yen / tomm eo an amzer	☐	☒	
Glav a ra / erc'h a ra / koumoul zo / kogusennek eo.		☐	☒
Graet (en) neus / he deus droug din !		☐	☒
Difennet eo !	☐	☒	
Lec'hiañ, amzeriañ			
Amañ, aze (emañ)	☐	☒	
Bremañ		☐	☒
War / àr, dindan / edan, e-kichen/ e-tal, e-barzh, dirak, a-dreñv	☐	☒	
a-us / a-dreist		☐	☒
a-raok, goude /war-lerc'h		☐	☒
Ar lun eo hiziv/ hiriv.		☐	☒
Skol 'oa dec'h. Skol 'zo hiziv. Skol 'vo arc'hoazh.		☐	☒
Warc'hoazh ne vo ket skol		☐	☒
Sevel goulennoù			
Piv eo ? Petra eo ?		☐	☒
Peseurt boest eo ?		☐	☒
Petra 'zo (er voest) ?		☐	☒
Petra 'teus / hon eus graet ?		☐	☒
Pelec'h / E-men emañ Mona ?		☐	☒
Penaos 'vo graet ?		☐	☒
Penaos emañ an amzer ?		☐	☒
Pet bugel 'zo ?		☒	☒
Pegoulz/ Pegourz 'vo debret ar wastell ?		☐	☒
Da biv eo ?	☐	☒	
Piv en do dour ?		☐	☒
Piv a ya d'ar chantin ?		☐	☒
Piv a chom en diwallerezh ?		☐	☒

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Gant akademiezh Roazhon :

«Communication Langagière- Répères de Progressivité Linguistique » Breton – Niveau A1 (Cycle 1 bilingue / Cycle 2), [da bellgargañ war lec'hienn Akademiezh Roazhon.](#)

Gant Ministrerezh an Deskadurezh-Stad :

Kelc'hlizher embannet d'ar 14 a viz Kerzu 2021 : « *Langues et cultures régionales : Cadre applicable et promotion de leur enseignement* », MENE2136384C.

o erlerc'hiañ hini an 12 a viz Ebrel (Circulaire relative à l'enseignement des langues et cultures régionales n° 2017-072 du 12-4-2017) a ro da c'houzout ar framm e-keñver an divyezhegezh ha plas ar brezhoneg er skol-vamm.

Tennad ar c'helc'hlizher 2021 e-keñver ar c'helenn divyezhek :

« Parce que les langues régionales font partie du patrimoine linguistique de la France, le ministère mène une action résolue en faveur de l'enseignement bilingue en français et en langue régionale pour les élèves et les familles qui aspirent à la **maîtrise équivalente des deux langues**. (...). Avec l'enseignement bilingue, la langue régionale n'est plus seulement la langue enseignée mais devient langue d'enseignement d'autres disciplines.(...) Ce cursus repose sur l'usage de la langue régionale ou de la langue française comme langue d'enseignement. **Le temps d'exposition à l'une ou l'autre des langues apprises est adapté aux besoins des élèves et au projet pédagogique de l'école/l'établissement ou de la classe.**

L'objectif des classes bilingues et des sections bilingues, de la maternelle au lycée, est **d'assurer une maîtrise équivalente du français et de la langue régionale, que ce soit par la parité horaire hebdomadaire dans l'usage des deux langues ou par l'enseignement bilingue par la méthode dite immersive**. Cet enseignement par immersion est **une stratégie possible d'apprentissage de l'enseignement bilingue**.*

S'agissant en particulier des trois cycles d'enseignement primaire considérés dans leur globalité, cet enseignement associe l'utilisation de la langue régionale et celle de la langue française pour parvenir rapidement à une certaine **aisance linguistique des élèves dans les deux langues**. **Le temps de pratique de chacune des deux langues peut varier dans la semaine, l'année scolaire ou encore à l'échelle des cycles, en fonction des besoins effectivement constatés.**

Le recours à l'enseignement bilingue par méthode immersive est nécessairement facultatif pour l'élève. Ce sont les représentants légaux qui font la demande d'inscrire leur enfant dans une structure pédagogique qui propose cette méthode. Ce choix est guidé par le projet pédagogique de l'école ou de l'établissement, qui doit dès lors être présenté en amont de l'inscription, contribuant ainsi au choix éclairé de l'élève et de sa famille. Le recours au français comme appui à l'expression et à la compréhension de l'enfant au cours des enseignements en langue régionale reste intégré à la démarche pédagogique en tant que de besoin. »

* Ainsi Gwenole Larvol, dans une contribution intitulée **«Enseignement en langues « régionales» : La parité horaire en question»**, adressée à la mission parlementaire sur l'enseignement des langues « régionales » suite à la censure partielle de la loi Molac, indiquait que dans une enquête menée auprès des enseignants bilingues breton – français des écoles primaires publiques du Finistère, de nombreuses classes maternelles, présentaient des taux d'exposition au breton supérieurs à 70 %, allant jusqu'à 90 %.

Er skol-vamm eo seblant anat eo ret mont war-zu ur stumm soubidigezh ivez er skolioù publik ha katolik, en tu all eus ur parded rik a-fed eurvezhioù e brezhoneg, a-benn reiñ d'ar skolidi e dibenn ar skol-vamm ar binvioù yezhel ret evit heuliañ kentelioù matematikoù pe deskiñ lenn e brezhoneg !

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Tu zo ivez da gemer harp war ar c'helc'hlizher kentañ evit an divyezhegezh embannet e 2001 : « *Modalité de mise en œuvre de l'enseignement à parité horaire* » (C. n° 2001-167 du 5-9-2001)

Un destenn a-bouez a oa bet evit ar c'helenn divyezhek e 2001, an destenn ofisiel gentañ gant alioù pedagogel chomet talvoudus hiziv an deiz.

A-fed **palioù yezh** e oa skrivet :

« À l'issue de l'école maternelle, il est souhaitable que les enfants sachent s'exprimer, à l'oral, dans la langue régionale, de façon compatible avec les intérêts et l'expérience d'enfants de leur âge. »

E-keñver ar **barregezhioù kehentiñ** :

« Le **but de l'enseignement bilingue** est d'amener progressivement les élèves à utiliser la langue régionale ou le français avec leurs pairs du même âge, mais aussi avec les adultes, dans l'école et dans le milieu familial et social. L'interaction verbale entre l'enfant et autrui (maître, interlocuteurs enfants et adultes) dans la vie de l'école et les activités de la classe, dans le milieu familial et social, est à la fois l'objectif et le moteur de cet apprentissage.

Le maître doit permettre à l'enfant de comprendre que les moyens de réaliser concrètement la communication varient selon les situations et les contextes : ils ne sont pas les mêmes dans la classe ou sur le terrain de jeux. **Le maître lui apporte en situation le matériau linguistique approprié.** Actif dans la vie scolaire, l'enfant y assume des responsabilités, explique ses actions, apprend à écouter le point de vue de l'autre. **À l'issue de l'école maternelle, les enfants devront être capables de tenir le rôle d'interlocuteur dans différents types de conversation en langue régionale, de maintenir le contact avec leur partenaire, de le comprendre, de se faire comprendre de lui, de coopérer et de collaborer avec lui pour produire du sens.**

Le passage d'une langue à l'autre, loin de constituer une erreur qu'il faudrait sanctionner, sera accepté comme l'indice d'une bilinguisme en construction, marquée par la coexistence, dans la pratique linguistique du même individu, de formes différentes issues de codes différents. Chaque fois qu'il le jugera opportun, le maître aidera l'enfant en reformulant correctement son message et en lui demandant de le reprendre. Il valorisera l'entraide mutuelle, les efforts et les réussites.

À l'issue de l'école maternelle, les enfants devront être capables de tenir le rôle d'interlocuteur dans différents types de conversation en langue régionale, de maintenir le contact avec leur partenaire, de le comprendre, de se faire comprendre de lui, de coopérer et de collaborer avec lui pour produire du sens. »

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Bepred gant ar c'helc'hlizher kentañ evit an divyezhegezh embannet e 2001 e oa bet lakaet war wel alioù pedagogel a-bouez :

« **Une pédagogie active** : Pour atteindre les objectifs de langue orale qui ont été énoncés, les enseignants devront mettre en œuvre une pédagogie active telle que la formulent les programmes officiels de l'école primaire. C'est d'autant plus important qu'il s'agit de développer les compétences orales dans deux langues dont les niveaux de départ sont bien différents, le français étant généralement langue maternelle et la langue régionale une seconde langue peu ou pas connue des élèves.

En maternelle, il conviendra de **diversifier les stratégies permettant de développer la compréhension et l'expression** : le jeu, le mime, la mise en situation, le dessin, l'illustration.

L'acquisition de la langue dépend étroitement de la richesse des expériences faites et de multiplication des occasions de les relater par le langage, mais aussi de toutes les occasions d'exprimer des points de vue, d'interroger, de participer à l'élaboration de projets, d'apprendre des comptines ou des chansons, d'écouter des textes lus par le maître, etc.

Les enseignants privilégieront **les activités motivantes dans lesquelles le contexte facilite la compréhension des consignes**. L'observation montre en effet que l'enfant de 3 ans a besoin en général d'un long temps d'imprégnation, estimé à 12, voire à 18 mois, avant de réutiliser, même de manière approximative, les énoncés entendus. L'enseignant accompagne l'"étrangeté linguistique" du début en portant beaucoup d'attention aux élèves : il crée la confiance par une proximité et des stratégies appropriées à l'enseignement en langue seconde. (...)

D'une façon générale, l'enseignant s'assure en permanence que les élèves comprennent les consignes et les tâches demandées, ainsi que les interventions et les exposés de leurs pairs. **Il aide les élèves à s'exprimer en langue régionale dans les diverses situations de communication de la classe en leur apportant, au moyen de reformulations discrètes, les instruments linguistiques dont ils ont besoin (mots, constructions...).** Il leur demande de reprendre si la communication n'en est pas interrompue. Il diffère à un moment ultérieur, pour un travail spécifique de langue, la consolidation d'une structure, d'une conjugaison.

Par les aides qu'ils sollicitent ou s'apportent mutuellement dans l'expression au cours des activités de la classe, par les progrès qu'ils sont amenés à réaliser, les élèves prennent conscience qu'ils sont acteurs aussi bien de l'acquisition de la langue que de l'acquisition des savoirs. Des rencontres avec des locuteurs de la langue régionale seront organisées.

Une démarche d'apprentissage progressif

Il est évident que cet apprentissage progressif est marqué par la présence d'une **"interlangue"** dans laquelle l'enfant produit des énoncés inachevés, inaccomplis, encore relativement distants de la langue-cible, où s'entremêlent les deux codes linguistiques. **L'interférence est une étape normale** dans le processus d'apprentissage : le maître valorise la compréhension et propose une reformulation afin d'assurer la communication.

Une grande **sérénité par rapport aux erreurs, des reformulations précises et opportunes** pour rétablir le **modèle de langue**, une **valorisation de l'autocorrection** mettront l'élève en confiance et lui donneront les moyens de mieux s'exprimer. L'objectif final est de lui permettre d'accéder à la maîtrise parallèle des deux codes avec un minimum d'interférences entre eux.

L'enfant apprend la langue en la pratiquant. Il a besoin de produire des énoncés en mobilisant ses acquis. Mais l'acquisition de la seconde langue suppose aussi des phases de structuration et d'exercices plus systématiques qui permettent de fixer des acquisitions. (...) »

UR GAEL PRIZIAÑ

Kavout a reoc'h aze **kinnig ur gael priziañ evit ar skol-vamm.**

Daoust d'ar pezh skrivet er c'helc'hizher miz Kerzu 2021 war ar priziadennoù, n'eus ket hiziv benveg ebet evit priziañ live ar vugale e brezhoneg e dibenn ar skol-vamm pe e penn kentañ ar c'helc'hiad 2.

Skrivet e oa koulskoude er c'helc'hizher 2021 : *"Le niveau de maîtrise du français et de la langue régionale des élèves issus de parcours bilingues fait l'objet d'une évaluation régulière. Ainsi, une attention particulière est portée aux résultats de ces élèves aux évaluations nationales de CP, de CE1 et de 6e qui tient compte des spécificités des sections bilingues. Des évaluations complémentaires, élaborées en lien avec le conseil supérieur des langues, permettent de suivre la progression des acquis linguistiques des élèves dans les deux langues tout au long de leur parcours."*

KOMPREN

PAZENN 0	Sellet a ra ar bugel ouzh daoulagad ar skolaer.ez ha kregiñ a ra da heuliañ urzhioù simpl e brezhoneg.
PAZENN 1	Kompren a ra titouroù simpl ha respont a ra d'an urzhioù
PAZENN 2	Kompren a ra titouroù kemplezhoc'h ha respont a ra d'an urzhioù
PAZENN 3	Kompren ar ur bern titouroù kemplesoc'h ha respont a ra d'an urzhioù a ya d'ober div elfenn.

KANAÑ

PAZENN 0	Teurel evezh a ra ar bugale pa glev un den deuet pe bugale all o kanañ. Kemer a ra perzh gant jestroù ha gerioù distaget.
PAZENN 1	Kanañ a ra 4 / 5 kanouenn aes eus al lidoù gant fiziañs a-walc'h
PAZENN 2	Kanañ a ra 5/ 6 kanouenn eus al lidoù gant fiziañs ha distagañ a ra ar gerioù gant muioc'h a fiziañs
PAZENN 3	Kanañ a ra kanouennoù pe rimadelloù gant patromoù yezh astennet ha diskouez a ra kompren anezho.

LAVARET

(REIÑ RESPONTOÙ DIWAR UL LEVR / UN ISTOR ANAVEZET MAT)

PAZENN 0	Kregiñ a ra da respont d'al levrioù skeudennoù ha levrioù istorioù dre jestroù ha dre selloù.
PAZENN 1	Respont a ra d'un istor lennet pe kontet ha d'ar skeudennoù dre jestroù ha gerioù. Kregiñ ar da anavezout tudennoù anavezet, da sk. Spot, Arzhig-Du, An Azen Troto.
PAZENN 2	Kompren a ra an istor lennet pe kontet ha respont da c'houlennnoù simpl diwar-benn an istor hag ar skeudennoù en ur implijout frazennoù daou pe tri ger e brezhoneg. Anavezout a ra un toullad tudennoù anavezet, da sk. Pomper.
PAZENN 3	Respont a ra d'un istor lennet pe kontet ha d'ar skeudennoù en ur implijout frazennoù bevar pe pemp ger e brezhoneg. Gouest eo lavaret pezh a c'hoarvez. Anavezout ur bern tudennoù liesseurt.

KOMZ

PAZENN 0	Implijout a ra jestroù evit treuzkas ster ar gerioù ha kregiñ a ra da adlavaret gerioù pennañ e brezhoneg stag ouzh buhez pemdeziek ar c'hlas.
PAZENN 1	Implijout a ra gerioù diazez evit respont da c'houlennnoù simpl stag ouzh buhez pemdeziek ar c'hlas.
PAZENN 2	Implij ar frazennoù daou pe tri ger pa respont da goulennnoù simpl. Dont a ra a-benn da zisplegañ o santimantoù hag o c'hoantoù simpl, da skouer, 'Skuizh on.'
PAZENN 3	Implijout a ra frazennoù pevar pe pemp ger pa respont d'ar goulennnoù. Komz a ra dizalc'h ha gouest eo da zisklêriañ e santimantoù hag e c'hoantoù gant fiziañs da skouer, 'C'hoant 'm eus da c'hoari' / 'Plij a ra din mont er c'hoad'.

Peseurt « feedback » gant bugale vras skol-vamm ?

Kavout a rit dindan ur pennad eus ar c'hounskrid Master RED (CREAD) « *Etude de l'action conjointe du professeur et de l'élève dans le rituel du « premier regroupement du matin » en classe bilingue maternelle français-breton. Quelles interactions pour tendre vers une amélioration des capacités linguistiques à l'oral en langue seconde ?* » (Kerbiqet, 2019)¹.

Les types d'interaction / professeur élève

Il faut d'abord voir la demande de répétition du lexique et plus globalement d'éléments de syntaxe apportées par l'enseignant, comme une forme de contrat de base avec le jeune élève pour la progression des savoirs linguistiques en langue seconde.

Mais au-delà, de cette première phase fondamentale, Il s'agit d'aller au-delà de la simple reformulation classique d'un propos de l'élève par le professeur visant à corriger les erreurs au fur et à mesure que les jeunes élèves commencent à engranger un bagage linguistique notamment **à la fin de la Moyenne section mais surtout en Grande Section**.

Ce type d'interactions est de loin la plus répandue selon Lyster dans les classes de type immersive 55% du type d'interactions dans les classes bilingues immersives en français au Canada² (Elle est basée sur le schéma de la répétition parentale auprès de jeunes enfants durant l'acquisition de leur première langue. Mais Lyster note que des recherches ont montré que ce type d'interactions est peu utile pour faciliter l'expression des apprenants sur un sujet complexe, maintenir la communication, maintenir l'attention des élèves sur le contenu de l'enseignement quand notamment les capacités linguistiques requises sont en deçà de ce que peuvent fournir des apprenants.

Lyster pointe que ce type d'interactions ne semble pas efficace pour réellement fournir un étayage efficace auprès de l'apprenant notamment dans la correction des formes linguistiques fautives. Lyster souligne en outre que si l'interaction entre l'apprenant et le professeur joue un rôle fondamental dans le développement de la langue seconde, il est nécessaire d'avoir recours à d'autres formes que la reformulation implicite³.

Lyster recommande un certain nombre de techniques qu'il appelle négociation de la forme (*negotiations of form*) : la demande de clarification (l'enfant dit : « les vagues sont gros » et l'enseignant fait mine de ne pas comprendre : « pardon ? » « les vagues sont ...je ne comprends pas ? »), la répétition de l'erreur (l'enseignant répète dit « les vagues sont gros ? » avec souvent la voix qui monte, montrant une erreur), la fourniture d'indices métalinguistiques (l'enseignant indique : « les vagues sont gros : est ce qu'on dit « sont gros avec les vagues » ?), l'incitation (l'enseignant incite l'enfant à obtenir une forme correcte en posant des questions de type « gros ? comment on dit bien cela en français ? » , en ménageant un temps de pause pour compléter la proposition de l'enseignant « les vagues sont ? » ou en demandant à l'enfant de reformuler son expression « on ne dit pas comme cela ! essaye de nouveau »).

¹ https://www.academia.edu/40493624/Mémoire_action_conjointe_professeur_élève_rituel_du_matin_maternelle_oral_L2_breton.

² Lyster & Ranta (1997) *Corrective feedback and learner uptake: Negotiation of form in communicative classrooms. studies in second language acquisition* 19(1), 37-66.

³ Lyster, R. (2007) *Learning and teaching languages through content: A counterbalanced Approach* (Vol 18) John Benjamins Publishing.

UR SELL WAR AN ENKLASK

Nous relevons ici trois grands types de formes, avec des exemples relevés, qui peuvent être utilisées à notre sens **auprès de jeunes apprenants en maternelle en année de grande section** (après deux années passées en apprentissage avec la langue seconde).

La répétition de l'erreur : le professeur attire l'attention sur une faute en répétant la formulation fautive et en jouant sur l'intonation pour souligner l'erreur

Exemple 1 :

Elève : 'vo choariet [sera joué]
 Professeur : 'VO C'HOARIET ? [sera joué..] (avec accentuation)
 Elève : C'hoariet 'vo er porzh [Joué sera dans la cour = on jouera dans la cour]

Exemple 2 :

Elève : Peogwir zo klañv [parce qu'il est malade]
 (mauvaise utilisation de la forme du verbe être)
 Professeur : PEOGWIR ? [Parce que] (avec accentuation, sur une interrogation)
 Elève : Peogwir eo klañv [Parce qu'il est malade]

Un type d'interaction correspondant à l'incitation telle que définit par Lyster (l'enseignant fournit des commentaires, de l'information ou des questions sur le bien-fondé de l'énoncé de l'élève, sans forcément fournir explicitement la formulation appropriée). C'est le cas dans ces deux exemples suivants. Le mot phrase est à prendre ici comme une sorte de code où l'on demande à l'élève d'avoir une formulation plus complète.

Exemple 1 :

Professeur : Peseurt deiz 'vo barennet ? [quel jour sera barré ?]
 Elève : Ar lun [le lundi..]
 Professeur : Ur frazenn... [Une phrase...]
 Elève : Ar lun 'vo barennet [le lundi sera barré]

Exemple 2 :

Elève : 'vo debret er c'hantin [sera mangé à la cantine on va manger à la cantine]
 Professeur : Faota 'ket kregiñ get « 'vo kroget » ..[il ne faut pas commencer par « vo kroget »]
 Elève : Debret 'vo er c'hantin [mangé sera à la cantine on va manger à la cantine]

Enfin une demande de correction explicite en fournissant les éléments linguistiques et en demandant de façon implicite (contrat d'habitude de la classe) une reformulation de la forme correcte par l'élève.

Exemple 1 :

Professeur : Petra 'vo graet bremañ ? [que sera fait maintenant ?]
 Elève : Skriviñ 3 [Ecrire 3..]
 Professeur : Ur frazenn glok. Mont a ran.. [Une phrase complète. Aller je fais..]
 Elève : Mont a ran da skriviñ 3 [Aller je fais à écrire 3]

Exemple 2 :

Professeur : Malo a ya [Malo va]
 Elève : da renkiñ [ranger]
 Professeur : Malo a ya [Malo va]
 Elève : Malo a ya da renkiñ [Malo va ranger]

Exemple 3 :

Elève : 'vo kroget an dolpadenn [sera commencé le regroupement]
 Professeur : Pas. Kregiñ get kroget. Kroget... [Non. Commencer par commencé. Commencé.]
 Elève : Kroget 'vo an dolpadenn [Commencé sera le regroupement]

Il nous semble que ces différents types d'interactions adaptées à de jeunes apprenants soient beaucoup plus efficaces dans l'acquisition de réelles compétences linguistiques en langue seconde, en tout cas, beaucoup plus efficace que la simple reformulation implicite d'un énoncé fautif par l'enseignant.

Elle offre en outre la possibilité aux jeunes élèves disposant déjà d'un bagage en langue seconde (ici de Grande Section) d'une certaine manière de s'autocorriger en produisant par eux-mêmes leurs propres productions corrigées notamment à la suite de demandes de répétition ou d'incitations du professeur ou en reformulant une structure correcte après que l'enseignant ait fourni des éléments de syntaxe ou de lexique (corrections explicites).

UR C'HERIAOUEG HAG UN EREADUREZH EVIT AR SKOL-VAMM

Diazezet eo al levrig-mañ war un teul a-orin e c'hellit pellgargañ [AZE](#).

Div lodenn a ya d'ober anezhañ.

Lodenn gentañ : GERIAOUEG

Savet eo bet ar c'heriaoueg-mañ diwar labourioù Boisseau azasaet evit ar brezhoneg (« kelenn ar yezh dre gomz », 2005, Embannadurioù Retz).

N'eo ket tamm ebet ur roll gerioù da vezañ lakaet da zeskiñ dre eñvor d'ar vugale met kentoc'h ur benveg evit ar skolaerien evit dibab gerioù, frazennoù boas, troioù-lavar a c'hell bezañ implijet gant bugale skol-vamm (ha rannet dre oad) .

Klasket eo bet sevel ar c'heriaoueg-mañ ha frazennoù patrom stag diouzh entent ar vugale vihan (« à portée ») o teskiñ ar yezh (Vygotsky, pensée et langage, 1997).

Kavout a reoc'h ennañ ur c'heriaoueg war temoù all ivez : *dafar ar c'hlas, ar sonerezh, an embregerezh-korf, buhez ar porzh-skol, ar c'hantin, ar familh, ar baleadennoù (er c'hoad, en atant, war an aod, ...), darvoudoù (meurlarjez, gouel ar skol...), an obererezhioù skiantel, ar micherioù, ...*

Eil Lodenn : EREADUREZH

Diazezet eo al lodenn-mañ war batrom ereadurezh « *une programmation souple pour la maternelle* » (p.202, « kelenn ar yezh dre gomz », Boisseau 2005) hag azasaet eo bet evit ar brezhoneg ivez.

Gellout a ra servij evit implij ul live ereadurezh diouzh entent ar vugale e kerzh plegennoù dibabet gant ar skolaerien, azasaet al live yezh e darempredoù dre gomz gant ar vugale, kaout patromoù yezh hor pefe c'hoant e vefe « adeztaolet » gant ar vugale, programmiñ an ereadurezh implijet pa vez kontet albomoù er c'hlas.

LODENN 1 : AL LIDOÙ

AN DEGEMER ER C'HLAS DA VINTIN: KANTIN, DIWALLEREZH

LEC'H :

E-kichen al lec'h evit degemer ar vugale er c'hlas (da sk. ,e toull dor ar c'hlas).

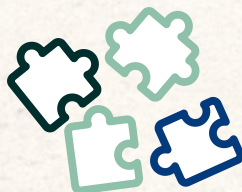
DAFAR : ,

Un daolenn (vagnetek) gant skeudennoù evit ar c'hantin hag an ti, ur skeudenn pe ur ger evit an diwallerezh, tikedennoù anv ar vugale (gant ur maen-touch evit bezañ dornataet aes gant ar vugale o unan)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

D'ar mintin e lak ar vugale o unan o zikedenn anv er plas mat, e toull dor ar c'hlas araok kuitaat o c'herent .

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

Demat, Kenavo
ar **c'h**antin, ar **g**êr,
an diwallerezh

« GERIOÙ-BIHAN »

pelec'h / e-men (gw.), er
(**c'h**antin/**g**êr)
ha/ hag, ya, ket / pas (gw.)
ken tuchant / Ken bremaik
fenoz / hinoazh (gw.)

VERBOÙ

Bezañ / bout (gw.) : 'zo
debriñ, lavaret / lâret

« FRAZENNOÙ »

Deus 'ta / Deuit 'ta

Diwallerezh 'zo ?

Kantin 'zo ?

Lâr / lavar

LAVARET

Demat
Kenavo

Ya
Ket / pas

Er **c'h**antin / er **g**êr

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

Hiziv, me, ket

VERBOÙ

Mont : ...a ya (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Pelec'h / E-men e tebrez ? (gw.)

Er **c'h**antin / er **g**êr e tebran.

Piv a zebr er **c'h**antin / er **g**êr hiziv ?

(anv ur bugel) a zebr er **c'h**antin / er **g**êr .

Piv a a ya d'an diwallerezh hiziv ?

(anv ur bugel) a ya d'an diwallerezh

LAVARET

Ken tuchant / Ken
bremaik

Er **c'h**antin e tebran

Er **g**êr e tebran

N'eus ket diwallerezh

Diwallerezh 'zo

Me a ya d'an diwallerezh
/ d'ar **c'h**antin

Ne'z an ket d'an
diwallerezh / d'ar
c'hantin

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

bemdez,
te,
evidon,
evidout / evidous (gw.)

VERBOÙ

Ober : a ran, a rez (*amzer a-vremañ*), a rin (*amzer dazont*)
Mont : ez in (*amzer dazont*)

« FRAZENNOÙ »

Mont a ri d'an diwallerezh fenoz ?

Debriñ a rez d'ar c'hantin hiziv ?

Diwallerezh 'vo evidout ?

LAVARET

Hiziv e tebran er gêr

Bemdez e tebran er gêr

Piv a zebr er c'hantin / er gêr ?

Me / te a zebr er gêr

(*anv ur bugel*) a zebr er c'hantin / er gêr

(*anv ur bugel*) a ya d'an diwallerezh

Ne vo ket diwallerezh

Mont a rin d'an diwallerezh

Ne 'z in ket d'an diwallerezh

KANAÑ :

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanaouenn : *Kanañ a ri* (TES)

→ « Demat deoc'h » : Nnn 19 (CD 1)

Rimadelloù :

→ *Rimadelloù a rin* (TES), « Ur biz bihan » Nnn 1 (CD A)

→ *Enora* (TES) : « Devezh mat »

Rimadelloù all :

Demat toud an **d**ud,
Ar re **v**ras, ar re **v**ihan,
Ar re **d**ev hag ar re **v**oan,
Ar **b**aotred hag ar merc'hed,
Ar re sot hag ar re fin,
Ar re **g**ozh hag ar re yaouank,
Ar re **g**ousket
hag ar re dihunet.

(*c'hoari bizied*)
Ar biz-meud a lâr :
Demat, ma mamm,
Demat ma **z**ad,
Demat ma c'hoar vihan,
Demat ma breur bras,
Ganin-me e ya mat-tre.

Demat, kenavo
Demat, kenavo
Mar plij, trugarez
Mar plij, trugarez
Setu ar pezh ' vez desket er skol
Setu ar pezh ' vez desket er skol

Deomp d'ar skol* 'lâr ar **v**ugale
ar **v**ugale **v**ras ar **v**ugale vihan.

Deomp d'ar skol 'lâr ar **v**ugale
ar **v**ugale **v**ras ar **v**ugale vihan.

**Tu zo da chañch ar gêr « skol » evit
implij ar rimadell evit mont : d'ar sal-
sport, d'ar porzh, d'al liorz...*

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

RE VIHAN

Respont gant ar patromoù yezh degaset gant ar skolaer.ez,

respont : **YA / KET -PAS** en ur zornata an dikedenn anv :

Skolaer.ez : **er c'hantin / er gêr** e tebr X

Skolaer.ez : **Diwallerezh 'zo ?**

Bugel : **ya / ket -pas (gw.)**

RE GRENN

Implij ur patrom ereadurezh simpl dre respont d'ar goulennoù :

ER GÊR / ER C'HANTIN E TEBRAN /

N'EUS KET DIWALLEREZH / YA DIWALLEREZH 'ZO

Skolaer.ez : **Pelec'h / E-men (gw.)** e tebrez ?

Bugel : **er c'hantin / er gêr** e tebran

Skolaer.ez : **Diwallerezh 'zo fenoz / hinoazh ?**

Bugel : **N'eus ket diwallerezh / Ya, diwallerezh 'zo**

RE VRAS

Luzietañ ar patrom ereadurezh implijet :

HIZIV / BEMDEZ E TEBRAN / NE 'IN KET DA / MONT A RIN DA

Skolaer.ez : **Pelec'h e tebrez / e-men e tebrez hiziv ?**

Bugel : **Hiziv e tebran er gêr / Bemdez e tebran er c'hantin**

Skolaer.ez : **ha te ?**

Bugel : **Me a zebr a er gêr**

Skolaer.ez : **diwallerezh 'vo hinoazh ?**

Bugel : **Ne'z in ket d'an diwallerezh / ya , mont a rin d'an diwallerezh fenoz / hinoazh (gw.)**

An HOLL : evit kuitaat ar gerent : **KENAVO / KEN BREMAIK / KEN TUCHANT**

Da vare ar 'chantin / an diwallerezh araok dibenn ar skol

Tu zo da c'houlenn gant ur bugel bras d'ober ar galv ivez gant ar patromoù frazenn skouer.

Bugel : **Piv a zebr er c'hantin ?**

Bugel : (anv ur bugel A) **a zebr er c'hantin ha (anv ur bugel A) a zebr er gêr**

E-dibenn ar bloaz e vo tu goulenn gant ur bugel krenn pe gant unan bihan , lavaret, gant skoazell maskotenn ar c'hlas, piv a a zebr er c'hantin ivez (evit rummad ar re grenn pe ar re vihan hepken, da skouer).

MONT A RA MAT ?

LEC'H :

Nepell eus al lec'h evit degemer ar vugale er c'hlas da vintin

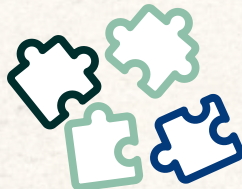
DAFAR :

un daolenn (vagnetek pe gant skratchoù) gant skeudennoù evit ar santimantoù (trist, laouen, skuizh, fuloret, klañv ..) (gw. dindan skouer en ur c'hlas e Kembre) evit respont d'ar goulenn savet gant ar skolaer.ez pe gant an ATSEM / skoazeller.
ez : « **Mont a ra mat ganit ? Penaos e ya an traoù ganit hiziv ?** »

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

D'ar mintin e lak ar vugale o unan o zikedenn didan an tikedennoù "santimantoù" a glot gante. Maskotenn ar c'hlas a lak ivez e dikedenn gant ar skolaer.ez, pe gant ur bugel bihan.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

Mat, fall, trist, klañv, skuizh

« GERIOÙ-BIHAN »

ganit / genis (gw.)

VERBOÙ

Bezañ / bout (gw.) : on, out/ ous
(amzer a-vremañ)

Mont / monet (gw.) : mont a ra
(amzer a vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Mont a ra mat /
fall ganit ?

Skuizh out ?

Klañv out ?

Trist out ?

LAVARET

Mat

Fall

Trist (on)

Klañv (on)

Skuizh (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

Laouen, fuloret, inervet

« GERIOÙ-BIHAN »

Hiziv, awalc'h,
ne (n') ... ket

VERBOÙ

Gouzout / gouiet (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Penaos e ya an
traoù ganit hiziv ?

Mat awalc'h ?

LAVARET

Klañv on

Laouen on

Mont a ra mat / fall
ganin

N'ouzon ket

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

An droug, ar **b**oan

ANVIOÙ-GWAN

Mouzhet, dipitet, sioul, eürus

« GERIOÙ-BIHAN »

Etre, ennon, tre, perak, peogwir

VERBOÙ

Kaout : 'm eus / 'teus
(amzer a vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Fuloret out ? ?

Perak out fuloret ?

Mouzhet out ?

Poan 'teus ?

Droug 'teus ?

LAVARET

Mont a ra mat awac'h /
mat-tre ganin

Fuloret on

Peogwir

Eürus on

Inervet on

Mouzhet on

Poan 'm eus

Droug 'm eus

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell (adalek ar re vihan) :

Demat bugale

Mont ara mat ?

Mat an traoù ?

Fall an traoù ?

Pe etre an draou ?

Ganin me e ya mat tre !

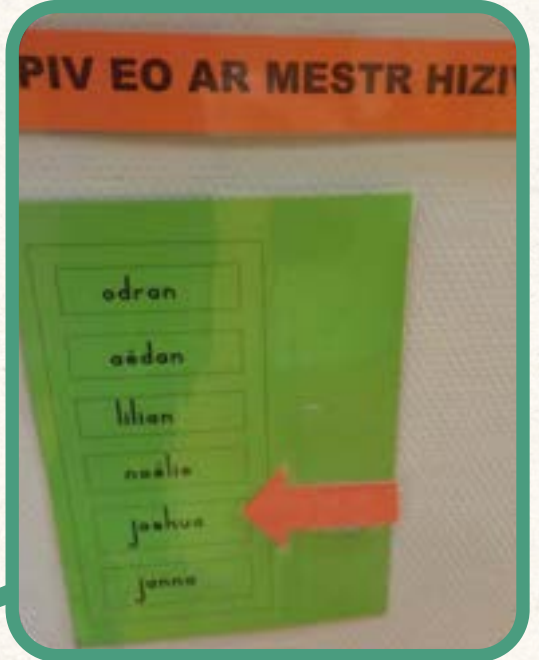
RENKAÑ

LEC'H :

Ar c'hlas goude an degemer

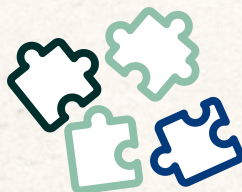
DAFAR :

un daolenn gant ar vugale e-karg ar c'hefridi "renkañ" (*da skouer* : an hini a ra war-dro ar galv da vare tolp ar vugale gant ur bir), ur benveg sonerezh (kloc'h, tric'horn..) pe ur ganaouenn enrollet evit renkañ.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Goude an degemer, pe pa vez an eur da renkañ, aozañ ul lid berr. Ur bugel a lak ar bir ouzh un daolennig dirak anv ar vugel a vo e-karg da reiñ ar sinal evit renkiñ. Implijet e vo ur rimadell (*gw. kanañ*) da lavaret gant ar vugale ha gant ar skolaer.ez asambles. Ar bugel e-karg a c'hoari roll ar penn-kanour hag a lak ar vugale all da ganañ. E kreiz ar bloaz, e vo tu da enrollañ ar ganaouenn gant ar vugale hag implij ur sonenroller da selaou e-pad an amzer renkañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoarielloù, ar **c'h**reionoù,
an traoù, an neñneñ, ar chutell,
ar **v**ugale, ar **c'h**orn

« CERIOÙ-BIHAN »

Toud /an holl, poent / mall (gw.),
da (neñneñ)

VERBOÙ

kanañ / kaniñ (gw.)

renkañ / renkiñ (gw.)

Bezañ / bout (gw.) : eo, omp,

« FRAZENNOÙ »

Poent eo renkañ /
Mall eo renkiñ (gw.)

Kan / **Kanit**

Renk da neñneñ /
Renkit an traoù

An holl **v**ugale o
kanañ

Prest oc'h da renkañ
/ da **g**anañ ?

LAVARET

Ya

Prest

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar mestr, ar **v**estrez,
an deiz, ar follenn(-où),
ar sizailhoù,
ar **b**oupinell(-où), an dillhad,
al levr(-ioù),
ar podad(-où)-peg, ar peg, an
asied(-où),
ar gwer (ar werenn),
ar **g**ontell (ar **c'h**ontilli),
al loa(-ioù), ar fourchetez(-ioù)
ar miltamm(-où), ar gegin,
ar **c'h**orn(-ioù)-c'hoari

VERBOÙ

mont : kae / **kit**
kerzhet : kerh / **kerzhit**
(Doare gourc'hemenn)

« FRAZENNOÙ »

Piv eo ?

Kae / **Kit** - Kerzh /
Kerzhit da
renkañ

LAVARET

Piv eo (mestr.ez an deiz) ?

(Anv ar bugel) eo !

Prest omp da renkañ ar
c'hoarielloù,
ar milltammoù,
ar c'hreionoù,
ar follennoù ...

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri (gw. geriaoueg al listri,
korn ar gegin)

« GERIOÙ-BIHAN »

e-karg, eus, ret

VERBOÙ

lavaret / lâret

Bezañ / bou(gw.): 'zo

« FRAZENNOÙ »

Piv zo e-karg eus ar
renkañ ?

Ret eo lavaret ...

LAVARET

Prest oc'h da **g**añan ?

Piv zo e-karg (eus ar
renkañ ?)

Kae da renkiñ/ Kerzh da
renkañ ...

Renket 'teus ...?

Renket 'm eus ...
korn ar c'hoarielloù,
ar gegin,
ar c'hreionoù,
ar follennoù, ar sizailhoù,
ar poupinelloù, an dillhad,
al levrioù,
ar podadoù-peg,
an asiedioù, ar gwer,
al listri, ar c'hountili,
al loaioù,
ar fourchetezioù,
ar miltammoù ...

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel : **piv 'zo e-karg eus ar
renkañ ? Piv eo mestr.ez an
deiz ?**

Bugale : (anv ar bugel) **eo !**

Bugel : **poent eo renkañ !**

Baugel : **prest oc'h da renkañ /
ganañ ?**

Bugale : **Ya, prest omp**

Bugel : **kae da renkañ ar
c'hreionoù, ar follennoù, ar
sizailhoù, ar poupinelloù, an
dillhad, al levrioù, ar podadoù-
peg, an asiedioù, ar gwer, al
listri (kountili, loaioù,
fourchetezioù) , ar
c'hoarielloù, ar miltammoù ...**

*Re grenn : war patrom ar re vras
adalel ar prantad 4 pe 5*

KANAÑ :

Ur rimadell evit renkañ :

Poent eo renkañ

Ar choarielloù,

Ar c'hreionoù

Ha toud an traoù !

*Tu zo da chañch geriaoueg ar rimadell e-kerzh ar bloaz hag enrollañ ar rimadell nevez gant ar vugale.
Selaouet e vo ar rimadell pa vez ar mare da renkañ ar c'hlas evel ur sinal evit renkañ.*

POENT EO RENKIN

Poent eo renkifi

Ar c'hoarielloù,

Ar c'hreionoù,

Ha tout an traou.

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Arzhig Du (re vihan, re grenn)

Bannoù Heol

Arzhig Du o renkañ e arc'had c'hoarielloù

AR GALV : PIV 'ZO AMAÑ ?

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

tikedennoù-anv ar vugale, un ti evit ar skol gant gerioù « er skol », un ti evit ar vugale chomet er gêr gant ur frizenn niveriñ hag ur plas evit skriviñ an niver a vugale ezvevant.

Tu zo da ijinañ ul lec'h all evit ar vugale n'int ket er skol evit abegoù all (vakañsoù, emgavioù gant ur mezeg/medesin...)

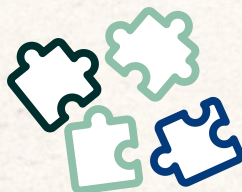

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ar mod da da aozañ a c'hell chañch e-pad ar bloavezh skol. E penn-kentañ ar bloavezh skol e c'heller ijinañ e vez diskouezet an holl dikedennoù-anv gant ur bugel e-karg eus ar galv. Goude ur prantad, pep bugel a lakaio e dikedenn-anv er c'hlas pa arruo er c'hlas .

Ur bugel e-touez ar re vras a zo e-karg eus ar galv hag a sav goulennnoù d'ar vugale all tolpet e penn kentañ ar bloavezh skol.

Ambrougiñ ar bugel e-karg a ra ar skolaer.ez : reiñ dezhañ patromoù- yezh, goulenn gant ar bugel lavaret en-dro. Sevel a ra ar skolaer.ez goulennnoù digor : **“petra zo d'ober ? petra vo graet ? ha goude ? petra hon eus disoñjet ober? ha neuze? ha goude?, petra zo da c'houlenn ?”**. Goulenn a ra ar skolaer.ez gant ar vugale all skoazellañ ar bugel e-karg ma vez ezhomm.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol, ar gêr, ar bugel

ANVIOÙ-GWAN

klañv

« GERIOÙ-BIHAN »

e / er, bremañ, amañ, pet, piv, da biv, ne... ket, pelec'h/ e-men (gw.) unan, daou, tri, pevar, pemp

VERBOÙ

kontañ / kontiñ (gw.)
bezañ / bout (gw.): eo, zo,
emañ (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Da biv eo ?

Da (anv ur bugel) eo !

Amañ emañ (anv ur bugel) ?

Pelec'h emañ (anv ur bugel) ?

Klañv eo / n'eo ket klañv

Pet bugel zo chomet er gêr ?

Pet bugel n'emañ / n'eo (gw.) ket amañ ?

LAVARET

Din (eo)

er skol

Amañ

er gêr

Klañv (eo)

unan daou tri

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hof, ar penn,
an droug, ar vakañsoù,
ar c'hoant,
ar medesin / mezeg,
an ti

« GERIOÙ-BIHAN »

perak ?, peogwir.,
din, gantañ / ganti

VERBOÙ

chom / chemel (gw.),
mont / monet (gw.) da...
bezañ : emañ / ec'h on (gw.), emaint
kaout : (en) neus / he deus (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Kont / kontit

Din eo

N'emañ / n'eo (gw.) ket da (anv ur bugel)

Ur bugel, n'emañ / n'eo (gw.) ket amañ

daou vugel, tri bugel
n'emaint / n'int ket amañ

Perak n'emañ ket / n'eo (gw.) ket amañ (anv ur bugel) ?

Droug kof / poan gof, droug penn / poan benn en / he deus.

E vakañsoù emañ .

E ti ar medesin / mezeg emañ.

N' en-he deus ket c'hoant da vont d'ar skol.

LAVARET

Din eo

Amañ / er skol emañ

Amañ / er skol emañ (anv ur bugel)

n'emañ / n'eo (gw.) ket amañ (anv ur bugel)

Chomet eo er gêr

Klañv eo / n'eo ket klañv

Droug kof / poan gof / droug penn / poan benn en / he deus.

Daou vugel, tri bugel
n'emaint / n'int (gw.) ket amañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar red-kof, an **derzhienn**,
ar paz, ar **varrenn**,
al linenn

« GERIOÙ-BIHAN »

a-blaen/ a-led,
a-blom / a-serzh,
a-dreuz, a-sav,
ret (eo)...

VERBOÙ

(*anv-gwan-verb*)+ et :
c'hoarvezet
Ober : (mont) a ran an da..
Skrivañ, pignat,
chom (a-sav), diskenn,
tresañ / tresiñ (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Petra zo c'hoarvezet
gantañ / ganti ?

Mon(e)t a ran da
skrivañ (unan, daou,
tri, pevar, pemp...)

Amañ emañ unan,
daou (*frizenn an
nireroù*)

Ret eo pignat a-dreuz,
Chom a-sav

Diskenn a-blom / a-
dreuz

ur varrenn a-blaen
(*displegañ penaos
skriviñ ur sifr*)

LAVARET

Perak n'emañ / n'eo
(gw.) ket amañ (*anv ur
bugel*) ?

Petra zo c'hoarvezet
gantañ / ganti ?

E ti ar medesin emañ.

N'en-he deus ket c'hoant
da **v**ont d'ar skol.

Terzhienn (en) neus / he
deus.

Ar paz 'zo gantañ / ganti.

Ar red-kof 'zo gantañ /
ganti (...)

Mont a ran da skrivañ ...

Pet bugel 'zo chomet er
gêr ?

Pet bugel n'emañ / n'eo
(gw.) ket amañ ?

Ret eo pignat a-dreuz,
chom a-sav, diskenn a-
blom, a-dreuz, tresañ ur
varrenn a-blaen (*evit
skrivañ ur sifr*)

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Ur skouer eus un araokadur :

RE VIHAN

Ar bugel bihan a lak o
zikedenn e ti "er skol" pa
vez lavaret e anv gant ar
bugel brasañ e-karg
(tikedenn-anv + foto) ha
goude a ya kuit evit un
obererezh get an ATSEM
/ skoazeller.ez (da
skouer)

RE GRENN

Bugel (o respont) :

Da X eo ! Din eo !

Bugel (o respont):

**zero, unan, daou, tri,
pevar, pemp**

RE VRAS

Bugel e-karg eus ar galv :

Da biv eo ? (*en ur ziskouez
un dikedenn-anv d'ar
vugale*)

Bugel e-karg eus ar galv :

**Ket, n'emañ / n'eo ket
(gw.) da** (*anv ur bugel*)

Bugel e-karg eus ar galv :

**Pet bugel 'zo chomet er
gêr ? Pet bugel n'emañ /
n'eo ket amañ ?**

PRANTAD 1

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Adalek an eil prantad e vez lakaet e dikedenn-anv e-unan gant ar vugale en ur erruout er c'hlas

PRANTAD 2

Bugel (o respont d'ar goulenn : pet bugel n'emañ ket amañ):

unan, daou , tri

Bugel (o respont d'ar goulenn : Perak n'emañ ket amañ (anv ur bugel)?:

klañv eo

Bugel (o respont) :

ur bugel n'eo ket amañ

**daou vugel, tri bugel..
n'emañ/ n'int ket
amañ**

Bugel e-karg eus ar galv :

**Perak n'emañ /n'eo (gw.)
ket amañ (anv ur bugel) ?**

Bugel (o respont):

**Peogwir eo klañv.
Klañv eo.**

**E vakañsoù emañ.
E ti ar medesin / mezeg
emañ. N'en-he deus ket
c'hoant da vont d'ar
skol. (...)**

Bugel e-karg eus ar galv :

**pet bugel n'emañ / n'eo
ket (gw.) amañ ?**

*Bugel e-karg eus an
abadenn : **Petra zo
c'hoarvezet gantañ /
ganti ?***

Bugel (o respont):

**Terzhienn zo gantañ /
ganti.**

Ar paz zo gantañ / ganti.

**Ar red-kof a zo gantañ /
ganti (...)**

*Bugel e-karg eus an
abadenn : **Mont a ran da
skrivañ unan, daou, tri ,
pevar, pemp (niver a
vugale ezvevant)***

**Amañ emañ unan, daou
(frizenn an niveroù war ti
ar vugale ezvevant)**

**(Ret eo) pignat a-dreuz,
chom a-sav, diskenn a-
blom, a-dreuz, ur
varrenn a-blaen (ar bugel
e-karg a zispleg penaos
skriviñ ur sifr)**

PRANTAD 3

Bugel (o respont) :

klañv eo.

**Droug kof / poan gof /
droug penn / poan benn
(en) neus / he deus.**

PRANTAD 4 HA 5

Adalek ar prantad 4 pe 5, ar vugale grenn a gemero e karg ar galv ivez.

AR SIZHUN : HIZIV, DEC'H, WARC'HOAZH

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

[frizenn ar sizhun \(TES\)](#), ur bir evit merkañ an deiz, gant ur maen-touch (evit un daolenn vagnetek), ur reolenn dornataet gant ur bugel evit diskouez an deizioù

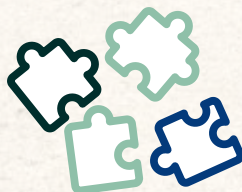

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel a zo e-karg da sturiañ an abadenn. Goulenn a ra gant unan eus e gamaladed peseurt deiz a zo, a vo pe a oa (dec'h, hiziv ha warc'hoazh) dre ul lid ao chañch a-hed ar bloavezh skol. E-penn kentañ ar bloaz e vo kentoc'h ur bugel eus kevrenn ar re vras. Adalek ar prantad 4 pe 5 e c'hell bezañ graet get ur bugel eus kevrenn ar re grenn.

Aliañ a reomp ac'hanoc'h da chom hep lakaat ar re vihan da gemer penn d'al lid-se. Gallout a reer soñjal en dra-se e fin ar bloavezh-skol, e liamm gant ar c'hanaouennoù hag ar rimadelloù en-dro da zevezhioù ar sizhun (gw. kanañ).

Lakaet e vo e-barzh ar jeu ar re vihan adalek ar prantad diwezhañ . Implijet e vo ivez rimadelloù e-kerzh ar bloaz evit deskiñ dre eñvor anvioù an deizioù. Diskouezet e vo an deizioù war ar frizenn gant ar bugel e-karg eus an abadenn en ur ganañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**anaouenn / sonenn (gw.),
ar rimadell, ar skol

ANVIOÙ-GWAN

prest

« GERIOÙ-BIHAN »

bremañ, ya, unan daou tri

VERBOÙ

kanañ / kaniñ (gw.) : kanet
Bezañ: oc'h (*amzer a vremañ*),
'vo (*amzer da zont*)

« FRAZENNOÙ »

Bremañ e vo kanet ar
ganaouenn

Prest oc'h ?

LAVARET

Ya

Prest

unan daou tri

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiz (-ioù) : al Lun,
ar Meurzh, ar Merc'her,
ar Yaou, ar Gwener,
ar Sadorn, ar Sul
ar sizhun, an dibenn-sizhun,
ar vakañsoù

« GERIOÙ-BIHAN »

hiziv, dec'h, warc'hoazh
adarre, en-dro, evit, n(e) ... ket

VERBOÙ

Bezañ: 'zo, eo (*amzer a vremañ*)
lavaret / lâret

« FRAZENNOÙ »

Peseurt deiz 'zo hiziv ?

(Al) Lun 'zo hiziv

N'eo ket al Lun

Kanit ar ganaouenn
evit ar sizhun

Lavarit en-dro, adarre

LAVARET

Peseurt deiz 'zo hiziv ?

(*deiz ar sizhun*) 'zo hiziv

N'eo ket (*deiz ar sizhun*).

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

An devezh-gouel

« GERIOÙ-BIHAN »

perak ? peogwir
Ret (eo)..

VERBOÙ

Bezañ:
'oa (amzer dremenet), 'vo
(amzer da zont)

« FRAZENNOÙ »

Ret eo kanañ
Ne vo ket al Lun
warc'hoazh
Ne oa ket al Lun dec'h

LAVARET

Ret eo kanañ bremañ
Bremañ 'vo kanet
Peseurt deiz 'oa dec'h ?
Dec'h 'oa (deiz ar sizhun)
Peseurt deiz 'vo
warc'hoazh ?
(deiz ar sizhun) 'vo
warc'hoazh
Warc'hoazh 'vo skol
Ne vo ket skol
Perak ne vo ket skol ?
Peogwir e vo (deiz ar
sizhun) / an dibenn-
sizhun / un devezh-gouel /
ar vakañsoù.

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanaouenn : *Kanañ a ri* (TES)

➡ « Ar sizhun » : Nnn 24 (CD 1)

Rimadelloù : *Rimadelloù a rin* (TES)

➡ « Ar sizhun » : Nnn 62 (CD A)

➡ « D'al Lun » : Nnn 64 (CD A)

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Ur skouer eus un araokadur :

	RE VIHAN	RE GRENN	RE VRAS
PRANTAD 1			Bugel 1 : bremañ 'vo kanet / ar ganaouenn / ar sonenn / lavaret ar rimadell evit ar sizhun Bugel 1 : Peseurt deiz 'zo hiziv ? Bugel 2 : Al Lun zo hiziv ? Bugel 1 (evit skoazellañ) : ket . N'eo ket al Lun. an hini melen eo ! Gant un L e krog ! Bugel 2 : Ar Meurzh 'zo hiziv.
PRANTAD 2			Araok goulenn peseurt deiz zo hiziv : Bugel 1: Peseurt deiz 'oa dec'h ? Bugel 2 : Dec'h 'oa al Lun Bugel 1: Peseurt deiz 'zo hiziv ? Bugel 2 : Al lun 'zo hiziv
PRANTAD 3			Goude bet goulennet peseurt deiz 'zo hiziv : Bugel 1 : Peseurt deiz 'vo warc'hoazh ? Bugel 2 : Ar Merc'her 'vo warc'hoazh Bugel 1 : Warc'hoazh 'vo skol ? Bugel 2 : Ne vo ket skol / Ya, warc'hoazh 'vo skol. Bugel 1 : Perak ne vo ket skol ? Bugel 2: Peogwir re vo ar Merc'her / peogwir e vo an dibenn-sizhun / un devezh-gouel / ar vakañsoù.
PRANTAD 4 HA 5		Adalek ar prantad 4 pe 5, ar vugale grenn a gemero e karg an abadenn (gw. Prantad 1), gant bezañs ar re vihan (adalek ar prantad 4 pe 5).	

AN DEIZIAD

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Ur frizenn eus ar miz war ur vandenn (ar skolaer, ez a lako **an deizioù-ha-bloaz ha darvoudoù ar miz raktreset**), tikedenn ar miz gant ur skeudenn, tikedennoù an deizioù, tikedennoù gant niveroù eus 1 betek 31, tikedennoù gant ar mizioù, tikedenn « al » « ar », « a » « viz »

Tu zo da implij an dafar kinniget gant TES ["en em lec'hiañ en amzer"](#) (dafar an deiziad, deiziataer ar miz, heuliad ar mizioù...)

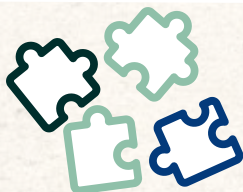

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Graet 'vo war-dro an deiziad gant ur bugel e-touez ar re vras e-karg da sevel goulennoù ha dibab ur bugel evit respont.

Adalek ar prantad 5 e c'hell bezañ kemeret e-karg gant ur bugel krenn. En ur c'hlas lieslive (eus ar re vihan toud betek ar re vras) e vo gwell ober an deiziad kentoc'h e penn kentañ an endervezh, da gentañ gant ar vugale vras ha tamm ha tamm gant bugale kevrenn ar re grenn (pa n'emaint ket mui o kousket) .

Ambrougiñ ar bugel a ra ar skolaer.ez : goulenn gant ar bugel lavaret en-dro, sevel goulennoù digor gantañ : **"petra zo d'ober ? petra 'vo graet ? petra 'zo da c'houlenn ? sur out?"** heñchañ muioc'h ar bugel : **"goulenn gant unan bras peseurt niverenn eo !"** pe goulenn d'ar vugale all skoazellañ ar bugel e-karg.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiz-ha-bloaz, ar sinema,
al levraoueg

« GERIOÙ-BIHAN »

hiziv

VERBOÙ

Bezañ: eo (*amzer a vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Deiz-ha-bloaz (*anv ur
bugel*) eo hiziv

LAVARET

Me

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiziad, an deiz (-ioù)
al Lun, ar Meurzh,
ar Merc'her, ar Yaou,
ar Gwener, ar Sadorn, ar Sul,
an niverenn, ar ▼aleadenn,
ar c'hoariva
an oad

« GERIOÙ-BIHAN »

hiziv, warc'hoazh
peseurt ? Piv ? Petra ?

VERBOÙ

Bezañ: on (*amzer a vremañ*)
chañch
ober / gober (gw.)
barrennañ / barrenniñ (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Peseurt deiz 'zo hiziv ?

(Al) Lun 'zo hiziv

Peseurt niverenn eo ?

Deiz ha bloaz piv 'zo
hiziv ?

Pe oad out ?

LAVARET

Peseurt deiz 'zo hiziv ?
(*deiz ar sizhun*) 'zo hiziv

Deiz ha bloaz (*anv ur
bugel*) eo

Pevar bloaz on

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar miz (-où)
Genver, C'hwevrer;
Meurzh, Ebrel, Mae,
Mezheven, Gouere, Eost,
Gwengolo,
Here / Gouel Mikael (gw.)
Du, / kalañ Goañv (gw.)
Kerzu / An aevent (gw.)
an niveroù (1 da 31)

« GERIOÙ-BIHAN »

pehini ? pet ? ar bet ?
gant / get (gw.)
...-mañ

VERBOÙ

Bezañ : emaomp , 'vo
Ober : ...a ran (*amzer a-vremañ*)
Mont / monet : ez aimp
(*amzer da zont*)
...e lennan (*amzer a -vremañ*
: *verb displeget gour kentañ*)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo graet bremañ ?
Petra 'zo d'ober bremañ ?
Petra 'vo da c'houlenn ?
Ar **b**et emaomp / omp
(gw.) hiziv ?
Pehini eo ?

LAVARET

Graet 'vo an deiziad
Peseurt niverenn eo ?
Ar **b**et (ema)omp hiziv?
An/ar (*niverenn*)
(ema)omp hiziv
Pet deiz 'vo barennet ?
Barrennañ a ran...
Peseurt miz eo ? ar miz-
mañ ?
Bremañ e lennan an
deiziad
El levraoueg ez aimp
warc'hoazh
Deiz-ha-bloaz piv 'vo ar
miz-mañ ?

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

AN DEIZIAD : UR SKOUEK EVIT UR PROGRAMMADUR

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel e-karg : **Pet deiz 'vo barennet ?**

Bugel (o respont) : **Un deiz 'vo barennet**

Bugel e-karg : **ya / ket, n'eo ket mat**

Bugel e-karg : **Barrenniñ a ran daou zeiz. Hag amañ (ema)omp** (*diskouez a ra ar c'hombod d'ar vugale all*)

Bugel e-karg : **Peseurt deiz 'zo hiziv ?**

Bugel (o respont) : **Al Lun 'zo hiziv.**

Bugel e-karg : **Peseurt niverenn eo ? (pe : ar bet (ema)omp hiziv?)**

Bugale asambles en ur lâret an niveroù àr ar frizenn, ar bugel e-karg o tiskouez an niveroù

Bugel (o respont) : **An 13 eo**

Bugel e-karg : **Chañchet 'vo ar miz ? (pa amañ penn kentañ ar miz)**

Bugel (o respont) : **Ya, chañchet 'vo ar miz / Ne vo ket chañchet**

Bugel e-karg : **Peseurt miz eo ar miz-mañ ? / E peseurt miz (ema)omp ?**

Bugel (o respont) : **Miz C'hwevrer eo ar miz-mañ / E miz C'hwevrer (ema)omp.**

Bugel e-karg : **Peseurt miz 'oa a-raok ?**

Bugel (o respont) : **Miz Genver 'oa.**

Bugel e-karg : **Bremañ 'vo graet an deiziad. Al Lun e lakan. An trizek e lakan. Bremañ e lennan an deiziad. Al Lun trizek a viz C'hwevrer** (*en ur ziskouez an tikedennoù*)

**PRANTAD 1
DA 4**

PRANTAD 5

Adalek ar prantad 5 e kemer e-karg ur bugel krenn an abadenn skozellet gant ur bugel bras

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

TRO AN DEIZIADUR : DARVOUDOÙ AR C'HLAS

RE VIHAN

Bugel e-karg : **Deiz-ha-bloaz** piv 'vo ar miz-mañ ?

Bugel e-karg : **deiz-ha -bloaz** (anv ar bugel) 'vo amañ.

Bugel e-karg : **Deiz-ha-bloaz** (anv ar bugel) 'zo hiziv.

Bugel e-karg : **Pe oad eo** (anv ar bugel) ?

Bugel o respont : **Tri, pevar , pump, C'hwec'h bloaz eo .**

Bugel e-karg : **Pe oad out ?**

Bugel o respont : **Tri, pevar , pump, c'hwec'h bloaz on.**

Bugel e-karg : **Amañ / warc'haozh ez aimp d'ar sinema, d'al levraoueg, d'ar c'hoariva, d'ober ur valeadenn** (er c'hoad ,en un atant, war an aod, er c'harter , er mirdi , e kêr ..) ...

RE GRENN

RE VRAS

ASTENN :

En em lec'hiañ en amzer : Pa vez echu ar miz, goulenn gant strollad bugale (2 pe 3) didroc'hiñ frizenn ar miz dre sizhun evit **sevel un deiziadur** (goulenn ober merkoù gant ur c'hreion gris araok didroc'hiñ).

Da c'houde lakaat an tammoù didroc'het war ur follenn vras a vent gant ledenader ar sizhun hag hirder ar bandennoù.

Goulenn gant ar vuagle tresañ darvoudoù ar miz plasoù a chom war ar follenn. Lakaet e vo ar miz ouzh ur voger gant an holl vizioù tremenet.

ASTENN AN DEIZIAD : AR MAREOÙ-BLOAZ

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Un horolaj evit ar maeroù-bloaz (koulzoù-amzer) da sevel ha tikedennoù ar mizioù gant ul liv evit pep mare bloaz.

Gant al liv e vez graet al liamm etre ar miz hag ar mare-bloaz. Savet e vo horolaj ar mareoù-bloaz gant ur foto eus ar memes lec'h er skol poltredet en hañv, en diskar-amzer/dilost-hañv, er goañv hag en nevezamzer /nevez-hañv.

Deiziad ar mareoù-bloaz a zo skrivet war frizenn ar miz ivez (gw. an deiziad)

PALIOÙ YEZH : RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar vantell (mantili), an heuzoù, ar botoù, ar stammenn, an amzer

ANVIOÙ-GWAN

tomm, yen, fall, brav

VERBOÙ

lakaat, bezañ : eo, 'zo (amzer a-vremañ), ober : ... a ra (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Ret (eo) ...

LAVARET

ar vantell
an heuzoù
ar botoù
ar stammenn

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar mare (-où)-bloaz, an amzer, an hañv, ar goañv,
an diskar-amzer / dilost-hañv (gw.),
an nevez-amzer/ nevez-hañv,
ar bleuñv / bleunioù (ur **v**leunienn), an noz, an deiz,
an draezhenn, ar wezenn, an delioù / dell (gw.)

ANVIOÙ-GWAN

kreñv, berr, hir

« GERIOÙ-BIHAN »

Ne (n') ...ket, mui

VERBOÙ

neuial, kouronkañ/ iñ
(gw.), mont / monet (gw.)

« FRAZENNOÙ »

glav a ra
brav eo an amzer
fall eo an amzer
avel (kreñv) zo
noz eo

LAVARET

Tomm eo

Yen eo

Glav a ra

Brav / fall eo an
amzer

Avel (kreñv) zo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

e / he / o (*gerioù perc'hennañ*)
Tu (zo) da... , moien (zo)...

VERBOÙ

liorzhiñ, plantiñ, hadañ,
kutuilh , kregiñ

« FRAZENNOÙ »

Tu zo da ... / Moien
zo **v**ont da neuial

ret eo lakaat ...

kregiñ a ra da
vezañ / **v**out (gw.)
yen/ tomm

tommoc'h eo (*derez
uheloc'h gant -oc'h*)

N'eo ket mui brav

LAVARET

Peseurt mare-bloaz eo
bremañ ?

An hañv eo

tommoc'h eo an hañv

Yenoc'h eo ar goañv

Tu zo da ... / Moien zo ...

Ret eo lakaat e **v**antell

N'eo ket mui brav an
amzer er goañv

ASTENN :

C'hoari loto pe memor, Kim, da sevel evit deskiñ geriaoueg ar mareoù-bloaz adalek [skeudennoù ar skeudennaoueg TES](#) da skouer.

Live : re grenn, re vras

Skouer amañ evit an diskar-amzer / dilost-hañv.

C'hoari war an urzhiataer : Ar mareoù-bloaz TES

Live : re vras

Ar mareoù-bloaz, c'hoari niverel, Kelc'hiad 2-3.da bellgargañ pe en linenn. [War lec'hienn TES](#)

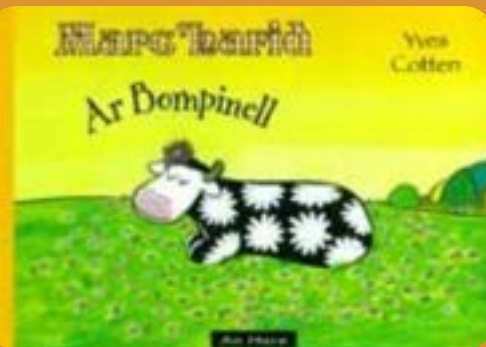
mareoù-bloaz

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Marc'harid ar Bompinell (re vras, re grenn)

Ti-embann : An Here (Kuzul ar brezhoneg)

Marc'harid a zo o vevañ gant un tropellig buoc'hed en ur prad e-harz un duchenn. Rozenn a blij dezhi ar bleunioù ha neuze an hañv. Met penaos e vo graet en diskar-amzer / dilost hañv neuze ? hag er goañv ?

Levrskeudennoù : Skeudennoù mareoù-bloaz

Titl orin : Mon imagier des saisons

Ti-embann : Bannoù-heol

Rummadoù : Levrioù evit ar vugale e brezhoneg - Levrioù-skeudennoù e brezhoneg . Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al lev.

**skeudennoù
mareoù-bloaz**

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / sonnennoù a c'heller bezañ implijet :

Rimadelloù : *Rimadelloù a ri (TES)*

➡ « Ar sizhun » : Nnn 35 (CD B) (ar re vras kentoc'h)

AN AMZER

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

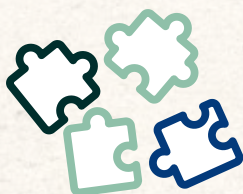
DAFAR :

rummadoù tikedennoù amzer da sevel adalek ar [skeudennaoueg TES](#) pe gant skeudennoù all (skouer : « *outils pour organiser sa classe maternelle* », Retz) .
Ul lec'h ouzh an daolenn evit lakaat an tikedennoù-mañ hervez an amzer dindan un dikedenn « **AN AMZER** ».

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel bras a zo e-karg da sevel goulennoù tro-dro an amzer en ur ziskouez an tikedennoù e-pad tolpet kentañ ar vugale da vintin (adalek an trede prantad ar skol pa vez anavezet mat ar frazennoù patrom all implijet e-pad an tolpet ec'hell bezañ kemeret e karg gant unan krenn). Ar vugale all a respont.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an amzer, ar glav, an heol
ar **c'h**oumoul / ar **c'h**ogus (gw.)

ANVIOÙ-GWAN

yen, tomm, fall, brav

VERBOÙ

Bezañ : eo, 'zo (*amzer a vremañ*)
Ober : ... a ra.

« FRAZENNOÙ »

Koumoul / kogus
(gw.) 'zo

Glav a ra

Heol 'zo

Yen eo

Tomm eo

Brav / Fall eo an
amzer

LAVARET

Fall (eo)

Brav (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar gwrezverk / temperadur,
an oabl / an ebr (gw.),
al lатар/ ar mogidell (gw.),
an avel, ar skorn

ANVIOÙ-GWAN

klouar, teñval, kreñv

« GERIOÙ-BIHAN »

hiziv, bremañ, warc'hoazh,
dec'h, er-maez, ne (n')... ket,
penaos, pelec'h / e-men (gw.)

VERBOÙ

kuzhet, mouchet, goloet
Bezañ : emañ (*amzer a vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Penaos eo an amzer
hiziv ?

Klouar eo

Erc'h a ra

Ne ra ket glav

Skorn 'zo

Pelec'h emañ an heol ?

Kuzhet / Goloet/
Mouchet eo an heol

N'eo ket brav

LAVARET

Glav a ra

Erc'h a ra

Ne ra ket glav

Brav eo / fall eo

Heol 'zo

Avel 'zo

Koumoul 'zo

Yen / Tomm eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an arnev, ar **c'h**urun,
al luc'hed, ar **c'h**azarc'h,
ar grizilh,
ar glav puilh,
ar barr-amzer,
ar **g**orventenn,
ar ganevedenn,
ar **w**areg-ar-glav

VERBOÙ

Bezañ : ez eus
Bezañ : 'vo (amzer da zont)
Bezañ : ' oa (amzer amdremenet)

« FRAZENNOÙ »

Bremañ ez eus
heol

N'eus ket koumoul
hiziv

Brav 'vo an amzer
warc'hoazh

LAVARET

Penaos eo an amzer
hiziv?

Brav eo an amzer hiziv

N'eus ket avel / heol

N'eo ket kreñv an avel

Teñval eo an oabl

Arnev 'zo

Luc'hed ha kurun 'zo

Penaos eo ar gwrezverk
/ an temperadur ?

Glav puilh 'zo

Glav 'oa dec'h

Glav 'vo warc'hoazh

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanaouennoù : *Kanañ a ri* (TES)

➡ « Ur maligorn » : Nnn 18 (CD 2)

➡ « Koumoul du » : Nnn 19 (CD 2)

➡ « Amzer fall » : Nnn 22 (CD 2)

Kanaouenn : *Enora* (TES)

➡ « Unan daou , tri ...Penaos 'vo 'n ammer Mari ? »

Rimadelloù : *Rimadelloù a ri* (TES)

➡ « Alo , Itron Mao » : Nnn 28 (CD B)

➡ « An amzer ha me » : Nnn 32 (CD B)

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel e-karg: **Penaos emañ an amzer hiziv ? Koumoul 'zo ?** (evit pep tikedenn)

Bugale : **Ya , koumoul (kogus gw.) 'zo / N'eus ket koumoul**

Tu zo da c'houlenñ e kreiz ar bloavezh-skol gant ar bugel e-karg dibab an d/tikedenn(où) a glot gant an amzer ha diskouez an tikedennoù all ne glotont ket gant an amzer en ur implij ar stumm nac'h .

Bugel e-karg: **Ne ra ket glav ! N'eus ket avel ! N'eo ket kreñv an avel ! N'eus ket heol ! Arnev 'zo ! Luc'hed ha kurun 'zo !**

E-dibenn ar bloaz e c'hell goulenn ar bugel e-karg evit pep kartenn gant pep bugel pep hini d'e zro ivez evit dasparzhañ ar gaoz evit ar vugale o respont.

Bugel e-karg: **Brav eo an amzer hiziv ? pe Teñval eo an oabl ? pe Fall eo an amzer ?**

Bugale : **Brav eo an amzer**

Bugel e-karg: **Bremañ ar gwrezverk / temperatur ! Tomm eo ? pe Klouar eo ? pe Yen eo ?**

Bugale : **Yen eo.**

UL LID EVIT AR RE VIHAN GANT UR VASKOTENN

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin pe ul lec'h a vez implijet evit sevel abadennoù dre gomz (da sk. Korn al levrioù)

DAFAR :

Ur vaskotenn : Implij ur vaskotenn 'zo un dra a-bouez eo evit ar re vihanañ evit kemer plijadur. Entanet eo ar re vihañ gant seurt dore d'ober a vroud anezhe da zistagañ un nebeut gerioù ha frazennoù simpl.

Ret eo dibab ur vaskotenn a c'hell bezañ dornataet aes gant ar vugale vihan (amañ sk. Spot). Gwell eo pa vez tu liammañ ar vaskotenn gant levrioù o kontañ istorioù tro-dro ar vaskotenn.

Dafar all : tikedenn gant anv ar vaskotenn, sac'h-skol ar vaskotenn, ti ar vaskotenn, un daolenn evit gouzout da biv eo da zornata ar vaskotenn gant ur bir.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

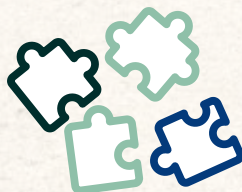
E penn kentañ, e tremen an doare da gehentiñ gant ar skolaer.ez dre ar jestroù ha dre gomzoù ar vaskotenn gant mouezh ar skolaer-ez.

Ar skolaer a implij ar vaskotenn da gentañ ha buan awalc'h e lak ar vugale da zornata ar vaskotenn pep hini e dro (ur bugel disheñvel a vo bemdez, tu zo da implij un daolenn evit gouzout piv a vo oc'h ober war-dro ar vaskotenn a deiz da zeiz). Ar pal: lavaret komzoù simpl evit en em saludiñ, lakaat tikedenn anv ar vaskotenn en taolenn "er skol", goulenn penaos e ya an traoù gant ar vaskotenn.

Ar vaskotenn dornataet gant ur bugel a lavar demat d'ar vugale, sikouret gant ar skolaer.ez a chom war-dreñv ar bugel.

Implijet e vo ur sac'h (sac'h-skol ar vaskotenn) evit dizoleiñ oberezhioù nevez, dafar evit stalioù-labour, skeudennoù, levrioù evit ar re vihanañ (istorioù Spot, Arzhig-Du da skouer).

Sevel a ra ar skolaer.ez goulennoù ("Pelec'h emañ tikedenn Spot ?" "Penaos e ya an traoù gant Spot ?" "petra zo er sac'h ?" ...). Goulenn a ra ar skolaer.ez gant ar vugale sevel goulennoù: "Ret eo goulenn gant Spot penaos e ya an traoù ?". Skoazellañ a ra ar vugale da sevel goulennoù simpl "Mont a ra mat Spot ?" en ur zegas ar patromoù yezh.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

Demat, Kenavo , ar skol,
al levr (-ioù), ar skeudenn (-où),
ar c'hoari (-ioù)

ANVIOÙ-CWAN

mat, fall

« GERIOÙ-BIHAN »

ur/ ul , e/ er, etre, e (a)-
barzh,
dindan / edan (gw.),
e-kichen/ e-tal (gw.),
a-us / a-dreist (gw.),
ket, ne (n') ...ket / pas (gw.)
petra ? perak ? piv ?

VERBOÙ

azezañ, sevel , digoriñ,
c'hoari, chom/ chemel (gw.),
erruout
Bezañ : on, eo, emañ
(amzer a vremañ)
Mont / monet (gw.) : ... ya
(amzer a vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

Sav, **Savit**

Chom / **Chomit** sioul

Selaou / **Selaout**

Sell / **Sellit**

Penaos e ya Spot
(*anv ar vaskotenn*) ?

Skuizh eo / on
Klañv eo / on

C'hoant kousket en
deus (*ar vaskotenn*)

Erru eo Spot er skol

Erru on

Mont a ra mat ganit /
ganis (gw.) ?

Mont a ra mat (fall)
ganin

Perak ne ya ket mat ?

Ne 'm eus / n' en
deus ket kousket mat

Petra 'zo er sac'h ?

LAVARET

Demat

Kenavo

C'hoant kousket

C'hoari

Skuizh (on)

Klañv (on)

Mont a ra mat / fall
(ganin)

Ul levr (eo)

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Ur skouer eus un araokadur :

RE VIHAN

PRANTAD 1

Demat / Kenavo

(kenavo d'ar vaskotenn pa zistro en e di)

Digoriñ ar sac'h

Petra zo er sac'h-skol / e-barzh ?

Ul levr

Skeudennoù

Ur c'hoari ...

PRANTAD 2

Erruet on er skol (*Spot o lakat e dikedenn-anv e-touez tikedennoù-anv ar vugale all*)

E-kichen piv emañ Spot ?

e-kichen A / dindan B / a-us D

(Lec'hiañ tikedenn spot)

Mont a ra mat ? (*goulenn savet d'ar vaskotenn*)

Ya, mat an traoù / fall an traoù / etre an daou.

Penaos e ya spot ?

Skuizh (eo),

c'hoant kousket (en deus),

klañv (eo)

PRANTAD 3

Mont a mat ganit ? (*frazenn lâret get ur bugel d'e gamalad/ d'he c'hamaladez*)

Ya, mont a ra mat (ganin) /

Ket/ Pas, mont a ra fall (ganin) (*ar vugale o respont*)

PRANTAD 4 HA 5

Ne ya ket mat (ganin)

Perak ? (*skoazellet gant ar skolaer.ez*)

Skuizh (on) / klañv on /

(Ne) 'm eus ket kousket mat

ASTENN :

komz ha eskemm diwar ar vaskotenn

Talvoudus eo ivez kas ar vaskotenn d'ar gêr (*amañ skouer «'Ptit Loup» gant e sac'h beaj gant dilhad*) gant ur bugel e-pad an dibenn-sizhun, o c'houlenn gant ar gerent un dastumad skeudennoù a ziskouez ar pezh a zo bet graet gant ar vaskotenn.

Un digarez brav eo da ziorren ha da skoazellañ yezh ar vugale er c'hlas goude en ur skignañ ar skeudennoù war ur skramm, ha da eskemm gant an holl vugale war darvoudoù simpl ar vuhez e brezhoneg.

Tu zo da ledanaat an dra-se d'ar re grenn ha d'ar re vras ivez, ket hepken da strollad ar re vihan.

Tu zo da implij levrioù «'Ptit loup» er c'hlas, da vezañ kontet e brezhoneg (ha ket lennet e galleg).

Gwelet al lodenn (*korn al livañ*) gant al levr nemetañ eus ar rummad troet e brezhong «*ar bleiz a felle dezhañ cheñch liv*».

MONT D'AR PRIVEZIOÙ HA GWALC'HIÑ E ZAOUARN

LEC'H :

Da gentañ, lec'h boaz ma vez tolpet ar vugale da vintin ha da c'houde ar privezioù .

DAFAR :

Skeudennoù / fotoioù a ziskouez jestroù evit gwalc'hiñ e zaouarn, ur rimadell da lavaret araok mont d'ar privezioù

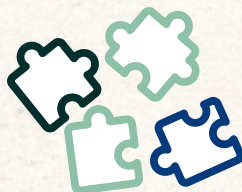

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ret eo degas da gentañ ar patromoù ereadurezh a-fed frazennoù, verboù hag ar c'heriaoueg gant skeudennoù dirak ar vugale tolpet er c'hlas.

Gant skeudennoù emañ ar pal lavaret ar verboù ober gant ar jestroù evit gwalc'hiñ e zaouarn araok mont d'ar privezioù.

Gwell eo implij ur rimadell (gw. Kanañ) en un doare pemdeziek gant ar vugale araok mont d'ar privezioù gant ar c'hlas pe gant ur rummad bugale (ar re vihanañ da skouer) ja jestraouiñ an doare da walc'hiñ e zaouarn asambles.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dour, ar soavon,
an dorn (daouarn),
ar biz (bizied), ar paper,
ar **b**oubellenn / ar pod-lastez,
ar privezioù, ar milginoù,
titich, kakac'h, ar c'hoant

ANVIOÙ-GWAN

naet, lous

« GERIOÙ-BIHAN »

Mar-plij
e (**z**aouarn), ma daouarn,
he daouarn,
er (**b**oubellenn), da (d'ar
privezioù)
Ya, Ket / pas (gw.)
Gant / get (gw.),
Echu / achu (gw.)
Ret (eo)...

VERBOÙ

gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
lakaat,
frotañ / frotiñ (gw.),
sec'hañ / sec'hiñ (gw.),
riñsañ / riñsiñ (gw.),
tronsañ (da vilginoù),
tennañ, diskouez,
mont / monet (gw.) (...d'ar
privezioù)
Kaout : 'teus (*amzer a-vremañ*)
Bezañ : eo
(*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

C'hoant titich /
kakac'h 'teus ?

Ret eo gwalc'hiñ /
sec'hañ / frotañ da
zaouarn

Troñs da **v**ilginoù

LAVARET

Dour

Soavon

Mar-plij

Ya

Ket

C'hoant titich / kakac'h

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

setu , ha , war / àr (gw.), ma,
Ne (n')... ket

VERBOÙ

Kaout : 'm eus, 'teus (*amzer a-vremañ*)
Ober : ... a ran (*amzer a-vremañ*)
(*anv-gwan-verb*)+ - et
(sk: naetet 'teus)

« FRAZENNOÙ »

Gwalc'het / sec'het /
riñset t'eus da
zaouarn ?

Frotet 'teus da
vizied ?

Laket 'teus saovon
war da zaouarn ?

LAVARET

Soavon mar-plij

C'hoant titich / kakac'h
'm eus

Ne 'm eus ket c'hoant

Echu eo

Lous eo ma daourn

Naet eo ma daouarn

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

mallus

« GERIOÙ-BIHAN »

ma, ...da (+ anv-verb :
sk. ...da **v**ont), piv?,
tu (zo.), me

VERBOÙ

gallout / gellout
Bezañ: zo (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

C'hoant 'teus da vont
d'ar privezioù ?

Piv n'eus c'hoant da
vont d'ar privezioù ?

Mallus eo ?

Tu zo da c'hortoz ?

Ne c'hellan ket gortoz

Gwalc'het 'teus da
zaouarn ?

LAVARET

Lakaat a ran ...

Gwalc'hiñ a ran ...

C'hoant 'm eus da vont
d'ar privezioù

Me 'm eus c'hoant da vont
d'ar privezioù

Gellout a ran mont d'ar
privezioù ?

Mallus eo

Ne c'hellan ket gortoz

C'hoant m'eus da (walc'hiñ
ma daouarn)

Gwalc'het 'm eus ma
daouarn

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell evit gwalc'hiñ e zaouarn :

(d'ober gant jestroù gant ar vugale e lec'h tolpañ boas araok mont d'ar privezioù)

Setu ma daouarn lous
Lakaat a ran dour
Lakaat a ran soavon
Frottiñ a ran ma daouarn ha ma bizied
Riñsan a ran ma daouarn gant dour
Sec'hañ a ran ma daouarn
Ha naet eo ma daouarn !

ADLEIN

LEC'H :

Ar c'hlas pe ul lec'h all gant taolioù ha kadorioù evit lakaat ar vugale da vezañ azezet

DAFAR :

Taolioù (2 pe 3 zaol) evit lakaat da azez an holl vugale asambles mesket dre rummadoù. Trawalc'h a gadorioù a glot gant niver a vugale (tu zo da fiziañ d'unan bras ar c'harg da staliañ an niver mat a gadorioù)

Pladennoù evit pep taol hag ur pladenn all ma vo lakaet ar boued, prest da vezañ dasparzhet gant ar vugale a vo e-karg da servij (unan evit pep taol).

Tikedennoù boued pe c'hoarielloù boued e plastik eus korn keginañ ar c'hlas (graet e vo ur renabl ag ar gerioù evit chañch ar gerioù implijet bep pemzektez).

Tu zo da implij [kartoù flash boued TES](#) pe sevel tikedennoù boued gant ar [poellad TES](#) ha [skeudennaoueg TES](#) evit gober ho kartennoù flash.

Tu zo da implij ur c'hloc'hig gant ar bugel e-karg eus al lid-mañ evit goulenn didrouz hag evit merkañ e krog an « abadenn » adlein .

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

En un doare reoliek e vez aozet seurt prantad evit debriñ adlein (ur wezh ar sizhun pe div wezh ar sizhun). Gwell eo aozañ adlein bep a eil devezh evit derc'hel ar c'hoant gant ar vugale kanañ ar rimadelloù stag (gw. Palioù yezh)

Un digarez eo evit lakaat ar vugale da gomz hag implij geriaoueg ar boued. Gwell eo goulenn gant ar gerent degas adlein er skol dre ur roll skignet en ur zisplegañ n'eo ket ar pal debriñ met kentoc'h ur pal pedagogel evit deskiñ ar yezh.

Fardañ adlein a vo aozet gant ar vugale e-pad an degemer da vintin ha lakaet war asiedoù bihan (evit ar frouezh da skouer) ha prest da vezañ servijet.

Ur bugel a vo e-karg eus sturiañ an abadenn, sevel goulennnoù gant vugale all ha dibab ar vuagle a vo e karg eus ar servij ouzh pep taol. Da gentañ e vo servijet pep taol gant ar re vras. Adalek ar prantad 4 pe 5 e vo tu da lakaat ar re grenn 'barzh ar jeu.

Ar skolaer.ez a c'hell sevel goulennnoù digor : **"Petra zo d'ober ? Petra 'vo graet ? Petra 'zo da c'houlenn ?"** pe heñchañ muioc'h ar bugel e-karg en ur reiñ ar patrom frazenn **"Ret eo lâret : bremañ e vo debret adlein ! lavar endro !"** Tu zo da c'houlenn gant ar vugale all skoazellañ an hini a zo e-karg da sevel goulennnoù ivez.

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an adlein, ar rimadell,
ar **g**anaouenn / ar sonenn
(gw.), ar boued, al / ul loa,
ar / ur **g**ontell,
ar **g**ador (ar **c'h**adorioù) /
kadoer (gw.), an **d**aol
(taolioù), ar frouezh (enn),
ar bara, ar **c'h**ouign (-où) ,
ar **w**astell (gwastili)
ar gatev (enn) (gw.),
ar **c'h**ouign (-où),
ar **c'h**ig, ar pesk(ed),
al laezh, an dour,
un tamm, ur banne
ar bugel (ar **v**ugale) ,
ar porzh, ar bank (-où),
an tapis, ar pallenn

ANVIOÙ-GWAN

mat, fall, ret ,
echu / achu (gw.)

« GERIOÙ-BIHAN »

bremañ, c'hoazh, ret (eo)...
evit (evidon, evidout/ous (gw.)
ouzh (taol) , war / àr (gw.),
c'hoazh, trugarez, mar-plij

VERBOÙ

debriñ, evañ / eved (gw.),
tañva, kemer
azezañ, c'hoari
mont / monet (gw.)
troc'hañ / troc'hiñ (gw.),
labourat , c'hoari,
renkañ / iñ (gw.),
kontañ / iñ (gw.)
Bezañ : eo , oc'h (amzer a-
vremañ), 'vo (amzer dazont)
Kaout : 'po (amzer dazont)

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

Ouzh taol !

Ret eo bezañ / bout
(gw.) azezet mat

Echu eo adlein

Debret 'vo adlein

Petra 'vo da zebriñ ?

Un tamm 'po ?

Ret eo tañva

Kemer un tamm

Ur banne dour /
laezh 'po ?

Ya - Ket /pas (gw.)

Prest oc'h ?

Mat eo ?

N'eo ket mat ?

LAVARET

Ya

Ket /pas (gw.)

Trugarez

Mar-plij

Mat / Fall (eo)

Un tamm

Ur banne dour

C'hoazh

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**rampouezh
(ur **g**rampouezhenn),
ar bara-dous, ar farz,
ar **c'h**euze / ar fourmaj-laezh,
ar fourmaj-kig, an aval(-où),
ar pêr (ur **b**êrenn),
ar rezin, ar mouar,
ar sivi, ar flamboez...,
ar **c'h**ig-ar yar, ar silzig,
ar morzhed-hoc'h,
ar ui(-où),
an alumenn-uoù,
ar **c'h**rank(-ed),
an avaloù-douar,
an tomatez, ar pour,
ar **c'h**arotez, ar **c'h**aol,
an irvin, an irvin ruz,
ar **c'h**ourjetez,
ar fav, ar piz bihan,...

« GERIOÙ-BIHAN »

me ..., te ...
piv ?
petra ?
pet ?
ne (n') ... ket
poent / mall (gw.)

VERBOÙ

degas, kavout, chom
Bezañ : 'zo, omp (*amzer a-vremañ*),
Kaout :
'teus, (en) neus (+ *anv-gwanv-verb*),
en do, 'm bo (*amzer dazont*)
(*anv-gwan-verb*) + -et (sk:
degaset, kavet)
Ober : ... a ra (*amzer a vremañ*)
(sk: chom a ra ...)

« FRAZENNOÙ »

Kanet 'vo ar
ganaouenn / sonenn
(gw.), ar rimadell

Me 'gav mat ...

Ne gavan ket mat ...

Evidon

Piv ?

Piv neus degaset
adlein ?

Petra 'teus degaset ?

Chom a ra un tamm

Piv 'en do un
tamm c'hoazh ?

Te a servij

Ret eo kontañ ar
vugale

Pet bugel 'zo ?

X bugale 'zo (ouzh
taol) hiziv

Kavet 'teus mat ?

LAVARET

Azez / **Azezit** mat

Prest omp

(*anv ar boued*) 'm eus
degaset

Me 'gav mat ...

Ne **g**avan ket mat

Mat eo

N'eo ket mat

Un tamm (*anv ar boued*)
evidon

Me 'm bo un tamm

Un tamm 'm bo

Ech !, N'em bo ket

Ur banne dour mar-plij

Echu eo adlein

KOMPREN

VERBOÙ

Kavout
Mont / monet (gw.) da ...
Bezañ : oc'h (*amzer a-vremañ*),
Kaout : 'm eus , ho peus
(*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Me 'm eus degaset ...

Me a servij

Kavet 'teus mat / kavet
ho peus mat ?

Bremañ eo echu
adlein.

Poent eo renkiñ ar
c'hadorioù

Poent eo mont war ..
ar bankoù /
an tapis – ar pallenn/

Poent eo mont
d'ar porzh / da c'hoari /
da labourat

LAVARET

Prest oc'h ?

Kanet e vo ar ganaouenn /
sonenn

Piv n'eus degaset adlein ?

Petra 'teus degaset ?

Me 'm eus degaset ...

Ret eo kontañ ar vugale

Pet bugel 'zo ouzh taol ?

X bugel 'zo hiziv

Me / te a servij

Kavet 'teus mat / kavet ho
peus mat ?

Bremañ eo echu adlein.

Poent eo distaliañ an **d**aol

Poent eo renkiñ ar
c'hadorioù

Poent eo mont war ar
bankoù / mont d'ar porzh /
mont da c'hoari / labourat

KANAÑ : 🎵

Rimadelloù a c'heller bezañ implijet evit adlein :

→ Evit kregiñ adlein :

Lodenn 1 : **Petra 'vo da zebriñ Malurette , Petra 'vo da zebriñ Maluron ?**
Un tamm frouezhenn 'vo da zebriñ ? Ket,
Ur wastell / gatevenn 'vo da zebrin ? Ket
Un tamm bara 'vo ! Ya ! (*gerioueg da chañch alies, bep pemzektez*).

Lodenn 2 : **Me 'gav mat bara** (*anv ar boued 'vo debret*) **Malurette ,**
Me 'gav mat bara Maluron.

→ Evit echuiñ adlein (d'ober en ur jestraouiñ) :

Unan, daou, tri setu me azezet (*an daouarn war e zaoulin*)
Pevar, pemp, c'hwec'h war ma revr (*an daouarn war e revr*)
Seizh, eizh , nav e ma sav (*sevel ha chom hep fiñval, ar gador war-dreñv*)
Dek, unnek, daouzek, serriñ a ran ma beg ! (*un dorm war e veg / e genoù , ha ...*
chom didrouz)

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Ur skouer eus un araokadur :

PRANTAD 1 DA 3

RE GRENN

Patromoù frazenn da implij : **BREMAÑ 'VO...**

Bugel e-karg : **Bremañ 'vo debret adlein !** (*implij ur c'hloc'hig a c'hell bezañ graet evit goulenn didrouz*) **Kanet 'vo ar rimadell** (*evit adlein*)

Patromoù frazenn da implij :

PIV 'NEUS / PETRA 'TEUS (anv-gwan verb) / **ME 'M EUS** / (un dra) **'M EUS** (anv-gwan verb)

Bugel e-karg : **Piv 'n eus degaset adlein ?**

Bugel o respont : **Me 'm eus degaset adlein** (*re grenn / re vras*)

Bugel e-karg : **Petra 't eus / ho peus degaset ?**

Bugel o respont : **X 'm eus degaset** (*re grenn / re vras*)

Patromoù frazenn da implij :

UN TAMM (*boued*) **'VO DEBRET / UR BANNE** (*evaj*) **'VO EVET**

Kanet evo lodenn 1 eus ar rimadell . Goude e vo ar bugel e-karg o tiskouez skeudennoù boued / evaj (3 pe 4 dibabet gant ar skolaer.ez ha lakaet er un « voest adlein »)

Bugel e-karg : **Un tamm kig-yar 'vo debret ?**

Bugale o respont : **Ket /ne vo ket debret kig-yar?** (*re grenn /re vras*)

Bugel e-karg : **Un tamm bara 'vo debret ?**

Bugel o respont : **Ya, Un tamm bara 'vo debret** (*re grenn / re vras*)

Bugel e-karg : **Un banne dour 'vo evet goude ?**

Bugel o respont : **Ya, ur banne dour 'vo evet** (*re grenn / re vras*)

Bugel e-karg : **Bremañ 'vo kanet ar ganaouenn «me gav 'mat bara» . Prest oc'h ?**

Kanet e vo lodenn 2 eus ar rimadell

Patromoù frazenn da implij : **PIV A SERVIJ / ME A SERVIJ / Y A SERVIJ / RET EO** (anv-gwan verb) / ... **A ZO**

Bugel e-karg : **Bremañ piv a servij ? A a servij, B a servij ?**

Ret eo kontañ ar vuage ouzh taol

(*pep bugel e-karg eus ar servij o kontañ ar vugale ouzh pep taol*)

Skolaer (da bep bugel o servij) : **pet bugel 'zo ouzh taol ?**

Bugel e-karg eus ar servij : (*niver*) **bugel 'zo ouzh taol**

Patromoù frazenn da implij : **UN TAMM** (*boued*) **EVIT / EVIDON / N'EM BO KET/ UN TAMM 'M BO**

Bugale e-karg eus ar servij : **un tamm** (*boued*) **evit A / evidon.**

Bugale o respont : **Trugarez / n'em bo ket**

Ma chom boued hag amzer...: Patromoù frazenn da implij : **PIV EN DO .. / UN TAMM 'M BO / ME 'M BO**

Bugel e karg eus ar servij : **Piv en do un tamm c'hoazh ?**

Bugale o respont : **Me 'm bo un tamm /un tamm 'm bo**

RE GRENN

Patromoù frazenn da implij : **MAT EO / ME 'GAV MAT / NE GAVAN KET MAT**
Sevel goulennoù gant ar vugale en doare hiniennel a c'hell ober ar skolaer. ez e-pad adlein

Skolaer.ez (da vugale 'zo) : **Mat eo ? (d'ar re vihan) ?**
Kavet 'teus mat / kavet ho peus mat ?
(d'ar re grenn/vras)

Bugale o respont : **mat (eo) / (n'eo) ket mat / fall** *(re vihan)*
me 'gav mat / ne gavan ket mat
(re grenn, re vras)

RE VRAS

Patromoù frazenn da implij : **BREMAÑ EO / RET EO / EVIT** (anv-gwan verb) pa vez echuet ar mare adlein :

Bugel e-karg :

Bremañ eo echu adlein.

Ret eo distaliañ an daol.

Ret eo renkiñ ar c'hadorioù.

**Kanet e vo ar ganaouenn evit mont da azezañ
war ar bankoù / mont war ar pallenn / mont da c'hoari...**

**PRANTAD
4 DA 5**

Adalek ar prantad 4 pe 5, ar vugale grenn a gemero e karg adlein ivez, skoazellet gant ar vugale vras.

UL LID ALL EVIT AR RE VIHAN: PETRA 'TEUS C'HOANT D'OBER ?

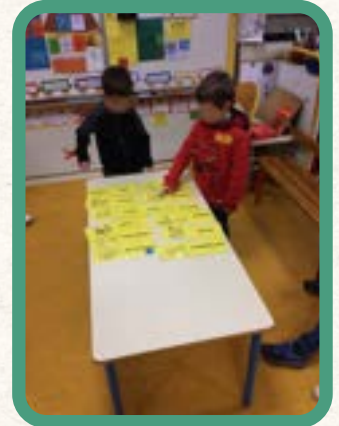
LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Tikedennoù bras gant ur skeudenn hag ur ger skrivet warne (da sk. **toaz merat**, **livañ**, **korn kegin**, **korn levrioù milltamm**, **c'hoari** ...).

Kavet e vez ar memes tikedennoù lec'hiet er c'hornioù c'hoari. Tu zo da gavout skeudennoù brav (met e gwenn ha du) el lev [« Outils pour organiser sa classe en maternelle » \(Retz\).](#)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

E penn kentañ ar bloaz e vo ret ober abadennoù evit lec'hiañ an tikedennoù-se : gwelet «astenn »: lev [TES « Matematik er skol-vamm, rummad ar re vihan »](#) (dizoleiñ ar spas, ober anouedegezh gant ar c'hlas), 4 skeudenn vrap zo da gavout ennañ ivez.

Lakaat a ra ur bugel (bras pe krenn) pep tikedenn dirak ar vugale vihan a wel d'an holl (da skouer war un daol, pe war un tapis). Goulenn ar ar bugel brasañ e-karg gant pep bugel bihan pep hini d'e dro peseurt atalier libr 'vo dibabet gantañ en ur ziskouez an dikedenn liammet gant an obererezh emren. Sevel a ra ar bugel e-karg goulennnoù evel : **"Petra t'eus c'hoant d'ober ?"** en ur ziskouez ar skeudennoù d'ar re vihan, hag en ur envel anv an obererezh gant ar stumm : **"Tu 'zo da ..."** : (sk.) **"Tu 'zo da c'hoari er gegin"**.

Alies e vez lakaet e viz war tikedenn an atelier pe ar c'horn dibabet gant ar bugel bihanañ. Ar bugel bras a vo broudet da lakaat ar bugel da lavaret an obererezh dibabet (gant skoazell ar skoaler.ez e-kichen). Ar bugel brasañ a lavaro ar respont ma chom mut ar bugel bihan.

Broudañ a ra ar skolaer ar bugel da respont a vouezh uhel petra en deus dibabet , da gentañ gant un stumm simpl (anv-verb + anv), mod **"c'hoari gant"** ha tamm ha tamm hervez barregezhioù dre gomz ar vugale gant ar stumm kemplezoc'h : **"c'hoant 'm eus da..."**

PALIOÙ YEZH* :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar gegin
al / ul levr (ioù)
ar **c'h**orn,
ar **c'h**arr (kirri), an oto (-ioù),
ar **c'h**arrdi
ar **b**oupinell (-où)
ar **g**ambr
ar milltamm (-où)
ar c'hoari
al loen (-ed)
an ti-feurm
an toaz-merat
an / un **d**resadenn
ar c'hoant

« GERIOÙ-BIHAN »

e / er
gant / get (gw.)

VERBOÙ

c'hoari (tinellig)
lenn,
mont / monet da (gw.) : kae /
kit (*gourc'hemenn*)
ober / gober (gw.)
sellet ouzh
livañ / liviñ (gw.)
tresañ / tresiñ (gw.)
keginañ / keginiñ (gw.)
bitellat
Kaout :
c'hoant 'teus da... (*amzer a-
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'teus c'hoant
d'ober ?

c'hoant 'teus / 'm
eus da...

kae / **kit** da c'hoari

LAVARET

Ar gegin
Al / ul levr (ioù)
Ar c'hoari
An toaz-merat
Ar **c'h**arr (kirri)
pe An oto (-ioù)
Ar **c'h**arrdi
Ar **b**oupinell (-où)
Ar **g**ambr
Ar milltamm (-où)
Al loen (-ed)
An ti-feurm

Er **g**egin
gant / get (gw.) ar **c'h**arrdi

c'hoari er **g**egin
c'hoari gant / get
poupinelloù

Lenn (ul levr)

Mont (er **g**egin)

Ober ur milltamm

Livañ / liviñ

Tresañ / tresiñ

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar plas, an **d**ikedenn (-où)

« GERIOÙ-BIHAN »

tu (zo da...) , ne (n') ... ket,
mui

VERBOÙ

tennañ / tenniñ (gw.)
gellout
Bezañ : zo (*amzer a-vremañ*),
Kaout :
c'hoant 'm eus da... (*amzer a-
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Tu zo da ...

Petra 'zo tu d'ober ?

Petra a c'hell ober ar
vihan ?

Petra 'teus c'hoant
d'ober ?

Kae da c'hoari er /
gant

LAVARET

Petra 'teus c'hoant ?

C'hoant 'm eus da
c'hoari

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

Ez eus / n'eus ket ... (*amzer
a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

N'eus ket mui plas e
korn ar ...

Ret eo tennañ an
dikedenn (*tikedenn ar
c'horn c'hoari*)

LAVARET

Petra zo tu d'ober gant
ar re vihan ?

Petra a c'hell ober ar re
vihan ?

Kae / kerzh da c'hoari er
/ gant ...

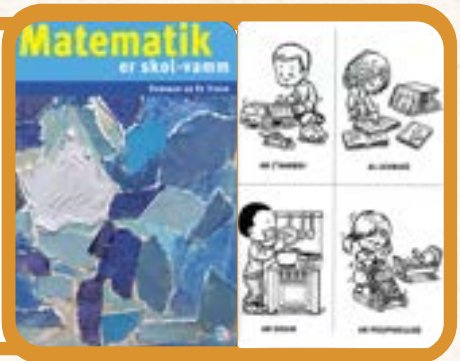
N'eus ket mui plas e
korn ar ...

Ret eo tennañ an
dikedenn « c'hoari »

ASTENN :

Matematikoù : dizoloiñ ar spas, ober anaouedegezh gant ar c'hlas

levr TES Matematik er skol-vamm : rummad ar re vihan,
pajenn 12 (Gouere 2021)
Abadennoù kaset e penn-kentañ ar bloaz gant rummad ar re vihan .
Mont er c'hornioù- c'hoari er c'hlas / gouzout pelec'h emañ ar c'hornioù c'hoari er c'hlas .

AN «ETRELIDOÙ» : PETRA HON EUS GRAET ? PETRA 'VO GRAET ?

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Ur frizenn eus an devezh gant skeudennoù gant anvioù evit pep prantad : an degemer (da vintin), an tol (evit an tol kentañ goude an degemer), al labour (evit atalieroù a-bep seurt) , ar pred, ar c'houk, an ehan, ar sonerezh, an embregerezh-sport, al lenn, ha mare ar mammoù hag an tadoù (pe mare an diwallerezh)

Tu zo da gavout skeudennoù brav (met gwenn ha du) e « [Outils pour organiser sa classe en Maternelle](#) » ([Retz](#)).

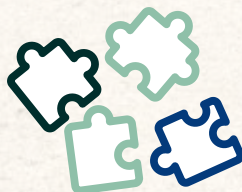
Ur bir bras evit bezañ dornataet gant ar vugale, ur foñs war-dreñv skeudennoù an devezh gant ul liv evit ar mitinvezh hag ul liv all evit an endervezh.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Da bep mare pa vez tolpet ar vugale er c'horn tolpañ e vez lakaet ur bugel (unan bras e penn kentañ ar bloaz, unan krenn e dibenn ar bloavezh skol) lavaret petra o deus graet ar vugale hervez ar c'hevrennoù da skouer en ur c'hals lieslive (da s.k : **“petra o deus graet ar re grenn ? petra o deus graet ar re vras ? petra o deus graet ar re vihan ?”**).

Ar bugel e karg a ziskouez pelec'h emamp erru war frizenn an devezh, ha petra vo graet goude en ur zornata ur bir dindan ar skeudennnoù.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol,
an tad(-où), ar **v**amm
(mammoù),
an eur,
Ar, ul/ur levr (levrioù)
ar mare, an **d**ikedenn
(tikedennoù),
adlein, merenn
ar c'hantin
an ehan / an diduadenn,
ar skol, ar privezioù,
ar sal-sport, ar porzh(-skol)
ar c'hantin,
an diwallerezh
+ Gw. geriaueg an dilhad

ANVIOÙ-GWAN

bihan, krenn, bras, mat

« GERIOÙ-BIHAN »

echu / achu (gw.)
ar re., (vihan)
bremañ
asambles
Ken / a-benn
warc'hoazh, kenavo

VERBOÙ

labourat,
lenn,
debriñ
skrivañ / skriviñ (gw.),
c'hoari, debriñ,
renkañ / renkiñ (gw.)
livañ / liviñ (gw.),
tresañ / tresiñ (gw.),
gwiskañ / gwiskiñ (gw.)
gwalc'hañ / golc'hi (gw.)
kousket
bezañ : eo (amzer a-vremañ)
ober / gober (gw.)
(anv-gwan-verb) - et + hon eus

« FRAZENNOÙ »

An ehan / an
diduadenn eo
bremañ

Echu eo ar skol.

Eur an tadoù hag ar
mammoù eo.

Labouret hon eus

Skrivet hon eus

Treset hon eus

C'hoariet hon eus

Debret hon eus

Kousket hon eus

Lennet hon eus

Livet hon eus

Ken warc'hoazh

LAVARET

Kenavo

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

da, er
evit
an holl
hiziv,
an dibenn-sizhun,
(*deizioù ar sizhun*),
d'ar beure / da vintin,
d'enderv / d'an abardaez,
goude,
Kreistez,
asambles

VERBOÙ

Bezañ : 'vo (*amzer da zont*)
(*anv-gwan-verb*) - et + o deus
Mont / Monet : ... a ya da...

« FRAZENNOÙ »

Petra hon eus graet ?

Petra 'vo graet ?

C'hoariet o deus ar re
vihan

Kousket o deus ar re
vihan

C'hoariet 'vo er porzh
Debret e vo er c'hantin

Gwalc'het 'vo hon
daouarn

Gwisket 'vo hor mantili

Lakaet 'vo hor botoù.

(*anv ur bugel*) a ya da
renkiñ an tikedennoù

LAVARET

Ken / a-benn
warc'hoazh, dilun ...
(*deizioù ar sizhun*)

Kenavo d'an holl

Labouret hon eus mat

Skrivet hon eus

C'hoariet hon eus

Debret hon eus

Kousket hon eus

Lennet hon eus

Treset hon eus

Livet hon eus

RE VRAS (PAZENN 3)

LAVARET

(en amzer dremenet)

Petra hon eus graet ?
Ul labour evit kontiñ hon eus graet
Adlein hon eus debret
Lennet hon eus ul levr / un istor
C'hoariet o deus ar re vihan
Kousket o deus ar re vihan

(en amzer da zont)

Petra 'vo graet ?
C'hoariet 'vo er porzh-skol
Labouret 'vo asambles
Ar re vihan a ya d'ar privezioù
Debret 'vo er c'hantin
Gwalc'het 'vo hon daouarn
Gwisket 'vo hor mantili
Lakaet e vo hor botoù
(anv ur bugel) a ya renkiñ an
tikedennoù

KANAÑ :

Ur rimadell evit chañch lec'h (klas, porzh, kantin, privezioù, sal-sport, liorzh ...) :

Poent eo mont d'ar/al ...
En trepas daou ha daou
Komzit chuchumuchu
Betek ma vimp erru
Deomp dezhi ! Deomp dezhi !
Deomp dezhi d'ar/al ... !

PRED AR C'HANTIN : AR ROLL-MEUZIOÙ

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale araok mont d'ar c'hantin

DAFAR :

Roll meuzioù ar c'hantin (lakaet e brezhoneg ma vez tu pe lavaret e brezhoneg. En tiez-kêrioù zo ez eus rolloù-meuzioù divyezhek), un dikedenn « roll meuzioù » e-kichen lec'h tolpañ ar vugale hag a wel d'an holl, pe un daolennig gant skeudennoù ar predoù.

Dafar TES : skritelloù boued (6 skritell, met stok diviet) peget ouzh ur voger pe peget war kartonsoù kreñv evit bezañ dornataet ha renket (ha plastikaet ivez) pe implij kartoù flash boued (69 c'hartenn o skeudennaouiñ a bep seurt boued hag evajoù).

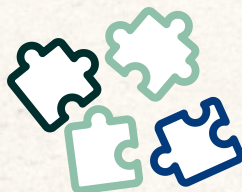

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel bras (krenn e dibenn ar bloavezh-skol) a vo e-karg da lavaret pelec'h e vo lennet (" **bremañ 'vo lennet ar roull meuzioù ! Petra 'vo debret er c'hantin ?**") ha da sevel goulennnoù digant ar skolaer.ez evit gouzout petra 'vo debret.

Ar skolaer-ez a lenn roll-meuzioù an deiz evit respont d'ar goulennnoù patrom savet gant ar bugel pe ar ar vugale : " **Petra 'vo debret / da zebriñ evit an digor pred ? ar meuz pennañ ? an dibenn-pred ?** ". Gellout a ra diskouez aar skolaer.ez kartoù flash pe elfennoù war ar skritelloù boued evit lakaat ar vugale da gompren roll-meuzioù an deiz.

Ma vez implijet un daolennig gant skeudennoù / fotoioù, e lavar ur bugel a vouezh uhel petra 'vo debret.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**antin, ar roll-meuzioù,
ar **c'h**ig, ar vi/ui (-où), ar pesk (pesked),
ar **c'h**euz / ar fourmaj-laezh

ANVIOÙ-GWAN

mat, fall

« GERIOÙ-BIHAN »

petra, er / e, amañ, ha / hag

VERBOÙ

(anv gwan verb) + - et : lennet, debret
Bezañ : 'vo (amzer da zont)

« FRAZENNOÙ »

Lennet' vo ar roll-meuzioù

Petra 'vo debret ?

LAVARET

Mat (eo)

Fall (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

Ar **c'h**ig-yar, ar **c'h**ig-leue,
ar morzhed-hoc'h,
an alumenn-uoù,

*anvioù legumaj (pour, karotez,
tomatez, ...), ar flastrenn legumaj,*

*anvioù frouezh (avaloù, pêr, sivi,
bananez..)*

*anvioù dibenn-pred (ur **w**astell, ur
skornenn, ur flanezenn, ...)
Gw. gerioùeg ar boued (korn keginañ)*

« GERIOÙ-BIHAN »

ne(n') ... ket, da, evit, me, te

VERBOÙ

kavout mat

« FRAZENNOÙ »

Mat / Fall eo

N'eo ket mat

Me / Te '**g**av mat ...

Ne **g**avan ket mat ...

Bremañ 'vo lennet
ar roll-meuzioù ?

Petra 'vo debret er
c'hantin ?

(Anv ar boued) 'vo ?
Debret 'vo ...

LAVARET

Petra 'vo debret ?

Keuz 'vo ?

Mat eo

N'eo ket mat

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar pred, an digor-pred,
an dibenn-pred,
ar meuz (pennañ)

ANVIOÙ-GWAN

pennañ

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo debret ...
...evit an digor-pred
...evit ar meuz (pennañ)?
...evit ar dibenn-pred ?

LAVARET

Bremañ 'vo lennet ar roll-meuzioù

Petra vo debret er
c'hantin ?

Petra 'vo debret / da
zebriñ evit an digor-pred
/ evit ar meuz (pennañ) /
evit ar dibenn-pred ?

(Anv ar boued) 'vo debret ?

Me **g**av mat ...

Ne **g**avan ket mat ...

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Rimadelloù : *Rimadelloù a rin* (TES)

➡ « Petra 'vo da zijuniñ ? » Nnn 55 (CD A)

➡ « Ar predoù » Nnn 56 (CD A)

AMZER KANAÑ

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale er c'hlas

DAFAR :

Follennoù bras (A3) gant ar c'hanaouennoù (skeudennaouet brav) kanet evit ar prantad ha lakaet ouzh ar voger (pe ouzh un daolenn).

An holl ganaouennoù a c'hell bezañ lakaet e-barzh ur c'haier pe en ur renkell e-korn al levrioù ivez.

DEOMP DA VALE

Deomp da vale er c'hoadoù
get ma sach'ad trezolioù

Serromp un nebeut delioù ! ...
unan velen, unan ruz
hag unan etre an daoù. ...

Serromp un nebeut barroù...
unan hir, unan verr
hag unan etre an daoù. ...

Serromp un nebeut kistin...
unan vras, unan vihan
hag unan etre an daoù. ...

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN

Ur prantad kanañ. Bugale tolpet er c'horn-tolpañ boas, azezet war ar bankoù pe war an tapis / ar pallenn.

PALIOÙ YEZH : RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar ganaouenn / ar sonenn (gw.),
an tapis, ar pallenn, al leur, ar bank (-où)

ANVIOÙ-GWAN

sioul, didrouz, prest

« GERIOÙ-BIHAN »

war/ àr (gw.), ouzh / doc'h (gw.)

VERBOÙ

azezañ, selaou, chom/ chemel (gw.),
sellet (ouzh), kanañ / kañin (gw.),
Bezañ: oc'h (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez / **Azezit** war ar
bankoù / war an an
tapis / war al leur
Prest oc'h da ganañ /
selaou ?
Selaou / **Selaouit**
Sell / **Sellit** ouzh ...
Chom / **Chomit** sioul,
didrouz

LAVARET

Prest (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

peseurt, petra , piv ,
...-mañ, da ...

VERBOÙ

Bezañ: omp (*amzer a-vremañ*),
'vo (*amzer da zont*)
Kaout c'hoant (da) : 'teus
(*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Petra eo ?

Piv eo ?

(*diwar tudennoù pe
elfennoù ur ganaouenn*)

Petra 'vo kanet ?

Peseurt kanaouenn
'teus c'hoant da
ganañ ?

LAVARET

Prest omp

(*envel an tudennoù pe
elfennoù ar ganaouenn*)

Ar **g**anaouenn-mañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

pehini / pehani (gw.),
houmañ / homañ (gw.),
din / dit , me,
gant / get (gw.)

VERBOÙ

plijout
dibab
kaout c'hoant (da) :
'm eus (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Peseurt kanaouenn 'vo
kanet ?

Piv en deus c'hoant da
ganañ ar **g**anaouenn-
mañ ?

Piv en deus c'hoant da
zibab ur **g**anouenn ?

Dibab ur **g**anaouenn.

Pehini ?

Peseurt kanaouenn a
blij dit ?

LAVARET

Prest omp da **g**anañ

Houmañ

Ar **g**anaouenn gant(*al
loened , da s.k*)

Me 'm' eus c'hoant da
zibab / da **g**anañ

Ar **g**anaouenn-mañ a blij
din

C'hoant 'm eus da **g**anañ
ar **g**anouenn-mañ

LENN UN ISTOR

LEC'H :

Lec'hioù boas ma vez tolpet bugale er c'hlas evit lenn un istor

DAFAR :

Levrioù aes a-walc'h da lenn pe da gontañ gant patromoù ereadurezh hag ur c'heriaouaeg a c'hell bezañ komprenet gant ar vugale dre ar skeudennoù

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur prantad lenn. Bugale tolpet er c'horn-tolpañ boas, azezet war ar bankoù pe war an tapis / ar pallenn.

PALIOÙ YEZH : RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

al levr (-ioù), an istor (-ioù), ar skeudennoù
an tapis / ar pallenn, al leur, ar skeudenn (-où)

ANVIOÙ-GWAN

sioul, difdouz, prest

« GERIOÙ-BIHAN »

war/ àr (gw.), ouzh / doc'h (gw.),
amañ, gant / get (gw.), setu

VERBOÙ

azezañ, selaou, chom/ chemel (gw.),
sellet (ouzh), lenn,
Bezañ: oc'h (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez / **Azezit** war ar
bankoù / war an an
tapis / war al leur
Prest oc'h da selaou ?
Selaou / **Selaouit**
Sell / **Sellit** ouzh ...
Chom / **Chomit** sioul,
didrouz
Setu un istor gant
Spot, Arzhig Du...

LAVARET

Prest (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

peseurt ?, petra ?, piv ?,
...-mañ / ...-se, da ...

VERBOÙ

mont, ober / gober (gw.)
Bezañ: 'zo / eo / emañ (amzer
a-vremañ), 'vo (amzer da zont)
Kaout c'hoant (da) : 'teus ,
ho peus (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Petra eo ?

Piv eo ?

(diwar tudennoù pe
elfennoù al levr)

Piv 'zo amañ ?

Peseurt levr ho peus
c'hoant da lenn ?

Lennet 'vo al levr-mañ ?

Petra emañ Spot oc'h
ober ?

LAVARET

Arzhig Du eo
(envel an tudennoù pe
elfennoù ul levr)

Mont d'ar c'hoad

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

plijus, laouen, trist,
fuloret

« GERIOÙ-BIHAN »

hemañ / hennañ (gw.),
penaos ?, pelec'h?,
dit / dis (gw.) , deoc'h

VERBOÙ

plijout, dibab
c'hoarvezout
(anv-gwan-verb) - et (sk :
...'zo choarvezet)
(anv-gwan-verb) Graet +
(en) neus / he deus
Bezañ : 'oa (amzer
amdremenet)
Kaout c'hoant (da) :
'm eus (amzer a-vremañ)
O / oc'h (anv-verb) emañ

« FRAZENNOÙ »

Peseurt levr 'vo lennet ?

Piv en deus c'hoant da
zibab ul levr ?

Penaos eo Arzhig-Du en
istor ?

Pelec'h emañ Arzhig-Du ?

Oc'h ober petra emañ
Arzhig-Du ?

Petra zo c'hoarvezet en
istor ?

Petra a blij dit / deoc'h
gant an istor ?

Plijus e oa an istor ?

LAVARET

Hemañ

Me 'm eus c'hoant da lenn
al levr-mañ

Fuloret eo Arzhig-Du

War (ul lec'h, sk: an
draezhenn) emañ

Oc'h ober sotonioù emañ

Graet (en) neus sotonioù

KANAÑ : 🎵

Daou rimadell araok lenn ...

Pe... goulenn dirouz ouzh ar vugale !
(d'ober gant jestroù gant ar vugale)

Divskouarn evit selaou

Daoulagad evit sellet

Hag ar genoù evit an didrouz !

Kanouennoù 'vit ar vugale : Unan daou tri (Mona Jaouen)

Unan, daou, tri, tapit ho fri

Pevar, pemp, c'hwec'h, tapit ho revr

Seizh, eizh, nav, deg, serrit ho peg !

ASTENN :

Tresadennoù-bev, komz ha eskemm diwar :

Tresadennoù bev berr diwar tudennoù Arzhig-du,
Trotig (an azen Tro-Tro) pe Spot

EN EM WISKAÑ ECHU EO AR SKOL

LEC'H :

An trepas (pe lec'h ma vez gwisket ar vugale)
hag al lec'h boas ma vez gortozet ar vugale
araok kuitat ar c'hlas evit distreiñ d'ar gêr pe
mont d'an diwallerezh

DAFAR :

Dilhad ar vugale ... gwelet ivez fichenn "*an
etrelidoù*" gant implij frizenn an devezh
hag... ar c'hlas

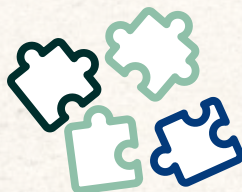

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Prantad gwiskañ (gant palioù yezh heñvel evit mont da c'hoari er porzh da sk.), **hag un
amzer evit lavaret kenavo** e dibenn an devezh.

Moian zo fiziañ ar c'harg d'unan bras pe unan krenn da lavaret ur rimadell evit kimiadiñ ha
lavaret patromoù frazennoù : **"Kenavo d'an holl ! Ken dimeurzh ..."**

Da vare dibenn ar skol, evit an diwallerezh, ur bugel bras (pe krenn) e c'hell bezañ e karg ur
bugel da lavaret d'an holl piv a ya d'an diwallerezh : **"(anv bugel A, B ...) a ya d'an
diwallerezh fenos / hinoazh"** , **"Hiziv e ya (anv bugel A, B ...) d'an diwallerezh"**

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol, an eur, an diwallerezh,
ar c'hlas, an trepas,
ar bank (-où), ar porzh(-skol)

ar **g**ador (-ioù) / **g**adoer (-ioù)
(gw.) an tapis, ar pallenn, al leur

An tad (-où), ar **v**amm
(mammoù), an tad-kozh,
ar vamm-**g**ozh

ar **v**otez (botoù), an heuz (-où),
an dilhad, ar **v**antell,
ar jiletenn (-où),
ar chupenn (-où),
ar boned (-où),
ar maneg (-où), ar skerb,
an neñneñ

ANVIOÙ-GWAN

sioul, didrouz, echu / achu (gw.)

« GERIOÙ-BIHAN »

war / àr (gw.), bremañ, kenavo
poent / mall (gw.), da,
Te, gant (ganin)
piv ? / Da biv ? ,
pelec'h / e-men ? (gw.)

VERBOÙ

selaou, chom / chemel (gw.),
erruout, lakaat, azez, dont /
donet (gw.)
Bezañ: eo, oc'h, emañ (*amzer a-*
vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Eur ar mammou hag an
tadoù eo

Poent / mall eo lakaat an
dilhad bremañ

Lak da **v**otoù, da heuzoù, da
vantell, da skerb, da **v**oned,
da **v**anegoù, da stammenn,
da jiletenn

De biv eo ?

Pelec'h emañ da neñneñ ?

Azez / **A**zezit war ar bankoù
/ war an an tapis / war al
leur

Prest oc'h da selaou ?

Selaou / **S**elaouit

Chom / **C**homit azez

Chom / **C**homit sioul,
didrouz

Echu eo ar skol

Emañ ar mammoù hag an
tadoù o tont .

Piv eo ?

Erru eo tad, mamm , tad-
kozh, mam-**g**ozh (Mamm-
gozh (*anv ur bugel*))

Te a chom ganin

LAVARET

Mammig (eo)

Tadig (eo)

Kenavo

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

war / àr (gw.), e/ er,
bremañ, hiziv,
warc'hoazh, evit, gant
poent / mall (gw.), ken
ho ...
pelec'h / e-men (gw.)
ac'hanout
gant / get (gw.)

VERBOÙ

gwiskañ/ en em **w**iskañ,
ezhomm eus / afer a
(gw.)
kollet, kerc'hat, reñkañ
Mont / monet (gw.) : a ya
Ober : a rez (amzer a-
vremañ)
Kaout : (en) neus / t'eus
(amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Lakait ho **p**otoù, ho heuzoù, ho
mantili, ho skerboù, ho **p**onedoù,
ho manegoù..

Un tamm sikour / skoazell ?

Piv (en) neus ezhomm eus un
tamm sikour evit en em **w**iskañ ?

Kollet 'teus da **v**antell ?

Pelec'h emañ da **v**antell ?

Pelec'h 'teus renket da neñneñ ?

Piv a ya da **g**erc'hat ac'hanout
hiziv ?

Mont a rez d'an diwallerezh
hiziv ?

LAVARET

Ya mar-plij

Me

Ket

Er porzh-skol

Tad-kozh / Mamm-
gozh

Ken dilun (deiz ar
sizhun)

Ken warc'hoazh

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

An dibenn- sizhun, an dale,
an eontr, ar **v**oereb

« GERIOÙ-BIHAN »

fenoz / hinoazh (gw.)
-mañ
ganit

VERBOÙ

Gouzout : ouzon / ouian (gw.)
(amzer a-vremañ)
(anv-gwan-verb) - et (sk :
...zo 'choarvezet)
Mont : ez i (amzer dazont)

« FRAZENNOÙ »

Ur vantell 'oa ganit hiziv ?

Da biv eo ar skerb-mañ ?

Petra 'teus graet gant da
skerb ?

Pelec'h eo chomet da
vantell ?

Piv neus gwelet neñneñ (anv
ur bugel) ?

Piv a vo o **t**ont hiziv ?

D'an diwallerezh ez i fenoz ?

Dibenn-sizhun mat d'an holl

LAVARET

Chomet eo er porzh

Ne **g**avan ket ma boned

N'ouzon ket pelec'h emañ

Kollet 'm eus ma
manegoù

Ma mamm, ma **z**ad, ma
mamm-gozh, ma **z**ad-
kozh, ma eontr, ma
moereb ...

Dale zo gant mammig

Dibenn-sizhun mat

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell evit lavaret kenavo :
*(d'ober gant jestroù gant ar vugale pe diskouez
 skeudennoù pe gant elfennoù ar c'hlas, an
 horolaj da skouer)*

Labouret mat 'm eus (x2)
 C'hoariet mat 'm eus (x2)
 Met bremañ d'an termen-mañ
 Emañ echuet ar skol
 Kenavo d'an holl (x2)

LODENN 2 : «KORNIOÙ» AR C'HLAS

KORN AR POUPINELLOÙ

LEC'H :

Lec'h ar c'hlas ma vez kavet poupinelloù

DAFAR :

ur gwele,

un daol (vailhuriñ) evit gwiskañ ar poupinelloù,

dilhad a-bep seurt,

ur pezh-arrebeuri evit renkiñ an dilhad gant paneroù ha gant skeudennoù dilhad evit renkañ an dilhad dre stumm (bragoù, loeroù, stammennoù ...),

ur gibell evit gwalc'hiñ ar poupinelloù, dafar all evit gwalc'hiñ ar boupinell hag he fichañ : maneg, serviedenn, krib, broust, pod, gwrezverker...

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

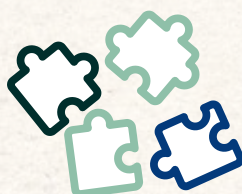
Leuskel ar vugale c'hoari o unan evit dizoleiñ an dafar, goude mont da c'hoari gante ha degas ur c'heriaoueg ha frazennoù berr e brezhoneg en ur sevel goulennnoù : **"petra zo d'ober?, perak emañ o ouelañ ar babig?, Klañv eo ar babig ? "**

Aozañ goude abadennoù renet ha berr (10 minutenn) gant strolladoù bihan (2 pe 3 bugel) en ur zegas ar c'heriaoueg ha frazennoù berr war an temoù liesseurt.

Ar pal eo klevet ha deskiñ ur c'heriaoueg stag ouzh ar vuhez pemdez ha bezañ gouest goude da lavaret frazennoù berr.

Kavout a reoc'h da heul ur programmadur e-pad ur bloavezh gant ar **fichennoù da heul**, kentoc'h **evit ar re vihan hag ar re grenn**. Tu zo da da implij lod eus an atalieroù evit adwelet patromoù-yezh en un doare plijus gant ar re vrasañ ivez.

- Dizoleiñ ar c'horn poupinelloù
- Gwiskañ ar poupinelloù
- Renkañ an dilhad (re vihan)
- Gwalc'hiñ ar boupinell
- Ar boupinell o vont d'ar skol (re vihan)
- C'hoari ar medesin

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **b**oupinell (-où),
ar babig (-où), ar gwele,
ar **g**ambr,
ar pallenn / al lañjer (gw.),
ar broust, ar **g**rib, ar blev,
an **d**aol,
ar **g**ador / kadoer (gw.),
ar **v**ured

an dilhad, ar sae (-où),
ar vragez vihan (bragoù bihan)
ar bragoù, ar **v**antell
(Mantili, mantelloù),
ar botoù (botez),
an heuzoù, al loer (-où),
an tog, ar stammenn (-où)

ANVIOÙ-GWAN

dihunet, kousket, skuizh,
klañv

« GERIOÙ-BIHAN »

e/ er, e-barzh / a-barzh (gw.),
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war / àr (gw.),
dindan / edan (gw.)

VERBOÙ

kousket,
renkañ / renkiñ (gw.),
lakaat, kemer, ober,
gwiskañ, chañch (dilhad),
dihuniñ, sevel,
mont / lakaat da gousket,
plegañ / plegiñ (gw.)
debriñ, gouelañ, serriñ,
stagañ, tennañ,
reiñ / roiñ (gw.),
kontañ / iñ (gw.)
Bezañ : eo , emañ (amzer a-
vremañ)
Kaout c'hoant : (en) neus /
he deus (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Dihunet eo ar babig

C'hoant (en) neus ar
babig da **z**ebriñ

Emañ ar babig o **o**uelañ

Ret eo + (anv-verb) + anv :
Ret eo gwiskañ ar babig/
chañch dilhad/ tennañ e
zilhad / kemer ur
stammenn...

Ret eo lakaat ar babig da
gousket / er gwele

Mat eo ?

N'eo ket mat ?

LAVARET

Ya

Ket

Klañv (eo)

Mat / Fall (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an armel / an armenner (gw.),
an estajerenn, ar baner,

ar maneg (-où), ar **v**rozh,
ar bragoù-loeroù,
ar chupenn (-où),
ar jiletenn(-où), ar **v**ilgin (-où),
ar skerb (-où),
al lunedoù-heol
an naon

ANVIOÙ-GWAN

noazh

VERBOÙ

kribat, broustañ

« FRAZENNOÙ »

Naon (en) neus / he
deus ar babig / ar
boupinell

LAVARET

Skuizh eo

Naon (en) neus / he deus

C'hoant en deus da
gousket / **z**ebriñ

Dihunet eo ar babig

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ-BIHAN »

o-oc'h / e-ec'h (gw.) (ober)

VERBOÙ

krogiñ / komañsiñ (gw.),
prennañ
Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Ret eo ober petra
bremañ ?

LAVARET

O lakaat ur sae emeon

O kousket emañ ar
boupinell

Ret eo gwiskañ ar
boupinell / reiñ ar **v**ured

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

- Kanaouennoù** : ENORA (TES) → « Enora »
- Kanañ a ri* (TES) → « Marzhin ar furlukin » : Nnn 6 (CD 1) (dilhad)
- « Yann gorrig » Nnn 7 (CD 1) (korf)
- Rimadelloù** : Rimadelloù a ri (TES) → « Bras awalc'h » Nnn 34 (CD A)
- « Ma dilhad » Nnn 40 (CD A)
- CD Heitou** (Mona Jaouen) → « Ul lagad - Daoulagad »

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

« Amzer din d'en em wiskañ ha .. chaok » (TES)

titl orin : « *Je m'habille et je te croque* » Bénédicte Guettier

Adalek al levr ez eus tu da sevel skeudennoù "dilhad" ar bleiz ha goulenn gant bugale vihan, jestraouiñ en ur "gontañ" an istor gant margodennoù ur wezh an istor perc'hennet mat gante.

Dav eo lenn meur a wezh al levr ha dornataet dilhad an istor gant margodenn ur bleiz da skouer.

Levrskeudennoù : Skeudennoù dillhad, korf

Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

Rummadoù : Levrioù evit ar vugale e brezhoneg - Levrioù-skeudennoù e brezhoneg

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

ASTENN :

Sellet, komz ha eskemm diwar tresadennoù-bev :

Arzhig Du :

Arzhig Du n'en deus ket c'hoant kousket / Arzhig Du hag ar babig / Arzhig Du a fell dezhañ gwiskañ e-unan / Arzhig Du o kibellañ / Arzhig Du en deus poanioù a bep seurt / Arzhig Du en deus terzhienn

Trotig (An azen Trotro) :

Trotig hag e wele/ ur babig eo trotig / kibelladenn trotig / En em wiskañ a ra Trotig / Trotig oc'h en em walc'hiñ / Trotig a walc'h e nanarzh / kibelladenn Trotig

C'hoari loto

da sevel evit deskiñ geriaoueg an dillhad, skeudennoù gant livioù disheñvel .

Implij ar **frazennoù patrom** :

Bugel 1 : **Gant piv emañ ar bragoù ruz ?**

Bugel 2 : **N'emañ ket ganin !**

Bugel 3 : **Ganin emañ ar bragoù ruz !**

C'hoari memor pe c'hoari KIM

da sevel evit deskiñ geriaoueg an dilhad adalek skeudennoù al levr «**Amzer din d'en em wiskañ ha... chaok**» (TES)

patrom frazennoù : «**O lakaat ma bragoù emaon !**»

DIZOLEIÑ KORN AR POUPINELLOÙ

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Gwelet dafar korn ar poupinelloù (pajenn 84)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar vugale vihan (ha krenn) a ya da c'hoari dre strolladoù bihan (2 /4 bugel) en un doare libr, e penn-kentañ ar mintinvezh da skouer.

Ar skolaer.ez en em lak er jeu tamm ha tamm ha mont a ra e darempred gant ar vugale e-pad un amzer berr (10/15').

Goude bet sellet ouzh ar vugale o c'hoari, e tegas ar skolaer.ez ur c'heriaoueg ha frazennoù gant un ereadurezh simpl (sk. : **"klañv eo ar babig."**).

Kinnig a ra ar skolaer.ez senariooù bihan adalek darvoudoù ar vuhez :

"Emañ ar babig o ouelañ ? petra zo d'ober"

"Naon neus ? "

"Graet neus titich / kakac'h ? ret eo chañch an dilhad ? "

"Kousket neus mat ar babig ? dihunet mat eo? "...

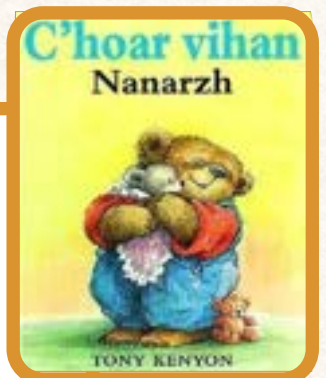
ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

C'hoar vihan Nanarzh

Ti-embann : An Here (Kuzul ar brezhoneg)

Ur c'hoar vihan neus bet Nanarzh! Met war a seblant, ne blij ket dezhañ ! Arabat goulenn digantañ reiñ dezhi ar vured, kibellañ anezhi, moumounañ hag all... Ket !

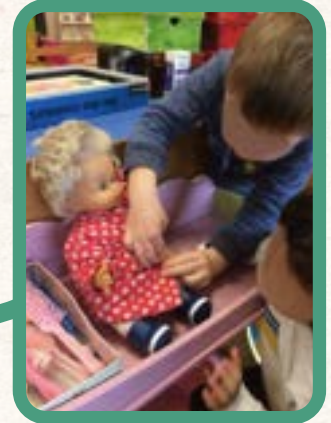
GWISKAÑ AR POUPINELELLOÙ

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Un daol evit gwiskañ ar poupinelloù gant dilhad

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer.ez ur senario d'ar ve vihan (tu zo ivez da c'hoari gant ar re grenn). Ur boupinell he deus c'hoant da vonet er-maez da c'hoari er porzh. Penaos gwiskañ anezhi (hervez an amzer) ?

Dre strolladoù bihan (2 vugel), emaint o vont da eskemm dirak ar skolaer.ez evit gouzout penaos gwiskañ ar boupinell ha peseurt dilhad lakkat.

Tu zo ivez da ijinañ senariooù all goude (da sk. , gwiskañ ar boupinell evit monet da gousket).

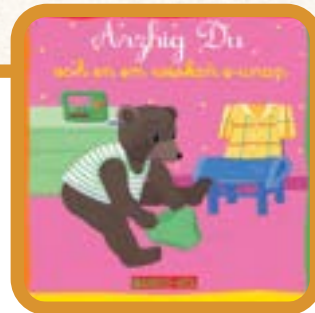
Heñchañ a ra ar skolaer.ez ar vugale oc'h aliañ gant peseurt dilhad lakaat. Degas a ra neuze ar c'heriaoueg ha frazennoù patrom (da sk. : **“ Ret eo lakaat ur stammenn bremañ !, Yen eo ”**)

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Arzhig Du en em wiskañ e-unan (Bannoù Heol)

L'âne Trotro s'habille (Gallimard)

Sellet, komz ha eskemm diwar tresadennoù-bev :

Arzhig Du :

Arzhig Du a fell dezhañ gwiskañ e-unan

Trotig (An azen Trotro) :

En em wiskañ a ra Trotig

RENKAÑ AN DILHAD (RE VIHAN)

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Un daol evit gwiskañ ar boupinell, maskotenn ar c'hlas, sac'h-skol ar vaskotenn (pe ur sac'h), boestoù gant skeudennoù heñvel ouzh ar re vez kavet ouzh paneroù korn ar poupinelloù evit renkañ an dilhad (*loeroù, stamennoù, saeoù, bragoù...*)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer.ez renkañ an dilhad gant ar re vihan. Maskotenn ar re vihan en deus kemeret an holl dilhad en he sac'h-skol ha bremañ eo kemmesket pep tra.

Ret eo renkiñ pep tra en-dro e korn ar poupinelloù gant strolladoù bihan (3/4 bugel) e-barzh ar paneroù dilhad.

Displegañ a ra ar skolaer.ez eo ret renkañ mat an dilhad evit gwiskañ ar poupinelloù goude.

Goulenn a ra ar skolaer.ez penaos dibab an dilhad. Diskouez a ra boestoù, evit pep rummad dilhad gant ur skeudenn evit pep hini. Savet e vo tikedennoù dre rummadoù dilhad gant an anv e liester dindan (*stammennoù, saeoù, bragoù bihan, mantili...*).

Goude bet dibabet an dilhad, e c'houlenn ar skolaer.ez gant ar vugale renkañ an dilhad e paneroù a zo e korn ar popinelloù hervez ar skeudennoù lakaet warne (ar memes skeudennoù bet lakaet er boestoù e penn kentañ evit dibab an dilhad bet kemmesket gant ar vaskotenn).

Ar skolaer a zegas ar c'heriaoueg e brezhoneg pa vez lavaret anvioù an dilhad e galleg.

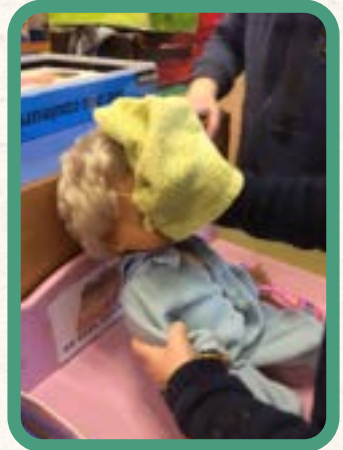
GWALC'HIÑ AR BOUPINELL

LEC'H :

Korn ar poupinelloù pe ul lec'h all

DAFAR :

un daol evit ar boupinell, ur gibell, ur maneg, un tamm savon (faos pe gwir).

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

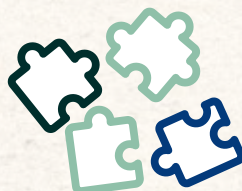
Kinnig a ra ar skoaler.ez d'ar re vihan dre stolladoù bihan (2/3 bugel) gwalc'hiñ ur boupinell (en ur ober vann e korn ar poupinelloù pe en ur walc'hiñ da vat en ul lec'h all er c'hlas). Tu zo da aozañ abadennoù all ivez evit ar re grenn.

Kinnig a ra ar skolaer.ez ur senario : **“lous eo ar boupinell”** pe **“poent eo mont da gousket ? Ret eo gwalc'hiñ ar boupinell araok mont er gwele”**

Henchañ ar vugale : er c'horn poupinelloù, kinnig a ra ar skolaer.ez gwalc'hiñ ar poupinelloù araok lakaat ar boupinell en he gwele.

Goulenn a ra gant ar vugale penaos gober ? Petra o deus ezhomm ? Degas a ra ar skoaler.ez ar c'heriaoueg en ur ziskouez an dafar.

Lavaret a ra ar skolaer.ez petra emañ oc'h ober : *da sk.* **“O walc'hiñ ar c'hof (he c'hof/ e gof) emañ gant savon”**

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**ibell, ar soavon,
ar serviedenn, an dour,
ar soavon-blev, ar blev,
ar **g**ibell,
ar maneg(-gwalc'hiñ),
ar gwele,
ar **b**oupinell (-où),
ar babig (-où)

ar penn, ar biz (bizied),
ar **c'h**ein, ar **c'h**of, ar blev,
al lagad (daoulagad),
ar skouarn (divskouarn),
an troad / troed (gw.) (treid),
ar fri

ANVIOÙ-GWAN

lous, naet, tomm, yen

« CERIOÙ-BIHAN »

e/ er, e-barzh / a-barzh (gw.),
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war / àr (gw.)
poent / mall (gw.)

VERBOÙ

kousket,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.)
lakaat
kemer
Mont / monet (gw.) da
Bezañ : eo (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Lous eo ar babig /

Poent eo mont da gousket

Ret eo + anv-verb + anv :

Ret eo gwalc'hiñ ar babig

Ret eo lakkaat ar babig e-
barzh ar **g**ibell

Ret eo gwalc'hiñ blev ar
babig gant soavon-blev

Tomm / yen eo an dour

Naet eo bremañ

LAVARET

Ya

Ket

Lous (eo)

Yen (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'horf,
ar gouzoug / goug (gw.)
ar c'hwez, an dant (dent),
ar **v**rec'h (an divrec'h),
ar **c'h**ar (an divc'har),
Ar jod (an divjod), an teod
an dremm, ar gouzoug,
ar genoù / ar beg,
ar muzell (-où) / an diweuz (gw.)
ar glin (an daoulin)
an ilin (an daouilin)

« FRAZENNOÙ »

c'hwezh **v**at 'zo

ANVIOÙ-GWAN

noazh, kloar

« GERIOÙ-BIHAN »

re ..

VERBOÙ

riñsañ, frotañ, sec'hañ, kribañ,
bezañ : ZO (*amzer a-vremañ*)

LAVARET

Re **d**omm eo an dour
Naet e oar babig
C'hwezh **v**at 'zo
Ret eo kribañ e **v**lev

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **v**orzhed (an divvorzhed), ar begel, ar **v**unsun
ar reizh : ar biroulig, ar chaflutenn
an abrant (divabrant) / ar **v**ourenn (divvourenn) (gw.)
ar **v**ron (divvron), an tal, ar choug, ar **g**igenn (-où)

« GERIOÙ-BIHAN »

o-oc'h / e-ec'h (gw.) (ober)

VERBOÙ

Bezañ : (*amzer a-vremañ*)
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Ret eo ober petra
bremañ ?

LAVARET

Ret eo gwalc'hiñ ar
boupinell. lous eo.

Ret eo broustañ dent ar
babig

O **w**alc'hiñ ar babig
emaon / ec'h on (gw.)

O **w**alc'hiñ (*lodenn eus
korf ar babig*) emeon /
ec'h on (gw.)

O / e kribañ blev ar
boupinell (emaon / ec'h
on (gw.)

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanaouenn : Kanañ a ri (TES)

➡ « Yann Gorrig » Nnn 7 (CD 1)

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « Bras awalc'h » Nnn 9 (CD A)

➡ « Ma dilhad » Nnn 11 (CD A)

➡ « Lous » Nnn 45 (CD A)

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Arzhig Du o c'hoari en e gibell (Bannoù Heol)

L'âne Trotro fait sa toilette /
Le bain de Trotro (Gallimard)

Sellet, komz ha eskemm diwar tresadennoù-bev :

Arzhig Du :

Arzhig Du o kibellañ

Trotig (An azen Trotro) :

Kibelladenn Trotig / Trotig oc'h en em walc'hiñ /
Trotig a walc'h e nanarzh

C'hoari war an urzhiataer : Ar c'horf

Live : MS GS

3 c'hoari memor evit labourat war geriaoueg ar c'horf.

[War lec'hienn TES](#)

UR BOUPINELL O VONT D'AR SKOL (RE VIHAN)

LEC'H :

Lec'h boas evit tolpañ ar vugale (pazenn 1 ha 2),
korn ar boupinelloù (pazenn 3)

DAFAR :

Pazenn 1 : al levr *"Trotro va à l'école"* (Bénédicte Guettier, Gallimard Jeunesse)

Pazenn 2 : ur vargodenn vihan Trotro gant he dilhad, ur sac'h skol bitellaet evit Trotro pe ur sac'h bihan, ur gwele bihan, un tamm lien evit ober ur pallenn-gwele, ur volenn, ul loa, un dihuner

Pazenn 3 : dihuner, ur gwele, ur pallenn-gwele *ha/pe* ul liñsel *ha/pe* ur c'holc'hed, dilhad, ur sac'h skol bitellaet evit ur boupinell (paotr ha plac'h), ur volenn, ul loa

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Pazenn 1 : E korn tolpañ ar vugale, diskouez al levr gant ar skeudennoù.

Kontañ a ra ar skolaer.ez an istor (titl lavaret e brezhoneg *"Trotro o vont d'ar skol"*). Jestraouet e vo an istor gant ar skolaer.ez.

Goulenn goude gant ar vugale jestraouiñ petra a ra Trotro pa vez tiskouezet skeudennoù al levr (*O lakaat e stammenn emañ, e vragoù..*). Kontet e vo meur a wezh an istor goude e korn al levrioù er c'hlas.

Pazenn 2 : E korn tolpañ ar vugale e tiskouez ar ar skolaer.ez ar vargodenn Trotro. Emañ ar vargodenn o kousket en ur gwele bihan gant ur pallenn-gwele (tamm lien) warnañ.

C'hoari a ra ar skolaer.ez istor Trotro dirak ar vugale en ur ziskouez pajennoù al levr. C'hoariet e vo 2 pe 3 gwezh ar senario gant ar skolaer.ez hep diskouez al levr .

Da c'houde e c'houlenn ar skolaer.ez gant ur bugel kemer perzh d'ul lodenn eus ar senario pep hini e dro (*tennañ e bijama, lakaat e vragez vihan, debriñ..*)

Pazenn 3 : e korn ar boupinelloù e kinnig ar skolaer.ez da c'hoari senario istor Trotro gant ur boupinell o tihuniñ, o tebriñ, oc'h en em walc'hiñ, hag oc'h en em wiskañ evit mont d'ar skol gant 2/3 bugel da vuiañ.

C'hoariet e vo meur a wezh an abadenn goude hag ar skolaer.ez da c'oulenn gant ar vugale pa vez c'hoariet gant ar boupinell petra emañ o'ch ober ar boupinell gant frazennoù diaz : **"o kousket** (emañ). **O sevel** (emañ)... "

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dihunter,
an dilhad, ar **v**ragez **v**ihan,
ar bragoù, an tee-shirt,
ar stammenn, ar **v**antell,
ar botoù, ar sac'h-skol,
ar gwele, ar pallenn,
ar paotr, ar plac'h,
ar skol,

an dijuni,
ar **v**olenn, al loa,
ar (ur) banne
al laezh, an edaj, ar blev,
mammig, tadig,
an tad-kozh, ar **v**amm-**g**ozh

ANVIOÙ-GWAN

diaes, skuizh, naon, laouen

« GERIOÙ-BIHAN »

setu, goude / war-lerc'h,
bremañ
e/ er, e-barzh / a-barzh (gw.),
gant / get (gw.),
war / àr (gw.),
poent / mall (gw.)

VERBOÙ

kousket, dihuniñ,
seniñ, sevel,
chom / chemel (gw.),
en em **w**alc'hiñ,
kribat (e **v**lev / he blev),
broustañ (e **z**ent / he dent),
lakaat e **z**ilhad,
en em **w**iskañ,
debriñ,
mont / monet (gw.) a ra ...
(*amzer a-vremañ*)
Bezañ : eo , 'zo, emañ (*amzer a-vremañ*)
kaout c'hoant da : (en) neus
/ he deus (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Emañ ar ar babig/ **b**oupinel
o kousket

Emañ an dihunter o seniñ.

Poent eo sevel / mont d'ar
skol / debriñ an dijuni.

C'hoant kousket he deus /
(en) neus.

Diaes eo sevel.

C'hoant he deus / (en) neus
chom en e/he w-gwele.

Naon he deus / (en) neus.

Skuizh eo.

Skol a zo hiziv.

Setu ur volenn, ul loa, ur
banne laezh, un tamm edaj.

Ret eo + anv-verb :
Ret eo gwiskañ e **v**antell /
he mantell
Ret eo em **w**alc'hiñ goude.
Ret eo kribat e **v**lev / he blev
Ret eo broustañ e **z**ent / he
dent
Ret eo lakaat e **z**ilhad / he
dilhad

Emañ + o + anv-verb :
Emañ o tebriñ.
Emañ o lakaat e **v**ragoù
(bragez **v**ihan/ stammenn/
sae/ brozh/ botoù / heuzoù/
sac'h skol...) .

Mont a ra d'ar skol gant
mammig / tadig / tad-kozh/
mamm-**g**ozh bremañ.

LAVARET

O kousket

O **t**ihuniñ

O sevel

O lakat e **v**ragoù

O **t**ebriñ

O **v**ont d'ar skol

C'HOARI AR MEDESIN (RE VIHAN, RE GRENN)

LEC'H :

Lec'h boas evit tolpañ ar vugale (pazenn 1 ha 2),
korn ar poupinelloù (pazenn 3 ha 4)

DAFAR :

al levr "*Klañv eo Bolomelen*" (*An Here / Kuzul ar Brezhoneg*) ha levrioù all
(gwelet ar rubrikenn « astenn »)

ur valizenn gant dafar evit ar medesin (ur valizenn c'hoari), ur flotantenn
wenn (evit c'hoari ar medesin), 2 bellgomzer kozh, maskotenn ar c'hlas
hag he sac'h skol

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Pazenn 1 : E korn tolpañ ar vugale e lenn ar skolaer.ez ul levr da gentañ
"*Klañv eo Bolomelen*". Gellet a ra kinnig a ra lennadennoù all ivez.

Pazenn 2 : E korn tolpañ ar vugale e tiskouez ar skolaer.ez an dafar a vo
implijet evit c'hoari ar medesin . Tu zo sevel un abadenn gant maskotenn
ar c'hlas o tizoleiñ an dafar (gant ur valizenn medesin, da skouer) .
Ober a ra al liamm etre ar bevedoù diskouezet hag al levrioù bet lennet .
Degas a ra ar skolaer.ez ar c'heriaoueg stag d'ar binvioù, ha displegañ a ra
da betra a servij ha penaos o implij.

Pazenn 3: E korn ar vugale e tegas ar skolaer.ez ur flotantenn wenn evit
c'hoari ar medesin . Dibab a ra ur bugel evit diskouez penaos c'hoari ar
medesin gant ur boupinell eus ar c'horn poupinelloù. Envel a ra ar
skolaer ar binvioù ha diskouez penaos implij anezhe gant ur boupinell a
zo klañv.

Pazenn 4: Kinnig a ra a skolaer.ez da c'hoari e korn ar poupinelloù adalek
ur senario e-liamm gant darvoudoù bevet gant ar vugale (*sk : terzhienn he
deus ar boupinell, goloet eo he c'hof gant burbu. Tu zo da dresañ burbu ruz
gant un tamm pastel ruz war ar boupinell*) .
Henchañ a ra ar skolaer.ez c'hoari ar vugale . "*Klañv eo ar babig . Burbu
zo war e gof, e zivrec'h, e zivc'har, e zremm... Petra zo d'ober ?
pellgomz d'ar medesin ?*"

C'hoari a ra ar skolaer.ez gant ur strollad 3 bugel en ur sevel goulennoù
hag en ur zaspazhañ ar rolloù (an tad, ar vamm, ar medesin). C'hoariet e
vo meur a wezh ar c'hoari-se adalek senariooù disheñvel, hag ivez adalek
al levrioù bet lennet pe adalek traoù bevet gant ar vugale er c'hlas.

"kouezhet ar boupinell ! torret eo he brec'h" / "ret eo vaksinañ ar
babig ha mont da welet ar medesin" "terzhienn 'zo gant ar babig" "
Gloazet eo ar boupinell. Kouezhet eo. Gwadañ a ra"
"N'eo ket klañv ar boupinell. Met mont a ra da welet ar medesin" ...

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar penn, ar biz (bizied),
ar **c'h**ein, ar **c'h**of, ar blev,
al lagad (daoulagad),
ar skouarn (divskouarn),
an troad / troed (gw.) (treid),
ar c'hof, ar fri

ar medesin / ar mezeg,
burbu/ porbellennou,
al louzoù (louzeier)
an ordrenañs

ANVIOÙ-GWAN

klañv, fall, mat, diaes

« GERIOÙ-BIHAN »

goude, bremañ,
e/ er, e-barzh / a-barzh
(gw.),
gant / get (gw.),
ne (n') ... ket

VERBOÙ

reiñ / roiñ (gw.)
gervel, pellgomz,
kouezhañ / kouezhel (gw.)
skrivañ / skriviñ (gw.)
mont / monet (gw.) : ...ya
bezañ : eo, 'zo, emañ (amzer
a-vremañ)
kaout : (en) neus / he deus
(amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Klañv eo

Droug (en) neus / he deus

Kouezhet eo ar babig

Ne ya ket mat

Ret eo gervel ar medesin

Ret eo pellgomz d'ar
medesin

Ret eo reiñ louzoù

Ret eo skrivañ un ordrenañs

LAVARET

Ya

Ket

Klañv (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'horf, ar **g**alon
ar gouzoug / goug (gw.)
an dant (dènt),
ar **v**rec'h (an divrec'h),
ar **c'h**ar (an divc'har),
ar jod (an divjod), an teod
an dremm, ar gouzoug,
ar genoù / ar beg,
ar muzell (-où) / an diweuz (gw.)
ar glin (an daoulin)
an ilin (an daouilin)

an terzhienn, ar gwrezverk,
ar gwrezverker,
ar red-kof,
an droug-skouarn (poan-skouarn)
an droug-kof (poan-**g**of),
an droug-penn (poan-**b**enn),
an droug-gouzoug (poan-
gouzoug),
ar paz, ar **v**rec'h-nij,
ar strinkell, ar vaksin,
ar **b**ikurenn

« CERIOÙ-BIHAN »

gant / gantañ / ganti / get (gw.)
ret (eo)
pelec'h / e-men (gw.)

VERBOÙ

ober / gober (gw.)
kemer
selaou,
dislonkañ
torriñ
(*anv-gwan-verb*) + - et : sk. Torret..

« FRAZENNOÙ »

Tomm eo an tal

Droug-kof (poan-**g**of),
droug-penn (poan-**b**enn)
... (en) neus / he deus

Pelec'h en deus droug ?

Torret eo e **v**rec'h / he
brec'h

Petra zo d'ober ?

Ret eo mont da **w**elet
ar mezeg

Ret eo selaou e **g**alon /
he **c'h**alon

Ret eo ober ur
bikurenn

Ar paz zo gantañ / ganti

Terzhienn zo gantañ /
ganti

LAVARET

Ne ya ket mat

Klañv eo

N'eo ket klañv

Droug-kof, droug-penn
... (en) neus / he deus

Dislonket (en) neus /
he deus

Pellgomz d'ar mezeg

Ret eo reiñ louzoù d'ar
babig

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **v**orzhed (an divvorzhed),
ar begel, ar **v**unsun
an abrant (divabrant) /
ar **v**ourenn (divvourenn)
(gw.),
ar **v**ron (divvron),
an tal, ar choug,
ar **g**igenn (-où)

ar gwad,
ar gloazadenn

« CERIOÙ-BIHAN »

ken – mui
o-oc'h / e-ec'h (gw.) (ober)
e / he

VERBOÙ

analañ, gloazañ, gwadañ
Bezañ : emañ (*amzer a-vremañ*)
Ober : ... a ra (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Tomm eo e **d**al / he
zal

Gloazet eo

Emañ o **w**adañ /

gwadañ a ra

Diaes eo analañ

LAVARET

Gloazet eo ar **b**oupinell

Terzhienn 'zo gantañ /
ganti

Ar paz 'zo gantañ / ganti

N'eo ket (mui) klañv ken

Ret eo pellgomz d'ar
medesin/ mezeg

Ret eo reiñ louzoù d'ar
babig

Ret kemer e **w**rezverk

KANAÑ :

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanaouenn : Kanañ a ri (TES)

→ « Boubou » Nnn 2 (CD 1)

→ « Ma lagad » Nnn 4 (CD 1)

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

→ « Ma louzoù » Nnn 47 (CD A)

KORN AR GEGIN

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

ur c'horn keginañ er c'hlas gant **pezhoù arrebeuri**,

listri, **paneroù** evit renkiñ gant **tikedennoù skeudennoù**,

boued a-bep seurt e plastik (frouezh, legumaj, kig, pesked, formaj-laezh, dibennoù-pred, bara..),

listri ha tikedennoù skeudennoù evit renkañ an dafar (loaioù, kontili, fourchetezioù, asiedoù, gwer, tasoù, picher...),

un daol, kadorioù evit c'hoari merennig.

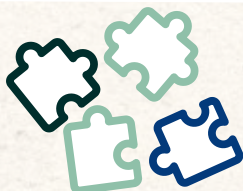
DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Da gentañ e vez lakaet ar vugale da c'hoari o unan e-pad an amzer degemer pe un doare libr etre an abadennoù renet, amzer evit ar re vihanañ da zizoloiñ an dafar hag al lec'h. Goude, en em lak e-barzh ar skolaer.ez evit c'hoari gante.

Aozet e vo abadennoù renet gant strolladoù bugale (3 pe 4) goude (*gwelet ar fichennoù da heul*)

Kavout a reoc'h da heul ur programmiñ e-pad ur bloavezh gant ar **fichennoù da heul**

- Dizoleiñ ar c'horn-keginañ (ar re vihan)
- Renkañ ar c'horn-keginañ (re vihan / re grenn)
- Staliañ an daol (re vihan, re grenn)
- Fardañ boued pe ur vured evit ur boupinell
- Ur c'hoari roll : c'hoari ar preti

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an asied (-où),
ar **w**erenn (ar gwer),
ar fourchetez (-ioù),
ar **g**ontell (kontilli, kontelloù),
al loa (-ioù),
ar **g**ador (-ioù) / kadoer (gw.),
an **d**aol (-ioù), ar **b**aner (-où),
ar **v**oest (-où), ar pod (-où),
an **d**avañjer, un / an tamm (-où)

al legumaj,
ar frouezh (ar frouezhenn),
an aval (-où)
ar boued, ar c'hig, ar ui (-ioù),
ar pesk (pesked),
ar **c'h**euz / formaj-laezh,
ar soubenn
an dour, al laezh

ANVIOÙ-GWAN

ruz, glas, gwer, melen, bras,
bihan, mat, fall

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war / àr (gw.), evit,
e-barzh / a-barzh (gw.)
dindan / edan (gw.) (gw.)
etre, e-kreiz, amañ,
trugarez, mar-plij, ret (eo) ...
e/ er, bremañ,
gant / get (gw.),
pelec'h / e-men (gw.), petra

VERBOÙ

renkañ / renkiñ (gw.),
lakaat, kemer, ober,
c'hoari merennig / ti bihan,
debriñ, evañ / evet (gw.),
ober, lakaat, kemer, troc'hañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
poazhañ, torriñ / terriñ
bezañ : eo, 'zo, emañ (amzer
a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Mat eo an aval

Petra eo ?

Pelec'h emañ ar gwer /
ar **w**erenn **v**elen?

Ret eo poazhañ al
legumaj

LAVARET

Ya, mat (eo)

N'eo ket mat

Un asied (eo)

Amañ

KOMPREN

ANVIOÙ

ar rekipe, ar **c'h**eginour,
ar **g**eginourez, ar plad (-où),
ar pred, an digor-pred,
an dibenn-pred, an dar, ar **c'h**og,
ar forn, ar pothouarn / ar gaoter,
ar yenerer, ar **g**eginerez,
an diblusker, ar spouenn,
ar **b**aelon, ar **v**olenn (-où),
ar picher, ar **g**astelodenn (-où),
ar golo (-ioù), an **d**oubier,
ar **v**outailh (-ioù)

an **d**omatezenn (tomatez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
an irvinenn (irvin),
an aval(-où)-douar,
ar **g**aolenn (kaol),
ar penn-ognon (ognon),
ar penn-pour (pour),
ar **g**arotezenn (karotez),
ar **g**ourjetezenn (kourjetez)

ar **b**erenn (per), ar sivienn (sivi),
ar rezin, an orañjezenn (orañjez),
ar flamboezenn (flamboez),
ar **g**erezenn (kerez),
ar graoñenn (kraoñ) / ar gnaouenn
(knaou) (gw.)...

ar boued, ar saladenn,
ar skornenn / dienn-skorn,
an holen / halen (gw.), ar pebr,
ar bleud, an amann / amanenn
(gw.), an eoul, an toaz,
ar **g**rampouezhenn (krampouezh),
an **d**artezenn, morzhed-hoc'h,
ar **c'h**ig-yar, ar **c'h**ig-bevin,
an toazennoù, ar flastreñn,
ar formaj -rous / pasteiz, riz...
ar chug-frouezh, ar chug-avaloù...

« FRAZENNOÙ »

Ezhomm 'm eus
eus...

Petra 'zo er
gastelodenn ?

Petra 'vo graet ?

LAVARET

Ur **c'h**eginour-ez on

ro ar gontell ruz din

lak ar fourchettez gwer

Ezhomm 'm eus eus un
asied

Bleud 'zo e-barzh

Ur soubenn ('vo graet)

Me **g**av mat ar
c'hrampouezh

Ne **g**avan ket mat ar
pesk

Mat eo ar **w**astell

Setu ur **w**astell

« GERIOÙ-BIHAN »

da **g**entañ, goude, ezhomm eus / afer a (gw.), setu

VERBOÙ

reiñ / roiñ (gw.), treiñ / troiñ (gw.), keginañ, tommañ,
berniañ, mankout, staliañ (an daol), naetaat, kempenn,
aozañ / fardañ, flastrañ, meskañ, dibluskañ, ruilhal,
rannañ, sec'hañ, tañva, lipat
kavout mat : me 'gav / ne gavan ket mat (amzer a-vremañ)
Bezañ : ...'vo (graet) (amzer dazont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri, ar **b**ouezerez,
ar c'hig/ rost, an anduilh,
ar farz, ar pesked-palet
ar gwin, ar bier,
ar c'hwez

« GERIOÙ-BIHAN »

O-oc'h / e-ec'h (gw.) (ober)

VERBOÙ

pouezañ
gellout / gellet

Ober :
... a ran (*amzer a-vremañ*)

Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.)
(*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Gellet a ran c'hoari er
egin ?

Gellet a ran kaout un
dibenn-pred mar-
plij ?

Ret eo ober petra
bremañ ?

Oc'h ober petra
emaout ?

Ret eo (+ *anv-verb*)
lakkat ar soubenn da
domnañ

LAVARET

Gellet a ran c'hoari er
gegin ?

O poazhañ avaloù-dour
emaon

Oc'h ober rekiye ar
wastell emeon

O fardañ boued evit ar
boupinell emeon

C'hwez **v**at 'zo

Ret eo staliañ an daol

Lak an asiedoù war an
daol

KANAÑ :

Roll ar rimadelloù a c'heller bezañ implijet :

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « An daol » Nnn 39 (CD A)

➡ « Beg figus » Nnn 41 (CD A)

CD Kanit Bugligoù (Mona Jaouen)

➡ « Petra 'po da zebriñ »

ASTENN :

C'hoari loto al legumaj

Live : re vihan, re grenn

Adalek «*ar c'horn keginañ : c'hoarioù loto ha skeudennoù*» (TES)

[War al lechienn TES](#)

C'hoari loto al listri, ar boued hag al legumaj

Livre : re vras

tem : unander / liester (sk: fritez /ur fritezenn)

Adalek skeudennaoueg ["ar c'horn keginañ : c'hoarioù loto ha skeudennoù"](#) (TES, Isabelle Le nabat)

"gant piv emañ ar fritez / ar fritezenn ? Ganin emañ ar fritez / ar fritezenn » pe « **n'emañ / n'eo (gw.) ket ganin"**

Tu zo d'ober ivez c'hoarioù kim gant ar skeudennoù war temoù (legumaj, frouezh, evajoù, kig ha pesked...)

C'hoari memor ha loto ar frouezh hag al legumaj

Live : re grenn, re vras

C'hoari ar frouezh hag al legumaj (Maryvonne Berthou, Gwenole Le Dors, TES) [War al lec'hienn TES](#)

Ur c'hoari (loto ha memor) diwar skeudennoù ar skritelloù *Frouezh* ha *Legumaj* eus ar rummad skritelloù *Ouzh taol !*

C'hoari war an urzhiataer : c'hoari memor ar boued

Live : re grenn, re vras

5 c'hoari memor evit labourat war geriaoueg ar boued
[War al lec'hienn TES](#)

- Kig ha pesked
- Al legumaj
- Ar frouezh
- An Evajoù
- Boued a bep seurt

ASTENN :

Levrskeudennoù : frouezh, an ti

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

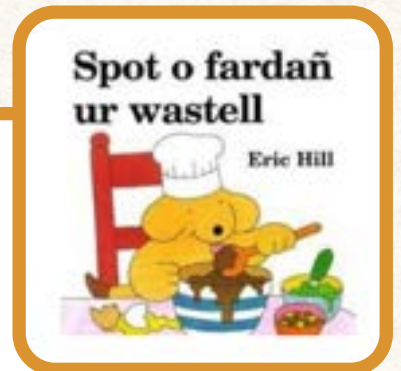
Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Arzhig Du en deus naon du (Bannoù Heol)

Spot o fardañ ur wastell
(An Here / Kuzul ar brezhoneg)

Sellet, komz ha eskemm diwar tresadennoù-bev :

Arzhig Du :

Arzhig Du en deus naon du / Arzhig Du o c'hoari tinellig /
Arzhig du o fardañ krampouezh / Arzhig Du o skoazellañ
Mammig / Arzhig Du ne fell ket dezhañ debriñ e soubenn

Trotig (An azen Trotro) :

Trotig o vont d'ober prenamennoù / Trotig a ra soubenn /
Trotig a fard ur wastell

DIZOLEIÑ KORN AR GEGIN (RE VIHAN)

LEC'H :

Ar c'horn kegiñañ

DAFAR :

Dafar ar c'horn kegiñañ (listri, boued, legumaj, frouezh...), un daol ha kadorioù

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

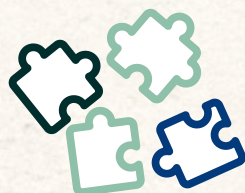
C'hoarioù dieub e penn kentañ ar mintinvezh pe goude an obererezhioù renet ha tamm ha tamm e kemer perzh ar skolaer.ez er c'hoarioù gant strolladoù bihan (4 /5 bugel).

En em lak e-barzh ar skolaer.ez. : azez a ra ouzh taol, goulenn a ra bezañ servijet, goulenn ur pred, gober a ra van da zebriñ, ezteurel a ra e/he soñjoù **"mat eo ! me 'gav mat fritez ! debret 'm eus mat tre! Opala ! Re domm eo !"**

Komz a ra diwar ar pezh vez graet gant ar vugale, degas a ra gerioù ha patromoù-yezh, sevel a ra goulennoù ha degas a ra ar respontoù ivez e penn kentañ :

"petra eo ? ur gontell"

"mat eo ? Oh Ya, mat eo !"

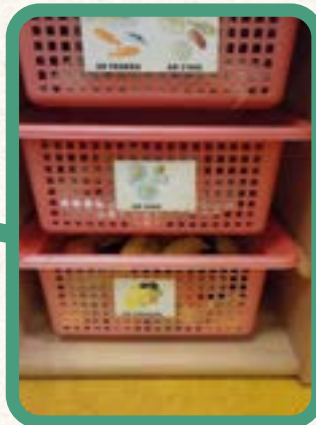
RENKAÑ AR C'HORN KEGINAÑ (RE VIHAN, RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Dafar ar c'horn kegiñañ (listri, boued, legumaj, frouezh...), fotoioù plastikaet gant pe tra eus ar c'horn-keginañ (listri, boued), paneroù renkañ hervez an dafar.

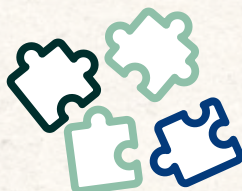
DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (4/5 bugel) e c'houlenn ar skolaer.ez gant ar vugale vihan penaos renkañ ar boued hag al listri.
Fotoioù plastikaet gant pep tra eus ar c'horn-keginañ (listri, boued) zo bet staliet gant ar skolaer.ez araok.

Moian zo lakaat e-barzh ar jeu ur bugel all pe zaou, bras pe grenn, a oa dija er c'hlas ar bloaz tremenet e-barzh ur strollad bugale vihan evit displegañ penaos renkañ ar c'horn keginañ.

Goulenn a ra ar skolaer.ez renkañ ur rummad traoù hepken, da skouer al listri.
Gant un abadenn all e vo tu d'ober gant ar frouezh, un abadenn all gant hag al legumaj....hag all.

Sevel a ra goulennoù ar skolaer.ez (pe ur bugel bras pe grenn) :
"Pelec'h emañ / 'vo renket al loaioù ?"

STALIAÑ AN DAOL (RE VIHAN, RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

un daol, kadorioù ha kondreoù get fotoioù al listri (**asied, gwerenn, fourchetez, kontell, loa**).
Dav e vo fardañ anezhe gant **livioù disheñvel**.
Pep kondre a vo disheñvel an eil eus egile.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar skolaer a ginnig staliañ an daol evit bugale pedet.
Karget e vo ar vugale da staliañ an daol dre strolladoù bihan (3/4 bugale).
Envel a ra an traoù, al listri hag al ar skolaer.ez.
Pep bugel a vo e karg da staliañ al listri evit ur c'hamalad hag en em ziblas evit kemer an traoù en deus ezhomm.
Heñchañ a ra ar skolaer.ez gant goulennoù : **"Petra hon eus ezhomm ?" "un asied" "ul loa"**

Kinnig a ra goude ar skolaer.ez implij kondreoù ha goulenn a ra gant ur bugel pe zaou servij ar c'hondreoù holl disheñvel gant livioù disheñvel. Araok mont da gerc'hat al listri, e vo goulennet d'ar bugel petra en deus ezhomm.
Heñchañ a ra ar skolaer.ez gant goulennoù ivez : **"Petra 'teus ezhomm ?", "un asied ruz", "ul loa c'hlas"**.

Tu vo azez e-plas ar vugale poupinelloù, loened-feur. Ur wezh staliet an daol, e vez laosket ar vugale servij boued ha c'hoari en un doare emren.

ASTENN :

C'hoari marc'hadour al listri

Livre : re grenn

Ar skolaer-ez (da gentañ) ha goude ur bugel a vo e karg da c'hoari marc'hadour al listri. Pep bugel zo dirak ur c'hondre goullo hag o c'houlenn petra en deus ezhomm evit goloñ e gondre dirazañ.

"Ezhomm 'm eus deus / afer 'm eus ag (gw.) ...ul loa ruz / un asied glas / ur fourchetez wer / ur gontell ruz ..."

ABADENNOÙ : FARDAÑ BOUED EVIT AR BOUPINELL (RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Fichennoù rekiye savet adalek rekiyeoù graet er c'hlas gant ar vugale, boued e plastik ha dafar a glot gant ar rekiye.

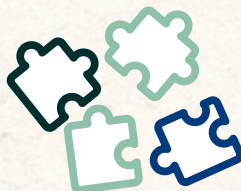
DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer.ez aozañ boued evit ur boupinell dre strolladoù bihan (3 pe 4 da vuiañ).

Goulenn a ra gant ar vugale petra o deus ezhomm evit aozañ ar rekiye gant skoazell ar fichenn rekiye (adalek ur rekiye gwir, graet er c'hlas en araok, da sk.: yod avaloù, ur soubenn...)

Degas a ra ar skolaer.ez ar gerioù hag ar verboù ober d'ar vugale. Reiñ a ra urzhioù d'ar vugale evit aozañ ar rekiye ha dasparzhañ ar rolloù.

Tu zo da leuskel ar fichenn rekiye er c'horn keginan goud e vit ma vo c'hoariet en un doare emren ar vugale e-pad ar prantadoù degemer da vintin da skouer.

C'HOARI AR PRETI (RE VRAS)

LEC'H :

Ar c'horn tolpañ boas evit lenn levrioù diwar-benn ar pretioù hag ar c'horn keginañ evit ar c'hoari roll.

DAFAR :

Al levrioù : *"Gaspard et Lisa au restaurant" (Hachette enfants) pe "Aux menus plaisirs"* (2002, éditions du Rouergue)* (* golo lakaet ebrezhoneg : AR PRETI. Doare eildorn e vez kavet al levr-mañ)

Ar c'horn keginañ : un doubier evit an daol gant kadorioù, un davanjer evit ar servijour hag ar c'heginour, un tog evit ar c'heginour, ur c'hef evit paeañ gant bilhedoù-bank faos pe ur gartenn-vank, ur tamm paper gant an niver (10 pe 100 €) skrivet warnañ evit ar pegement.

Dav e vo sevel ivez **rolloù meuzioù disheñvel evit pep pratik** gant boued a zo er c'horn keginañ (implij skeudennoù a vez kavet en teul ["ar c'horn keginañ : c'hoarioù loto ha skeudennoù"](#) (TES))

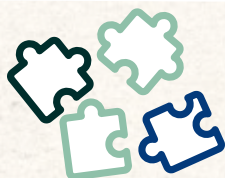

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Araok kinnig d'ar vugale ober ur c'hoari roll e vo kroget gant ul levr diwar ar preti evit lakaat ar vugale da gompren petra eo ur preti hag ar rolloù a vo c'hoariet gante goude .

Ur c'hoari roll (dre gomz) eo **"c'hoari ar preti"** . Gant 4/5 bugel e vez c'hoariet. Dasparzhet e vo ar rolloù gant ar skolaer-ez : 2 (pe 3 da vuiañ) bratik a erru en ur preti (ar c'horn-keginañ), ur servijour-ez, ur c'heginour-ez. Pep hini a vo e karg da c'hoari ur roll gant frazennoù patrom hag ur c'heriaoueg implijet dija er c'hlas.

Chañchet e vo ar rolloù a-hed an abadennoù rannet. E penn kentañ e vo c'hoariet roll ar servijour gant ar skolaer.ez ha goude e vo laosket ur bugel c'hoari roll ar servijour. E-kichen ar vugale emañ ar skolaer.ez evit skoazellañ ar bugel ha degas ar frazennoù patrom.

SKOUERIOÙ EUS KAOZEADENNOÙ/ESKEMMOÙ

Divizoù ar c'hoari roll kiiniget, gant ar c'heriaoueg hag ar frazennoù-patrom :

P : pratik (-où) , S : servijour, K : keginour

RE VRAS

An degemer : servijour-ez/ pratikoù

S : Demat deoc'h . Petra ho peus c'hoant ?

P : Demat. C'hoant hon eus da zebriñ (er preti)?

S : Pet den 'vo (o tebriñ) ?

P : 2 / 3 omp . Plas 'zo ?

S : Ya, plas a zo ! deuit tre !

Staliañ an daol evit ar pratikoù : servijour-ez/ keginour.ez/ pratikoù .

S : Azevit amañ , mar plij ! Mont a ran da staliañ an daol

S : Ret eo staliañ an daol evit 2 / 3 (zen/den) (d'ar c'heginour o reiñ an dafar d'ar servijour)

K : Setu daou (tri) asied, div (teir) werenn, div (teir) loa, div (teir) g/c'hontell ...

Ar pratikoù oc'h urzhiañ : servijoure.ez / pratikoù azevit ouzh taol

S : Setu ar roll meuzioù.

Petra 'po evit an digor pred / ar meuz-pennañ / evit echuiñ : formaj-laezh pe un dibenn-pred ?

P 1 + 2 (pep hini d'e dro a zibab ur roll-meuzioù) : Ur 'm bo evit an digor-pred / Ur 'm bo evit ar meuz-pennañ / hag ur 'm bo evit an dibenn-pred mar plij !

Treuzkas an urzh : servijour.ez / keginour.ez)

Servijet vo ar predoù en urzh : an digor pred, ar meuz-pennañ, an dibenn pred / ar formaj-laezh. Ar servijour a ro an urzh d'ar c'heginour en ur ziskouez ar rolloù-meuzioù. Ar c'heginour a ro an asiedoù gant ar pred d'ar servijour

S : Ret eo keginiañ un asiedad gant

Servij ar pratikoù : servijoure.ez / pratikoù

S : Evit piv eo ar (c'harotez)?

P 1 + P2 : evidon eo !

S : Debret ho peus mat ? kavet ho peus mat ar boued ... ?

P 1 + P2 : mat eo ! kavet 'm eus mat ! Debret 'm eus mat ! / Ne 'm eus ket kavet mat ! Debret 'm eus fall !

Ur banne kafe evit echuiñ : servijoure.ez / pratikoù

S : Ur banne kafe 'po evit echuiñ...

P : ya , ur banne kafe 'm bo ! trugarez !

S (d'ar c'heginour) : un / daou / tri (v)banne kafe

Amzer evit paeañ : servijoure.ez pe keginour.ez / pratikoù

P : pegement eo ?

S pe K : Setu an notenn ! 30 (100) euro eo.

P : opala , ker eo ! / n'eo ket ker.

P : setu dek (kant) euro

S pe K : Trugarez . Kenavo.

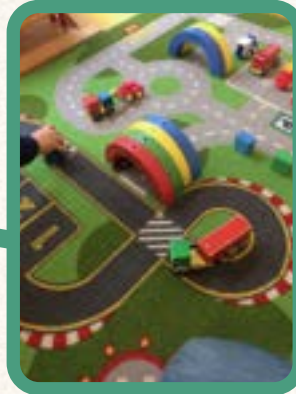
KORN AR C'HARBEDOÙ

LEC'H :

ur c'horn eus ar c'hlas aozet evit ar c'horieloù

DAFAR :

ur c'harrdi, a-bep seurt karbedoù (kirri, kirri-samm, trenioù..), un tapis gant hentoù, tiez, petra d'ober ur pont pe un tunel

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ret eo leuskel amzer d'ar vugale c'hoari e-unan (ar re vihan e-pad an amzer skol, ar re grenn e-pad an amzer degemer).

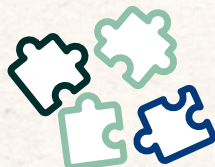
Mont a ra ar skolaer.ez da c'hoari gante. Envel a a ra an traoù hag an oberezhioù graet gant ar vugale. Da skouer : **"Dindan an tunel emañ / e ya an oto"**.

Sevel a ra goulennoù gant ar vugale war petra emaint oc'h ober , petra o deus c'hoant d'ober : **"petra eo ?" "Pelec'h emañ ar c'harr /an oto ?" "War peseurt hent e vo lakaet ar c'harr/ an oto ?"** ha respont a ra ivez ar skolaer-ez e/he-unan d'ar goulennoù savet gantañ-ti (**"Lakaet e vo ar c'hamion dindan an tunel"**)

Goude e c'hell kinnig ar skoaler.ez senarioù gant ar c'harbedoù ha c'hoarioù sevel.

Skouerioù :

- kas un den d'an ospital : gervel an ambulañs,
- un oto a zo sac'het : gervel an disac'herez,
- ur gwallzarvoud a zo : gervel ar polis,
- monet d'ober prenaadennoù : kavout ur plas evit parkañ an oto dirak ar stal,
- ul laer a zo en un ti : gervel ar polis,
- gervel un taksi evit mont d'an aerborzh ,
- tan a zo 'barzh un ti : gervel ar bomperien,
- treuzdougen loened eus an ti-feurm gant ur c'hamion...

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an oto (-ioù)/ ar **c'harr** (kirri),
ar rod (-où),
ar gouloù (gouleier),
ar pont, an ti (tiez), ar **c'har**rdi,
an hent (-où),
an tren (-ioù),
an hent(-où)-houarn,
an ti-gar,
ar **c'hamion** / ar **c'harr**(kirri)-
samm, an ambulañs,
ar **c'hamion** pomperien,
ar **c'harr**-nij / an nijerez,
an tunel,
an esañs / dour-tan,
an tredan ...

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, buan,
founnus / founnapl (gw.),
torret

« GERIOÙ-BIHAN »

e/ er, e-barzh / a-barzh (gw.),
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war / àr (gw.),
dindan / edan (gw.),
dirak, a-dreñv,
Me, ...-mañ

VERBOÙ

c'hoari,
mont kuit,
lakaat, kemer
pignat, diskenn,
treiñ / troiñ (gw.),
torriñ / terriñ, kemer, nijal,
prestañ, digoriñ / digeriñ
reiñ / roiñ (gw.),
Bezañ : eo , emañ (*amzer a-vremañ*)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en) neus c'hoant da
choari e korn ar **c'harr**di?

Petra eo ?

Petra 'zo war ar pont ?

Kemer ar **c'harr**/ an oto

Lak an oto er **c'harr**di

LAVARET

Ya

Ket

Ur **c'harr** (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**arbed (-où),
ar parklec'h,
ar gwallzarvoud,
an den (tud),
ar fuzeenn,
an aerborzh,
ar pleg-hent, ar **g**roashent,
karr al lastez,
ar c'harr-boutin, ar **v**ej,
ar **vi**ñsaskell, an disac'herez

« FRAZENNOÙ »

Petra 'zo c'hoarvezet ?
Pelec'h emañ ar **c'h**arr
bihan ?

ANVIOÙ-GWAN

sac'het, toullet

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt,
pelec'h / e-men (gw.),
amañ / aze

VERBOÙ

Mont war-gil,
mont war-raok,
chom (/chemel) (gw.) a-sav,
dresañ, pellgomz, gervel,
dogen, nijal kuit,
flastrañ,
ruilhal, eskemm,
tremen dirak, toullañ,
c'hoarvezout
Bezañ : 'zo (amzer a-vremañ)

LAVARET

Sac'het eo ar **c'h**arr / an
oto

Toullet eo ar rod

Er **c'h**arardi emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar bleiner/ ar vleinerez,
ar stankadeg,
ar stlejerez/ ar marc'h-du,
an traktor-pal,
an dumporell,
an tourter,
ar maen (mein)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra 'zo d'ober
bremañ ?

« GERIOÙ-BIHAN »

o-oc'h/ e -ec'h (gw.) ober

VERBOÙ

pradañ, dibradañ
kargañ, diskargañ
bleinañ,
loc'hañ,
stankañ
Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.) ..

LAVARET

O kargañ ar c'hamion
gant mein emeon

ASTENN :

Levrskeudennoù : Skeudennoù karbedoù

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

Rummadoù : Levrioù evit ar vugale e brezhoneg - Levrioù-
skeudennoù e brezhoneg

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn
zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar
gerioù e dibenn al levr.

© 2015

skeudennoù
karbedoù

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

« **Ma voiture** » (Bryron Barton, Ecole des Loisirs)

« **Sur le chantier** » (Bryron Barton, Ecole des Loisirs)

« **Petit-camion** » (Michel gay, Ecole des Loisirs)

C'hoari memor pe c'hoari loto

Live : re vihan (memor, Kim) , re grenn (loto)

Sevel ur ur c'hoari memor (20 skeudenn da vuiañ evit ar re vihan ha bras tro 10 x 10 cm) adal [skeudennaoueg TES](https://www.tes.com/fr) pe skeudennoù all pe ur c'hoari kim evit ar re vihan,

Evit ar grenn sevel ur c'hoari loto gant karbedoù gant livioù disheñbvel

Implij ar **frazennoù patrom (re grenn):**

Bugel 1 : **Gant piv emañ ar c'harr ruz ?**

Bugel 2 : **N'emañ ket ganin !**

Bugel 3 : **Ganin emañ ar c'harr ruz !**

KORN BITELLAT

LEC'H :

ur c'horn eus ar c'hlas ma vez kavet dafar evit sevel traoù

DAFAR :

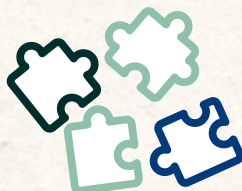
C'hoarioù sevel : brikennoù, legoioù, kapla, ..., boestoù evit renkiñ an ostilhoù hag an dafar

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (2 pe 3 bugel) e tiskouez ar skolaer.ez penaos implij an dafar .

C'hoari a ra gant ar vugale. Degas a ra ra ar c'heriaoueg. Displegañ a ra pezh vez graet gant ar vugale. Sevel ar goulennoù gant ar vugale **"Petra eo ?"** . Degas a ra patromoù yezh a-fed respontoù : **"ur morzhol eo!"** ha broudañ a ra ar vugale lavaret gerioù ha frazennoù simpl.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar morzhol,
ar peg,
ar rod,
an trouz,
al labour,
an trouz,
an tour,
an ti,
ar c'hoad (danvez)

ANVIOÙ-GWAN

diaes, aes, bras, bihan

« CERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.),
war / àr (gw.),
e-barzh / a-barzh (gw.),
e/ er, goude, bremañ,
dindan / edan (gw.)
dirak, a-dreñv
Me / te , ...-mañ, re a ...,
Diwall, arabat

VERBOÙ

ober, lakaat, kemer, c'hoari,
troc'hañ / troc'hiñ (gw.),
pegañ / pegiñ (gw.),
skein / skoiñ,
torriñ / terriñ,
treiñ / troiñ (gw.),
torriñ / terriñ,
digoriñ / digeriñ
reiñ / roiñ (gw.),
Bezañ : eo, emañ (amzer a-vremañ)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

skeiñ gant ar morzhol

Re a drouz 'zo

Diaes eo ?

Petra eo ?

LAVARET

Ya

Ket

Ur morzhol (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an ostilhoù,
an troer-biñsoù,
ar **viñs** (-où)
ar boulon(-où),
an alc'hwez,
ar plankenn(où),
ar **vikenn** (-où),
an tach (-où), an heskenn,
ar reolenn, ar **c'h**rog,
ar **c'h**eflusker,
ar **c'h**astell

ANVIOÙ-GWAN

plijus, uhel, izel, berr, hir

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt, penaos
pelec'h / e-men (gw.),
amañ / aze, pe, setu
ret (eo)..., din, dit / dis (gw.),
ne (n')... ket

VERBOÙ

bitellat,
sevel,
derc'hel,
stagañ
tennañ,
plegañ,
dont a benn da,
dresañ, kempenn...
Bezañ : zo (amzer a-vremañ)
Ober : ... a ra (amzer a-vremañ)
Plijout : plij a ra dit / din...

« FRAZENNOÙ »

Ret eo treiñ gant an
troer-biñsoù

Ret eo sevel un tour
uhel

Un tour uhel pe un
tour izel eo ?

Plij(out) a ra dit / dis
c'hoari bitellat ?

LAVARET

Setu an tour uhel

Uhel eo an tour

Bras eo an ti

Un tour uhel eo

Ya, plij a ra din

Ne **b**lij ket din

Setu ur **viñs** berr / hir

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an tok-biñs (-où) /
ar **g**raouenn (-où),
an **d**urkez,
an houarn
an tamm (où)

ANVIOÙ-GWAN

begeg, kamm,
eeun, ampart,
(*anv-gwan*)+ -oc'h :
brasoc'h, bihanoc'h,
(*anv-gwan*)+ -añ : brasañ,
bihanañ,
berr, hir

« CERIOÙ-BIHAN »

o-oc'h/ e -ec'h (gw.) ober

VERBOÙ

stardañ,
muzuliañ,
distrujañ
rollañ, kargañ, diskargañ,
bleinañ,
loc'hañ,
stankañ,

Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.) ..
(*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra 'zo d'ober
bremañ ?

Penaos eo an tour ?

Peseurt tour eo an
hani brasañ ?

LAVARET

Plij a ra din c'hoari
bitellat

Ne **b**lij ket din c'hoari
bitellat

O stardañ ar viñs emeon

O stagañ an daou
damm emeon

Brasoc'h eo an tour
bremañ

Bihanoc'h en an tour

An tour brasañ eo

An tour-mañ eo

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù a c'heller bezañ implijet :

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « An ostilhoù » Nnn 49 (CD A)

ASTENN :

Bed an objedoù : c'hoarioù sevel

Live : re grenn, re vras

div skouerenn :

- « *Technico junior* » (Nathan) adalek ar re grenn,
- « *Le petit ingénieur / an ijinour bihan* » (Celda) kentoc'h evit ar vras,

Da impli an daou c'hoari sevel gant fichenoù « mod implij » evit sevel objedoù.

KORN AN ATANT/ TI-FEURM

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas

DAFAR :

Un atant/ ti-feurm ha loened an dachenn

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (2/3 bugel) envel a ra ar skolaer.ez anvioù al loened en ur ziskouez al loened d'ar vugale

Goulenn a ra gant ar vugale **"Petra eo ?", "Piv eo an tad , ar vamm, ar babig ? ", "Pelec'h emañ ? "**

Degas a ra ar skolaer.ez ar c'heriaoueg hag ar respont patrom : **" ur vuoc'h eo !", "an oan eo ar babig"**

Leuskel a ra ar skoaler.ez ar vugale da c'hoari gant al loened en ti-feurm da c'houde.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an ti-feurm/ ar feurm,
an dachenn (gw.) / an atant,
an traktor (traktorioù),
an tad(-où), ar **v**amm(-où),
ar babig (-où),
ar yar (yer),
ar **c'h**ilhog (kilheien) /
ar **c'h**og (keger) (gw.)
ar **v**uoc'h (saout, buoc'hed),
ar marc'h (kezeg) / jav (roñsed) (gw.),
an dañvad (deñved), an dañvadez,
al lapin (-ed) / ar c'honifl (-ed),
ar pemoc'h/ hoc'h (moc'h),
an houad (houldi),
ar **c'hi** (chas), ar **c'h**azh (kizhier)

An trouz (-ioù) :
saout (Mou! Mou !),
kilheien (kog-kog-kog ! kokerikerog !)
yer (kak-kak-kak),
moc'h (oc'h ! oc'h !),
kezeg (heñ-heñ *pe* hi-hi !),
chas (wav-waw !)
kizhier (mareñv mareñv *pe* minao !
minao !),
deñved (bala-bala !)
houldi (kwak ! kwak)
Poñsined / labousedigoù (Tik-tik!)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en) neus c'hoant
da c'hoari gant an ti-
feurm ?

Amañ emañ an
dañvad ?

Petra 'zo en ti-feurm ?

Petra a lavar ar saout /
ar **v**uoc'h (*trouz al*
loened) ?

LAVARET

Me

Ya

Ket

Amañ

Un dañvad (eo)

Mou-Mou...(trouz *al*
loened)

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, kreñv, brav

« GERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.), war / àr (gw.), e-barzh / a-barzh (gw.), er-maez
eus / ag, e/ er, dindan / edan (gw.), dirak, a-dreñv, amañ,
petra, piv

VERBOÙ

lakaat, lavarout, kemer, pignat, treiñ / troiñ (gw.), redek,
lammat / saihal (gw.), kouezhañ / kouezhel, ober, c'hoari,
reiñ / roiñ (gw.), galoupat
Bezañ : eo, emañ (*amzer a-vremañ*)
Kaout c'hoant : (en) neus / he deus (*amzer a-vremañ*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

al loen (-ed),
an ejen (ejened),
an oan (-ed),
ar poñsin (ed),
ar yar-indez,
an azen (-ed),
ar **c'h**avr (givri),
an heureuchin(-ed) /
avalaouer (-ion) (gw.),
ar park (-où)

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt ?, penaos ?
da biv ?
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n')... ket

VERBOÙ

labourat, plijout : plij a radit / din... (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij(out) a ra dit
c'hoari gant al
loened ?

Da biv eo ar babig-
mañ ?

Pelec'h emañ an
dañvad ?

LAVARET

Ya, plij a ra din

Ne **b**lij ket din

Ar vuoc'h eo

D'ar **v**amm eo

En ti-feurm emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an alarc'h (elerc'h),
ar menn(-gavr) (menned),
an tarv, al leue, ar bisig,
ar marchosi, ar **c'h**raou,
ar maout,
an ebeul (ebeulien),
ar menajer,
ar **v**enajerez

« GERIOÙ-BIHAN »

o-oc'h / e -ec'h (gw.) ober

VERBOÙ

Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.)...
(amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Oc'h ober petra
emañ al labourer-
douar ?

Piv eo mamm al
leue ?

Peseurt loened 'zo en
ti-feurm / atant ?

LAVARET

O lakaat an dañvad en
ti-feurm emañ

O labourat gant an
traktor emañ

Ar **v**uoc'h eo

(envel anvioù al loened en
unanander hag el liester :
sk. ur **v**uoc'h / saout)

ASTENN :

KANAÑ : 🎵

Ur ganaouenn a c'heller bezañ implijet :

Kanañ a ri (TES) « **A- benn dilun, me ' yel d'ar foar** » : Nnn 8 (CD 2)

Gwelet ivez ar stumm all anvet « **Kokerikero** » gant loened ouzhpenn (kog, yar, kazh, ki, gavr, jav / marc'h, buoc'h)

Levrskeudennoù : babigoù loened, atant

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Kokorike Mou Mou ! (An Here)

Tem : trouzioù al loened

Olier ar c'hilhog ne oar ket mui ar mod da ganañ ! Ha gouest e vo da ganañ pa deui al louarn ?

C'hoari memor al loened (TES)

Live : re vihan, re grenn

Ur c'hoari memor e koad. Un doare plijus da zeskiñ anvioù loened doñv ha gouez. 36 pezh e koad faou warno ur skeudenn e liv. Ur c'hased e koad evit renkañ ar pezhioù koad. (*Diwall : N'eus skouerenn ebet ken*)

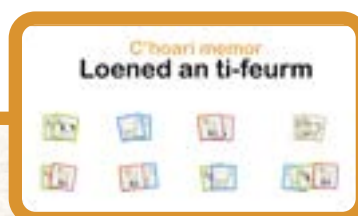
C'hoari war an urzhiataer : c'hoarioù al loened (TES)

Live : re grenn, re vras

2 c'hoari memor war lec'hienn TES

[loened an ti-feurm](#)

[trouzioù al loened](#)

KORN AL LIVAÑ

LEC'H :

Korn al livañ boas

DAFAR :

Dafar evit al liviñ. Flotantennoù evit ar vugale. Skeudennoù gant anvioù al livioù e-kichen.
Plas evit lakkat war wel livadennoù ar vugale.

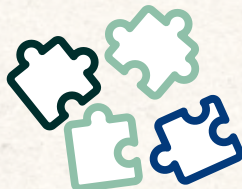

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

E-pad an degemer pe evit prantadoù libr, leuskel ar vugale liviñ en doare frank.

Ar skoaler.ez pe ATSEM / skoazeller.ez a c'houelnn gant ar vugale petra emaiñt o tresañ gant goulennnoù digor .

Degas a ra ar skolaer.ez pe an ATSEM / skoazeller.ez ar c'heriaoueg hag ar respontoù patrom :
"Petra eo ?", "Ah ! Un heol eo !", "brav eo !", "Petra teus treset / livet ?"

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar milginoù,
al livaj,
al liv (-ioù),
an dorn (daouarn),
ar flotantenn (-où),
ar barr(-où)-livañ,
ar pod(-où) livaj,
ar follenn (-où),
an dour

an heol,
ar boulom (ig) (-où),
an oto (-ioù) / ar **c'h**arr (kirri),
an ti (tiez, tier gw.),
ar **w**ezenn (gwez)

ANVIOÙ-GWAN

anvioù al livioù:
glas, ruz, melen, gwer, orañjez,
brav , c'hoant

« CERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.),
piv ? , petra ? , peseurt ? ,
setu, evel-se / èl-se (gw.),
bremañ, amañ, echu / achu (gw.)

VERBOÙ

livañ / liviñ (gw.), cheñch (liv),
tresañ / tresiñ (gw.),
plijout, troñsin, sec'hañ,
lakaat, kemer, gwiskañ, tennañ,
gwalc'hiñ / golc'hi (gw.)

Mont : kae / kit (*gourc'hemenn*)
Bezañ : eo, emañ (*amzer a-vremañ*)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en) neus c'hoant
da liviñ ?

C'hoant 'teus da livañ ?

Troñs da **v**ilginoù

Lak / gwisk ur
flotantenn

Setu ur barr-livañ

Kemer ar barr-livañ
evel-se

Peseurt liv eo ?

Echu eo

Brav eo

Tenn da flotantenn

Kae / **kit** da **w**alc'hiñ
da zaouarn bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

amañ

Melen (eo)
(*envel al livioù*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

al livadur (-ioù)
 ar bugel (ar **v**ugale)
 ar plac'h (merc'hed)
 ar paotr (-ed)
 ar mignon (-ed)
 ar mignonez (-ed)...

ANVIOÙ-GWAN

gwenn, du, gris / louet, roz,
 gell, rous,
 Sklaer, teñval

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
 peseurt ?, Penaos ?
 pelec'h / e-men (gw.)
 Ne (n')... ket
 din, dit / dis (gw.)

VERBOÙ

plijout : plij a ra dit-dis (gw.) / din... (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij a ra dit livañ ?

Peseurt liv eo ?

Petra 'teus c'hoant
 d'ober / da livañ ?

Petra eo ?

Plij a ra din da livadur

LAVARET

Ya, plij a ra din

Ne **b**lij ket din

Du eo (envel al livioù)

Ur plac'h eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

Kaout, kaout ezhomm
 eus .../ afer a ...(gw.) + 'm
 eus / 'teus (Amzer a-vremañ)

(anv-gwan-verb) - et + kaout :
 'teus (sk. ...'teus treset.)
 (amzer dremenet)

Bezañ :
 emaout / emaus (gw.) /
 emaon / ec'h on (gw.) ...
 (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij(out) a ra dit livañ ?

Gellout a ran kaout
, mar-plij ?

Eus petra 'teus
 ezhomm ?

Petra 'teus livet ?

LAVARET

Ya, Plij a ra din livañ

Ne **b**lij ket din livañ

Gell(out) a ran kaout ur
 follenn, livaj gell, ur
 barr-livañ, mar-plij ?

Ezhomm 'm eus eus ur
 pod livaj du .

Ur fuzeenn 'm eus livet
 (displegañ ar pezh zo bet
 livet)

KANAÑ : 🎵

Roll ar c'hanaouennoù a c'heller bezañ implijet :

Kanit Bugaligoù (Mona Jaouen)

→ « Al livioù »

Lakaet 'm eus ruz, glas, gwer, melen,
Orañjez, gell, mouk, roz ha gwenn,
Ha du zoken war ma follenn,
Bremañ eo livet penn da benn.

[Kanevedenn CD arvest](#) (Katell Kloareg, Marion Gwenn, Séverine Valomet, Maud Anelli)

→ « Al livioù »

Livioù, livioù, Leun ar bed a livioù, da bep hini e liv (diskan)

Ruz a zo fuloret, Glas a zo glac'haret, Melen a zo laouen, 'Barzh ar ganevedenn

Gwer, mouk hag orañjez, Livioù all ar vuhez, 'Barzh ar ganevedenn,
Gant ruz ha glas

ASTENN :

Lenn, komz ha eskemm diwar :

Ar bleiz a felle dezhañ cheñch liv (re vihan, re vras, re grenn)

Ti-embann : AUZOU

Ar beure-mañ e oa gwallimoret ar bleiz ken e oa. E du-holl ne gave ket brav e neuz tamm ebet.

Graet e soñj gantañ emañ o vont da cheñch liv ! N'eo ket ken aes ha ma soñj dezhañ avat...

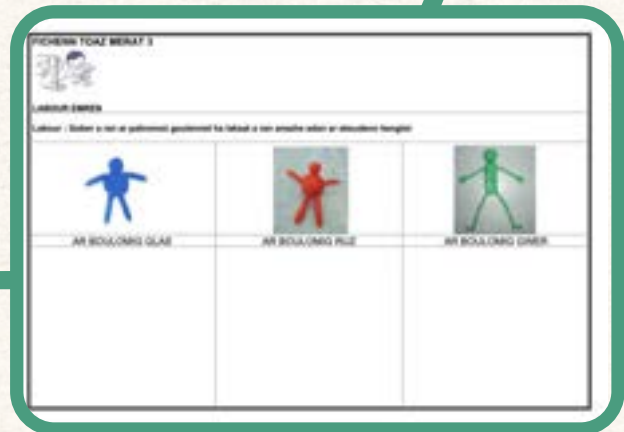
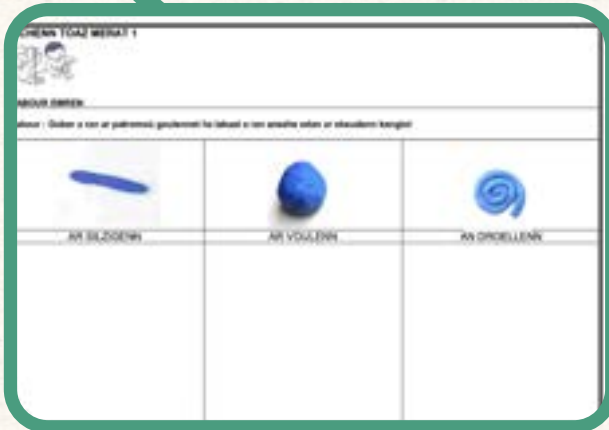
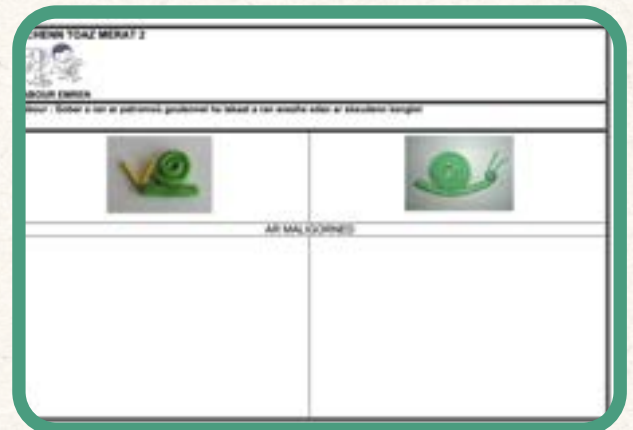
KORN AN TOAZ MERAT

LEC'H :

Ur c'horn pad pe berrbad gant un daol ha kadorioù evit impli an toaz merat en un doare emren

DAFAR :

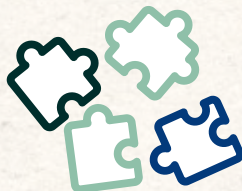
Dafar evit an toaz merat (ur gontell, stummoù..). Skritelloù gant patromoù da sevel gant toaz merat (boulenn, silzig, boulom, maligorn, heol, bleunienn, pesk, balafenn....)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar skolaer-ez pe an ATSEM / skoazeller.ez a zegas ar c'heriaoueg hag ar patromoù frazennoù. Sk. **"Ret eo sevel ur voull ha goude ur silzig"**

Sevel a ra ar skoaler.ez pe an ATSEM / skoazeller.ez goulennoù **"Petra eo ?"**, **"Petra teus graet ?"**. Respont a reont ivez ar evit reiñ skouerioù patrom : **"Ur wastell eo !" "brav eo !"**.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an toaz, an toaz-merat,
an dorn (daouarn),
ar **v**oul (-où),
ar silzig(-où),
ar **g**rapouezhenn (krampouezh),
ar **w**astell (gwastili),
ar maligorn (-ed),
ar pesk (-ed),
an heol,

ar boulom (-où),
ar penn, ar **c'h**orf, ar **c'h**of,
ar **v**rec'h (divrec'h),
ar **c'h**ar (divhar),
an dorn (daouarn),
an troad (treid),

« FRAZENNOÙ »

Piv neus c'hoant da
c'hoari gant an toaz-
merat ?

Echu eo ?

Ret eo gwalc'hiñ da
zaouarn bremañ

Blot eo / kalet eo

Gra ur **w**astell

LAVARET

Me

Ya

Ket

amañ

ANVIOÙ-GWAN

blot, kalet, bras, bihan

« GERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.),
petra ?, peseurt?,
setu, evel-se / èl-se (gw.),
bremañ, amañ, echu / achu (gw.)

VERBOÙ

c'hoari
rollañ, treiñ / troiñ (gw.),
sevel, ober

Bezañ : eo, emañ (*amzer a-vremañ*)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (*amzer a-vremañ*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**ontell (kontilli, kontelloù),
 an naer (-ed),
 ar stumm (-où),
 ar **c'h**elc'h (-ioù),
 ar ront (-où),
 ar **c'h**arrez (-ioù),
 an tric'horn (-ioù)

ANVIOÙ-GWAN

hir, berr

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
 peseurt ?, penaos ?
 pelec'h / e-men (gw.)
 ne (n')... ket
 din, dit / dis (gw.), ret (eo) ...

VERBOÙ

dirollañ, troc'hañ, gwaskañ, rannañ, skeiñ / skoiñ (gw.)
 plijout : plij a ra dit-dis -(gw.) / din... (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij(out) a ra dit c'hoari
 gant an toaz-merat ?

Ret eo rannañ an
 toaz-merat

Ret eo rollañ /
 gwaskañ an toaz evel-
 se ?

Ret eo ober un naer
 gant an toaz-merat

LAVARET

Ya, plij a ra din

Ne **b**lij ket din

Kalet / Blot eo

Rollañ an toaz

Ober ur silzig hir/ berr

Ober ur **v**oul **v**ihan / **v**ras

Gwaskañ an toaz

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

Kaout, kaout ezhomm
 eus .../ afer a ...(gw.) + 'm
 eus / 'teus (Amzer a-vremañ)

(anv-gwan-verb) - et + kaout :
 'teus (sk. ...'teus treset.)
 (amzer dremenet)

Bezañ :
 emaout / emaus (gw.) /
 emaon / ec'h on (gw.) ...
 (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij(out) a ra dit / dis
 c'hoari gant an toaz-
 merat ?

Oc'h ober petra
 emaout ?

Petra 'teus graet ?

LAVARET

Ya, plij a ra din c'hoari
 gant an toaz-merat

Ne **b**lij ket din c'hoari
 gant an an toaz-merat

O ruilhañ an toaz
 emaon

Oc'h ober ur silzig
 emaon

Ur maligorn 'm eus graet

KORN AN DOUR

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas lec'h ma eo bet staliet an dafar

DAFAR :

Ur poull leuniet gant dour evit un atalier gant pichedoù, founilhoù, pibelloù, bouteilhoù ha flotantennoù plastikaet da wiskañ evit ar vugale.

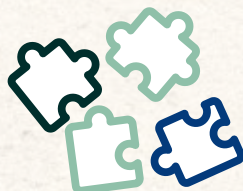
Tu zo da lakkat ivez traoù evel bagoù bihan, pesked e plastik, mein bihan, bolotennoù ha skorn evit atalieroù tematek.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

En ur c'horn ar c'hlas staliañ ur poull evit un atalier gant 3 - 4 bugel sturiet gant ar skolaer.ez pe gant an ATSEM / skoazeller.ez.

Ar skolaer-ez pe an ATSEM / skoazeller.ez a zegas ar patromoù yezh a-fed frazennoù hag ar c'heriaoueg. Sevel a ra r skolaer.ez pe an ATSEM / skoazeller.ez goulennnoù ha respont a ra d'ar goulennnoù ivez : "**Petra eo ? Ur voutailh eo !**", "**Yen eo an dour ?**", "**N'eo ket yen !**" Broudet eo er ar vugale da implij en-dro ar gerioù.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dour,
ar milgin (-où),
an dorn (daouarn),
ar poull-dour,
an tas (tasoù),
ar **v**outailh(-où),
ar founilh(-où),
ar **v**ag (-où),
ar pesk (-ed),
ar maen (mein),
ar volotenn (bolotennoù),
ar skorn

ANVIOÙ-GWAN

gleb, yen

« GERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.),
er-maez / e-barzh
petra ?, peseurt ? piv ?
setu, evel-se / èl-se (gw.),
bremañ, amañ, echu / achu (gw.)
arabat,
ret (eo)...
da

VERBOÙ

c'hoari, tronsiñ,
stlepel / stlapañ

Bezañ : eo, emañ, out / ous (gw.)
(amzer a-vremañ)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Piv neus c'hoant da
choari gant an dour ?

Troñs da **v**ilginoù

Arabat stlepel dour er-
maez

Yen eo an dour / ar
skorn

Echu eo ?

Gleb out ?

Ret eo sec'hañ da
zaouarn bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

Yen (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar picher, ar pod (-où)
ar **w**agenn (-où),
ar **b**ibell (-où),

ANVIOÙ-GWAN

klouar, leun,
goullo / goulli (gw.)

« GERIOÙ-BIHAN »

peseurt ?, penaos ?
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n') ... ket
din, dit / dis (gw.)
diwall da ...

VERBOÙ

troñsiñ, diskenn, leuniañ, sklabodañ / stlabikat / strimpiñ
(gw.), ober : a ra (*amzer a-vremañ*),
bezañ : 'zo (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Plij a ra dit / dis c'hoari
gant an dour ?

Petra 'zo er poull ? en
dour ?

Petra eo ?

Ret eo diskenn dour
er pod

Penaos eo ar pod
bremañ ?

Gwagennoù a ra ar
vag

Diwall da sklabodañ
dour

LAVARET

Yen eo an dour

Klouar eo an dour

Ya, Plij a ra din / Ne **b**lij ket
din

Bagoù 'zo (*envel an traoù*)

Ur picher eo (*envel an
traoù*)

Leun / goullo eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

flotañ / flodiñ (gw.),
Teuziñ,
mont d'ar strad,
Redek,
ober : a ran (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Plij a ra dit / dis
c'hoari gant an dour ?

Peseurt traoù a
flod ? / a ya d'ar
strad ?

Flotañ a ra ar maen ?

LAVARET

Ya, plij a ra din c'hoari
gant an dour

Ne **b**lij ket din c'hoari
gant an dour

O teuziñ emañ ar skorn

Leuniañ a ran ar picher

Flotañ a ra ar **v**ag

Mont a ra d'ar strad ar
maen

Redek a ra an dour

KORN AN TRAEZH

LEC'H :

Ur poull-traezh staliet dirak ar c'hlas er-maez en ul lec'h goudoret pe un daol ispisial lakaet en ur c'horn eus ar c'hlas evit c'hoari gant traezh e-barzh ar c'hlas evit un atalier.

Tu zo da ijinañ ur poull-traezh pad e diabarzh ar c'hlas e salioù klas bras awalc'h.

DAFAR :

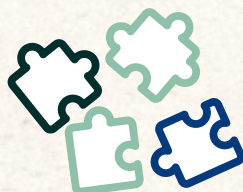
Sailhoù, palioù, rastelloù, tamoezoù...

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Staliet eo an atalier evit 3 - 4 bugel. Ar skolaer-ez pe an ATSEM / skoazeller.ez a zegas ar patromoù yezh a-fed frazennoù hag ar c'heriaoueg. Sevel a ra goulennnoù ha respont d'ar goulennnoù a ra ar skolaer.ez pe an ATSEM / skoazeller.ez. "**Petra eo ? Ur sailh eo !**". Broudet eo er ar vugale da lavaret en-dro ar gerioù.

Evit abadennoù all e vo tu da guzhat traoù en traezh evit deskiñ gerioù nevez (loened , kregin ha loened-mor, stummoù...)

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar poull-traezh,
an traezh, an dour ,
ar **b**al (-ioù),
ar sailh (-ioù),
ar rastell (-où),
an tamoez (-où),
an dorn (daouarn),
an tour (-ioù)

ANVIOÙ-GWAN

gleb, sec'h

« GERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.),
er-maez / e-barzh,
dindan / edan (gw.),
petra ?, peseurt ? piv ?,
setu, evel-se / èl-se (gw.),
bremañ, amañ, echu / achu (gw.),
arabat, ret eo ...,
da

VERBOÙ

c'hoari, teurel,
ober / gober (gw.)

Bezañ : eo, zo, emañ (*amzer a-
vremañ*)
Kaout c'hoant : (en) neus / he
deus (*amzer a-vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Arabat teurel an
traezh er-maez

Sec'h eo an traezh ?

Gleb eo an traezh ?

Echu eo ?

Ret eo gwalc'hiñ e / da
zaouarn bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

Sec'h (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an tour (-ioù),
ar **c'h**astell,
an toull (-où)...

« GERIOÙ-BIHAN »

peseurt ?, penaos ?,
pelec'h / e-men (gw.),
Ne (n')... Ket,
din, dit / dis (gw.)

VERBOÙ

kuzhat / kuzhet , klask,
ober : a ra (amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Peanos eo an traezh ?

Petra eo ?

Petra 'zo er poull-
traezh ?

Petra 'zo kuzhet
dindan an traezh ?

Pelec'h emañ ... ?

Plij(out) a ra dit / dis
c'hoari gant an dour ?

LAVARET

Sec'h eo an traezh

Gleb eo an traezh

Ur **b**al eo (envel an traoù)

Dindan an traezh (emañ)

Ya, plij a ra din...

Ne **b**lij ket din...

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

toullañ / toulliñ (gw.)

Bezañ :
emaout / emaus (gw.) /
emaon / ec'h on (gw.) ...
(amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plij(out) a ra dit
c'hoari gant an
traezh?

Oc'h ober petra
emaout ?

LAVARET

Ya, plij a ra din c'hoari
gant an traezh

Ne **b**lij ket din c'hoari
gant an traezh

O sevel un tour emeon

O c'hoari gant un
tamoez emeon

Kuzhet eo an traktor
dindan an traezh

LODENN 3 : OBEREREZHIOÙ ALL EVIT KOMZ

C'HOARIOÙ TAOL

LEC'H :

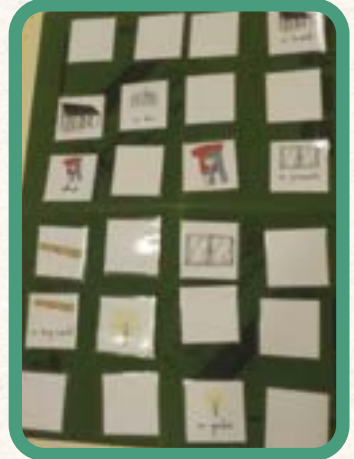
Ar c'hlas gant un daol ront kento'ch ha kadorioù

DAFAR :

C'hoarioù **loto**, **memor** diwar-benn **geriaoueg ar skol**, **ar c'hlas**, **dafar ar c'hlas**, **kornioù ar c'hoarielloù**, **elfennoù ul levr studiet** a-benn deskiñ hag implij ar gerioù stag.

Tu zo da sevel ur c'hoari loto pe memor adalek poltredoù dafar kemeret er c'hlas pe ivez adalek [skeudennaoueg TES](#)

Gellout a reoc'h sevel **c'hoarioù loto pe memor tematek all ivez** (ar porzh-skol, santimantoù, verboù ober, tudennoù...)

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Renet e vo da gentañ pep c'hoari a-stroll gant ar skolaer.ez a zegas ar c'heriaoueg hag ar frazennoù patrom da implij.

C'hoari a ra ar skolaer.ez (pe an ATSEM / skoazeller.ez) roll ar penn c'hoarier.ez o sevel goulennnoù (evit ur c'hoari loto) gant ar vugale.

Tamm ha tamm e vo broudet ar vugale da sevel goulennnoù o unan oc'h heuliañ ar mod da sevel ar goulennnoù hag ar mod da respont kinniget gant ar skolaer.ez.

Dibabet e vo **goude e-touez ar vugale un penn-c'hoarier** evit sevel ar goulennnoù ha tamm ha tamm e vo laosket ar vugale c'hoari o unan.

Evit ar re vihan e vo kentoc'h implijet ur c'hoari mod **c'hoari Kim** gant 6 pe 8 skeudenn bras awalc'h.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoari (-ioù),
ar c'hoari-memor,
an diñs (-où),
ar **g**artenn (-où)

ANVIOÙ-GWAN

mat, prest, brav
echu / achu (gw.)

« GERIOÙ-BIHAN »

gant / get (gw.), petra ?,
piv ?, da biv ?,
pelec'h / e-men (gw.) , amañ,
peseurt ?,
re (n')... ket,
me / te,
ret (eo)...,
... - tre,
da .., din, dit / dis (gw.)

VERBOÙ

ober / gober (gw.),
c'hoari, lañsañ / lañsiñ (gw.),
gounit, kavout, kemer, gortoz,
tennañ / tenniñ (gw.),
sellout, tapout, kregiñ,
mont da... ,

Bezañ : out / ous (gw.) / oc'h,
eo, zo, emañ,
emaomp / ec'h omp (gw.)
(amzer a-vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Emaomp o vont d'ober
ur c'hoari (memor,
kim)

C'hoari / **C'hoariomp**

Prest out ? Prest oc'h ?

Sell mat / **Sellit** mat

Ret eo tapout ar
gartenn

Amañ emañ ?

Da **b**iv eo ?

Piv a **g**rog ?

Petra eo ?

Peseurt niverenn eo ?

Echu eo ar c'hoari

Brav eo !

Mat !

Mat-tre !

LAVARET

Me

Ya

Un daou tri pevar
pemp ...

Mat

(N'eo) ket mat

Prest (on)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoari-memor,
ar c'hoari-loto,
al loc'hañ, an degouezh,
ar reolenn (-où)
an **dro** (-ioù)

ANVIOÙ-GWAN

buan,
founnus / founnapl (gw.)

« GERIOÙ-BIHAN »

c'hoazh, aze, all / arall (gw.),
adalek / adal (gw.)
gant *displeget*) : ganin, ganit/
genin, genis (gw)
war-gil / àr-gil (gw.)
war-raok / àr-raok (gw),
hebioù
Setu, ma / da

VERBOÙ

loc'hañ, erruout / arru (gw.),
koll, tremen,
kontañ/ kontiñ (gw.)
displegañ, gounit

(*anv-gwan-verb*) - et + kaout : 'm
eus, (en) neus, he deus (sk.
...gounezet 'm eus) (*amzer dremenet*)

« FRAZENNOÙ »

Displegañ ar ran ar
reolennoù ar c'hoari

Kont / **kontit** adalek
...

Da biv eo da c'hoari ?

Tro piv eo ?

Dit / dis (gw.) te da
c'hoari

Da **dro** eo

Buan mar-plij

Gortoz da **dro**

E **dro** eo / he **zro** eo

Ret eo gortoz da **dro**

Ret eo mont war-gil,
war -raok

Pet kartenn zo ganit /
gantañ - ganti ?

Piv (en) neus
gounezet ?

Gounezet 'teus ?

Pelec'h emañ ?

LAVARET

Ganin

Ganit

Prest on

Din eo

Dit te eo

Da **dro** eo

Ma **zro** eo

Tro Katell eo

Ur **daol** eo (*skouer evit
respont d'ur c'hoari loto
gant dafar ar c'hlas, da
s.k*)

Kollet / gounezet 'm
eus

Amañ emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

gourc'hemenn (-où)
an tu, ar maout

« GERIOÙ-BIHAN »

adarre, en-dro,
tu gin / tu mat,
oc'h / ec'h (gw.) : oc'h ober ..

VERBOÙ

Bezañ : ... a vo (*amzer
dazont*) : c'hoariet 'vo...

« FRAZENNOÙ »

Gant piv emañ an/ ar
(*un dra*) ?

En tu fall / mat emañ

Ret eo lakaat ar
c'hartoù en tu gin

Pelec'h emañ ar /an
(*anv ar gartenn*) all ?

Pet kartenn zo ganit ?

Pet kartenn 'teus
gounezet ?

C'hoariet 'vo adarre ?

Gant piv eo aet ar
maout ?

Gourc'hemennoù !

LAVARET

Ganin emañ

N'emañ ket ganin

N'emañ ket amañ

En tu fall emañ

Ganin emañ an / ar ...

Div **g**artenn zo ganin

Gounezet 'm eus div
(*niver*) **g**artenn , teir /
peder **c'h**artenn

Aet eo ar maout ganin
/ gant ...

ASTENN :

C'hoari loto , c'hoari memor, c'hoari domino : ar verboù

Live : re vras (re grenn)

Loto ar verboù : 8 plankenn, 3 rummad 48 kartenn vihan.

Memor ar verboù : 3 rummad, 48 kartenn vihan.

C'hoari memor niverel

[War lec'hienn TES](#)

Tu zo da sevel plankennoù loto aesoc'h evit ar re grenn pe ivez ar re vras adalek an dafar da implij evit ar frazennoù patrom-mañ :

« oc'h ober petra emañ ar paotr / ar plac'h ? o tresañ emañ ar paotr / ar plac'h ! »

Tu zo implij ivez skeudennoù verboù all gant ar memes tresour, christophe Laze, adalek ar geriadur « *mon premier dictionnaire français - breton* », Coop Breizh , Martial Menard (peurwerzhnet)

C'hoari domino, memor : an anvioù-gwan

Live : re vras

C'hoari domino ha memor, kartennoù flash

C'hoari memor niverel

[War lec'hienn TES](#)

C'hoari memor « mat ar jeu ? » : ar santimantoù hag ar fromoù

Live : re grenn, re vras

Pa vez kavet div gartenn heñvel e vez gwelet un dresadenn ha klevet ur frazenn o tisleagañ un degouezh a glot gant ar c'hartoù-se.

[War lec'hienn TES](#)

ASTENN :

Kartennoù a-rummadoù

Live : re vras

126 kartenn-skeudenn da renkañ dre rummadoù : loened, plant, traoù... [War lec'hienn TES](#)

Tu zo da sevel tikdennoù rummadoù evit aesaat al labour rummata gant ur skeudenn evit pep rummad
Implij ar patromoù frazenn gant ur bugel o c'houlenn digant ar re all :

Bugel 1 : **petra eo ?** (gant ur bugel 2)

Bugel 2 : **ur morzhol eo!**

Bugel 1 : **Gant petra / Pelec'h e vo lakaet ar morzhol, ?
Gant an ostilhoù, gant an dilhad, gant ar c'hoarielloù,
gant ar skol ...?** (en ur ziskouez ar rummadoù)

Bugel 2 : **Gant an ostilhoù / e boest an ostilhoù 'vo lakaet !**

Lodenn gentañ « Labour fonologiezh er skol-vamm »

Live : re grenn, re vras

Tu zo da venegiñ penn kentañ an dafar « **labour fonologiezh er skol-vamm** » evit perc'hennañ ur c'heriaoueg
[War lec'hienn TES](#)

Implij ar patromoù frazenn get ur bugel o c'houlenn gant ar re all :

Bugel 1 : **petra eo ?** (gant ur bugel 2)

Bugel 2 : **un azen eo !**

Bugel 1 : **peseurt ger eo ?** (gant ur bugel 2)

Bugel 2 : **ur morzhol eo !**

Bugel 1 : **pet sillabenn 'zo get MORZHOL ?** (gant ur bugel 2)

Bugel 2 : **div (sillabenn 'zo) !**

C'hoarioù a-stroll

Live : re vihan, re grenn, re vras (hervez ar c'hoarioù)

Fichennoù evit implijout c'hoarioù a-stroll er skol-vamm. [War lechienn TES](#)

Ar fichennoù a zispleg mont en-dro 4 c'hoari : *hop ! hop ! hop ! / oudordodo* (Djeco), *le petit verger* (Haba) ha *Pippo* (Gigamic).
War wel e vez lakaet ivez ar patromoù yezh labouret en ur c'hoari.

KEGINAÑ

LEC'H :

Ar c'horn tolpañ ar vugale evit displegañ ar rekiye ha lec'hioù ar c'hlas evit keginañ gant taolioù hep kadorioù .

DAFAR :

Binvioù keginañ gwir : kastelodennoù, kontelloù, kloge, loa vras .. a vo implijet evit ar rekiye dibabet.

Skeudennoù evit an **danvezioù**, an **dafar keginañ** hag evit ar **verboù** stag ouzh ar c'heginañ (dibluskañ, troc'hañ ..) adalek [skeudennaoueg TES](#).

Un daolenn evit tresañ ha lakkat war wel urzh ha pazennoù ar rekiye.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinniget e vez gant ar skoaler.ez aozañ ur rekiye (evit deizioù-ha-bloaz ar miz, evit ur mare ispisial ar bloaz : soubenn sitrouilhez, yod avaloù, gwastili Nedeleg , gwastell ar rouaned, soubenn al legumaj...).

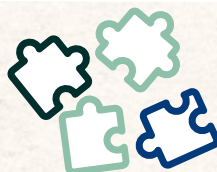
Goulenn a ra ar skoaler.ez gant ar vugale **peseurt danvezioù hon eus ezhomm** evit aozañ ar rekiye. Diskouez a ra an danvezioù ha goulenn a ra gant ar vugale envel an traoù e brezhoneg : **"Petra eo ? Bleud"**

Goulenn a ra goude **penaos ober evit sevel ar rekiye**, e peseurt urzh implij an danvezioù.

Skrivañ a ra ar skoaler.ez ouzh an daolenn titl ar rekiye . **Hervez respontoù ar vugale e tibun ar skoaler.ez ar rekiye gant skeudennoù danvezioù, binvioù ha verboù ober.**

Ur wezh skrivet ar rekiye e vez staliet an dafar ouzh un daol en ul lec'h eus ar c'hlas. Goulenn a ra ar skoaler.ez heuliañ ar rekiye. Henciañ a ra ar skoaler.ez ar vugale gant ar rekiye ha gant an oberezhioù d'ober.

Keginet e vo ar rekiye dre strolladoù (8/10 bugel) mesket get bugale a bep seurt oad, ar re vras o kemer e-karg ar re vihanañ. Moian zo ijinañ daou strollad o labourat asambles, unan renet gant an ATSEM / skoazeller.ez , unan renet gant ar skoaler.ez.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an asied (-où),
ar **w**erenn (ar gwer),
ar fourchetez (-ioù),
ar **g**ontell (kontilli, kontelloù),
al loa (-ioù),
ar **g**ador (-ioù) / kadoer (gw.),
an **d**aol (-ioù), ar **b**aner (-où),
ar plad (-où), ar pod (-où),
an **d**avañjer, un / an tamm (-où)

an dour, al laezh, ar bleud,
an toaz, ar **w**astell (gwastili),
ar **c'h**ouign (-où),
ar soubenn, al legumaj,
ar frouezh (-enn), an aval (-où),
ar vi/ ui (-ioù),
an amann/ amanenn (gw.)

an dorn (daouarn),
ar milgin (-où), an teod

« FRAZENNOÙ »

Troñs da **v**ilginoù

Ret eo lakaat bleud ha
goude torriñ uioù

Ret eo poazhañ ar
wastell bremañ

Poent eo gwalc'hiñ e
zaouarn bremañ

LAVARET

Ya

Mat (eo)

Amañ

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, brav, fall, mat,
lipous

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war / àr (gw.), evit,
e-barzh / a-barzh (gw.),
etre, e-kreiz, amañ,
ret (eo) ...,
e/ er, bremañ, goude,
gant / get (gw.),
pelec'h / e-men (gw.), petra,
ret (eo), poent / all (gw.),
kalz, nebeut, arabat

VERBOÙ

debriñ, evañ/ evet (gw.),
ober, lakaat, kemer, troc'hañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
poazhañ, torriñ / terriñ,
troñsañ / troñsiñ, lipat
bezañ : eo, 'zo, emañ,
(amzer a-vremañ)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar rekipe, ar forn,
ar pothouarn / ar gaoter,
an diblusker, ar spouenn,
ar **b**aelon, ar **v**olenn (-où),
ar **g**astelodenn (-où), an **d**oubier,
ar **v**outailh (-ioù), ar c'hwez

an **d**omatezenn (tomatez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
an irvinenn (irvin),
an aval(-où)-douar,
ar **g**aolenn (kaol),
ar penn-ognon (ognon),
ar penn-pour (pour),
ar **g**arotezenn (karotez),
ar **g**ourjetezenn (kourjetez)

ar **b**erenn (per), ar sivienn (sivi),
ar rezin, an orañjezenn (orañjez),
ar flamboezenn (flamboez),
ar **g**erezenn (kerez),
ar **g**raoñenn (kraoñ) / ar **g**naouenn
(knaou) (gw.)...

ar boued, an holen / halen (gw.),
ar pebr, an eoul, an toaz,
ar **g**rampouezhenn (krampouezh),
an **d**artezen, ar chug-avaloù,
ar yod

« FRAZENNOÙ »

Petra zo er
gastelodenn ?

Petra 'vo graet /
lakaet bremañ ?

LAVARET

Lakaat bleud

Bleud 'zo e-barzh

Ur soubenn ('vo graet)

Me gav mat ar
c'hrampouezh

Mat eo ar **w**astell

Setu ar **w**astell

« GERIOÙ-BIHAN »

da **g**entañ, goude; ezhomm eus / afer a (gw.),
setu, war-lerc'h, dija

VERBOÙ

reiñ / roiñ (gw.), treiñ / troiñ (gw.), keginañ, tommañ,
berniañ, mankout, naetaat, kempenn, aozañ / fardañ,
flastrañ, meskañ, dibluskañ, ruilhal, rannañ, sec'hañ,
tañva, skuilhañ
Bezañ : ...'vo (graet) (amzer dazont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri, ar **b**ouezerez

« GERIOÙ-BIHAN »

adarre, en-dro,
oc'h / ec'h (gw.) : oc'h ober..
Ret (e)...

VERBOÙ

pouezañ, teuziñ

(*anv-gwan-verb*) - et + kaout :
'm eus, 'teus, (en) neus,
he deus (sk. lakaet 'm eus...)
(*amzer dremenet*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra emañ
(*da sk.anv an ATSEM / skoazeller.ez*) ?

Petra 'teus graet ?

Petra 'zo d'ober goude ?

LAVARET

O pouezañ ar bleud
emaon...

Laket 'm eus laezh e-
barzh

C'hwez vat 'zo

Ret eo torriñ ar uioù
bremañ

Ret eo lakaat an amann
da **d**euziñ goude

KANAÑ :

Roll ar rimadelloù a c'heller bezañ implijet :

Rimadell : « Diboulout, Diboulout » (*evit dibouloutañ an toaz*)

Meskañ an toaz (3 gwezh)

Diboulout ha diboulout ha dibouloutañ ! (*da lavaret founnus*)

Aozañ yod (3 gwezh)

Diboulout ha diboulout ha dibouloutañ !

LIORZHAÑ

LEC'H :

Un takad douar evit sevel ul liorz legumaj (ar gwellañ) pe sevel liorzhigoù gant karreziou koad staliet er porzh-skol

DAFAR :

Binvioù liorzhañ evit ar vugale (palioù, rastelloù, kravelloù, piketaerioù, sailloù, ur garrigel, dourerioù...), ur roteler, ur veol-zour evit tapout an dour glav, greun, plant ...

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ur raktres hollek liammet gant ar c'herioueg a denn eus ar c'houlzoù amzer hag an amzer. Ur raktres -hed ar bloaz eo al liorzhañ stag ouzh tematek an endro gant ur troc'hig e-pad ar goañv.

Dav eo labourat ar skolaer.ez pe an ATSEM / skoazeller.ez gant strolladoù bihan (hervez oad ar vuagle) , 4 / 5 evit ar re vihan betek 8 /10 evit ar re vras.

Dav eo stagañ al labour liorzhañ gant ul labour dre gomz er c'hlas gant teullevrioù stag ouzh pep mare bloaz, diwar-benn ar plant, al legumaj, ar frouezh, al loened vihan, an amprevaned, al liorzhañ, hag ivez gant levrioù lennegezh stag ouzh al legumaj, ar plant, ar bleuñv, al loened a vez kavet el liorz, al liorzhañ.

Brav eo sevel ivez tikedennoù gant skeudennoù evit an ostilhoù hag ar plant, al legumaj, ar frouezh, ar verboù ober stag ouzh al liorzhañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an douar, ar maen (mein),
an dour,
ar geot, an toull (-où)
an heuzoù, an dorn (daouarn),
ar **vilgin** (-où)
ar **bal** (-ioù),
ar sailh(-où), ar **c'h**elorn (-ioù),
an dourer (dourerioù),
al legumaj,
ar frouezhenn (frouezh),
ar **blantenn** (plant),
ar **v**leuñvienn (bleuñv)
ar **baner** (-ioù), ar pod (-où)
ar **c'h**reunenn (greun)
ar **w**ezenn (gwez)

ANVIOÙ-CWAN

bras, bihan, brav, fall, mat, aes,
diaes, echu / achu (gw.), lous

« GERIOÙ-BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war / àr (gw.),
e-barzh / a-barzh (gw.)
amañ,
e/ er, bremañ, goude, a-raok,
gant / get (gw.),
kalz, trawalc'h, arabat,
Ret (eo) ...

VERBOÙ

lakaat, kemer, labourat, mont,
ober / gober (gw.), dougen,
toullañ / toulin (gw.),
kavout / kavet,
tronsañ / tronsiñ, gwalc'hiñ,
bezañ : eo, 'zo, emañ (*amzer a-
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Troñs da vilginoù

Lak ur **c'h**reunenn en
douar amañ

Lak douar e-barzh ar
pod

Ret eo lakkat dour

Ret eo gwalc'hiñ da
zaouarn bremañ

LAVARET

Ya

brav (eo)

diaes (eo)

KOMPREN

ANVIOÙ

al louzoù (fall) (louzeier)
ar rastell (-où), ar roteler
ar **g**arrigell (-où),
ar penn saladenn (-où),
an aval-douar (-où),
ar **g**arotezenn (karotez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
ar favenn(fav),
ar favenn-**c'h**las (fav-glas),
ar sitrouilhezenn (sitrouilhez),
an **d**omatezenn (tomatez),
ar **g**aolenn (kaol), ar piz bihan,
ar **g**ourjetezenn (kourjetez),
ar sivienn (sivi),
ar **g**erezenn (kerez),
al loen (-ed),
ar maligorn (-ed),
ar **v**elc'hwedenn (melc'whed),
ar **g**evnidenn (kevnid),
ar **v**erienenn (merien) /
ar **v**erionenn (merion) (gw.)
ar **w**enanenn (gwenan),
al logodenn (logod)
ar c'hwez, an delienn (del, delioù),
an heol

« FRAZENNOÙ »

Petra 'zo en douar
?

Petra eo an dra-
mañ ?

Petra 'vo graet /
lakaet bremañ ?

Emañ ar **b**lantenn
o kreskiñ

LAVARET

Merien 'zo

Ur maligorn eo

Lakaet douar war ar
greun

ANVIOÙ-GWAN

Pounner, don, gleb, sec'h, kalet, blot, bev, marv, skuizh,
tomm, yen

« GERIOÙ-BIHAN »

da **g**entañ, da c'houde, war-lerc'h, , c'hoazh, tost, pell,
dija, e-kreiz, etre, nebeut

VERBOÙ

sikour / skoazellañ, gouzout / gouiet (gw.),
tennañ, tenniñ (gw.), hadañ / hadiñ (gw.), plantañ,
dourañ / douriñ (gw.), klevet, koll, kutuilh, kreskiñ,
rastellañ/ rastellat, gallout / gellout, troc'hañ, flastrañ,
leuniañ, sevel, bountañ, dougen, sachañ,
skrabat / skrabiñ (gw.),
Bezañ : ...'vo (graet) (amzer dazont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al linenn (-où),
ar renkad (-où), an tu
an douar-teil
ar piketaer (-ioù),
ar pigell (-où), ar grif (-où)
ar **g**ravell (-où),
ar bener,
an erv, ar roteler,
ar **w**rizienn (gwriziennoù),
ar barr / brank /
skourr (-où),
ar bener,
an ognon (-enn),
ar **w**espedenn (gwesped)

ANVIOÙ-GWAN

eeun / plom, stank, munut, skañv

« GERIOÙ-BIHAN »

ezhomm eus / afer a (gw.), tost da , en **d**ro da, e penn,
adarre, en-dro, en tu all (arall) / hont, oc'h / ec'h (gw.)

VERBOÙ

hadañ a-linenn, harpañ, douarañ, goueñviñ, flemmañ,
gloazañ

anv-gwan-verb - et + kaout : 'm eus, 'teus, (en) neus , he
deus (sk. ...gounezet 'm eus) (*amzer dremenet*)

Bezañ : (*anv-gwan-verb*) - et + on bet (*tu-gouzañv*)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo graet bremañ ?

Petra 'zo d'ober goude ?

Petra hon eus /teus graet ?

Petra 'teus s ezhomm ?

Oc'h ober petra emañ...
(*anv ur bugel*) ?

LAVARET

Ret eo ober un toull

Douret 'vo ar plant

Hadet hon eus irvin ruz

Ezhomm 'm eus eus ur
bal

O lakaat douar emañ (*anv
ur bugel*)

Flemmet / gloazet on bet
war ma biz

KANAÑ :

Roll ar rimadelloù a c'heller bezañ implijet :

Rimadell : « Unan, daou,tri »

Unan, daou, tri
Debriñ a ran sivi.

Pevar, pemp, c'hwec'h
Debriñ a ran per.

Seizh, eizh, nav
Debriñ a ran fav.

Dek, unnek, daouzek
N'on ket ken naonek.

ASTENN :

Evit mont pelloc'h :

Taboulin Nnn 27 : Al liorz (TES) [war lec'hienn TES](#)

Liorzhañ er skol, diwar labourioù skolidi Diwan Landerne.

Skouerioù liorzhañ, labour war ar bloavezh, deiziater al liorzhañ, sevel ur spontailh, implij ur roteler, mennozhioù bitellat...

Lenn, komz, eskemm diwar :

Live : re vihan, re grenn, re vras

Dek greunenn vihan (TES)

Ul levr evit deskiñ kontañ. Burzhud ar vuhez gant greun.

Quel radis, dis donc ! (Didier Jeunesse) (*e galleg, da gontañ e brezhoneg*)

An tad-kozh hag ur vamm-gozh o deus ul liorz ken bihan n'o deus gallet plantañ nemet ur c'hreunenn irvin ruz ennañ. Un irvinenn ruz ramzel he deus kresket. Piv a c'hallo tennañ anezhi ? An tad-kozh ? Ar vamm-gozh ? Ar plac'h vihan ? Pe al logodenn vihan ?

Gwelet ivez e brezhoneg : **Ar mell irvinenn** (SAV HEOL)

Lenn, komz, kanañ diwar :

Live : re vihan, re grenn, re vras

Ma Jardin (TES)

Albom-CD diwar ur ganaouenn gozh « war astenn » : « Tro ma jardin zo bet savet ur vur, ar vur zo er jardin, ar jardin a zo din... »

KONTAÑ ISTORIOÙ GANT MARGODENNOÙ (RE VRAS)

LEC'H :

Ul lec'h er c'hlas evit aozañ abadennoù dre gomz

DAFAR :

Al levr **"Istorioù Rozenn ha Fañch al Laer"** (TES, 2013) gant 6 istor bihan

[Ha ar fichennaoueg da bellgargañ « ar margodennoù, ur sikour evit komz »](#)

Tu zo da labourat ivez war 4 levr all a glot mat gant implij ar margodennoù : **"Ar Yar Vihan Ruz"** (TES-2014), **"Kabellig Ruz"** (TES 2018) , **"An tri Arzh"** (TES 2012) hag **"Ar valeadenn war valaenn"** (TES 2018)

Margodennoù da sevel gant [patromoù margodennoù-skeudennoù paper ha kartoñs savet gant TES](#) , evit an dudennoù **"istorioù Rozenn ha Fañch al laer "** Moian zo ober aes awalc'h e memes mod evit tudennoù **"Kabellig Ruz"**, **"An tri Arzh"** hag **"Ar valeadenn war valaenn"**

Tu zo da implij margodennoù gwir da brenañ ivez. Padout a reont pell, meur a vloavezh. Aes int da vezañ implijet gant ar skolaer hag ar vugale.
Dav eo **sevel testennoù azasaet evit bugale skol-vamm, dindan stumm un diviz, gant frazennoù berr a glot gant ar vuhez pemdez.**

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ret eo lenn araok al levrioù d'ar vugale meur wezh evit ma vo perc'hennet mat an istorioù gante.

Ret eo c'hoari meur a wezh an istorioù kontet gant margodennoù da gentañ gant ar skoplaer. ez . **Goude e vo goulennet d'ar vugale kontañ an istor** en ur implij ar margodennoù.

Pleustret e vo asambles gant ar skolaer-ez ha gant pep bugel o tibuniñ ul lodenn pe un arroud (senenn) eus an istor. War-lerc'h e c'hello ar vugale diskouez o abadenn dirak an holl, pa vo perc'hennet mat anan divizoù gante.

Tu 'vo ivez da **sevel ur film adalek pep senenn c'hoariet gant ar vugale**, da vezañ rannet d'ar gerent dre ar gensavenn TOUTAPOD akademiezh Roazhon.

PALIOÙ YEZH :

RE VRAS

LAVARET

Gerioù tremenañ

Bremañ, goude, da gentañ

Raganvioù goulennata : skouerioù

Perak ? Peogwir .., Petra eo ? Piv a glevan ? Pelec'h emañ an euzhvil ?
Penaos mont er-maez ? Peseurt loen eo ?

Verboù : ar stumml «kentañ gour», «me» : skouerioù

Trouz a glevan
Aon 'm eus
Naon 'm eus
Ne gavan ket mat, Me 'gav mat / Kavout a ran mat
Din-me eo
Debret 'm eus / Ne'm eus ket debret
Droug kof / poan gof 'm eus
Anoued / Riv 'm eus
Un huñvre 'm eus graet
Ur pok 'roan dit
An dra-se 'm eus c'hoant
Ur sorserez gant fritez 'm bo
Ne 'm eus ket ezhomm / ne 'meus ket afer
O kousket emañ ...

Verboù : ar stumm «eil gour», «te» : skouerioù

Paket out !
Poent eo dit kousket !
Pelec'h emañ / E-men ec'h ous ?
un hunvre 'teus graet ?
Petra 'gavez mat ? ...

Verboù : ar stumm «trede gour» : skouerioù

Da biv eo ?
Avel 'zo, Trouz 'zo
gleb eo, Yen eo
N'emañ ket mat da benn
Poent / mall eo kousket !
Tomm / Yen eo din...

Ar stumm gourc'hemenn : skouerioù

Kae kuit !
Deus amañ ! / Deus buan / fonnus ! ... / Deus da welet !
Sell ta !
Ro din !

ASTENN :

Kamishibai evit komz

Live : re vras

Kamishibai «an daou dort» (TES)

Diwar ur gontadenn hengounel bet dastumet gant Fañch an Uhel : « Nonnig ha Gabig zo kemenerien. Paket e vint gant ar gorriganed e-kreiz an noz ha ret e vo dezho kanañ ganto : dilun, dimeurzh, dimerc'her... »
12 plankenn-tresadenn evit gallout kontañ ar gontadenn

Tu zo ivez azasaat testennoù ha skeudennoù diwar ar 4 kontadenn Ar Yar Vihan Ruz", "Kabellig Ruz", "An tri Arzh" (hag "Ar valeadenn war valaenn" ivez da skouer.

Komz :

Live : re vras

Sketchoù evit deskiñ komz (TES) Michelle Kerrain

Un dastumad sketchoù bihan. Pal ar c'hoari sketchoù eo deskiñ ha gwellaat live yezh ar skolidi dre lakaat anezho da implijout ar stummoù hag ar c'heriaoueg diazez a vank dezho ha war ar memes tro lakaat anezho da gaout eskemm e brezhoneg gant ar vugale all. 40 fichenn kartoñs da vezañ renket en ur rennell.

Tu zo da implij lod eus ar sketchoù-se e kornioù c'hoari ivez (korn ar gegin, korn ar poupinelloù...).

Kavout a reoc'h ivez sketchoù all savet gant F.Rebours adalek ar re grenn,
hag ivez ur roll divizoù er c'hlas savet gant Brewal Runigo ha Delphine Le Gall .

Komz :

Live : re grenn, re vras

C'hoari e brezhoneg (TES) (gant ur CD

Dastumadenn c'hoarioù gant ul lodenn evit c'hoarioù en ur c'hlas (*pelec'h emañ ar velc'hwedenn ? An ibil huzh, Jakez en deus lavaret, paotr pe blac'h ?, C'hoari Kim, ..*) .
Lod eus ar c'hoarioù-se a vez tu da implij gant bugale skol-vamm.

Kavet e vez kanouennoù evit dispartiañ, dañsoù, ha c'hoarioù er-maez pe en ur sal sport ivez.

KONTAÑ DARVOUDOÙ BEVET (RE GRENN, RE VRAS)

LEC'H :

Lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Un didab eus fotoioù bet tennet er c'hals diwar un darvoud un darvoud bevet gant ar vugale er c'hlass pe er-maez.

Un daolenn wenn etreoberiat (TBI) , pe ur videobanner evit bannañ 8 pe 10 foto hag un urzhiater evit skrivañ frazennoù patrom war ar skramm.

DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Diazezet an doare d'ober war teknik an "albomoù eko" (gw. Boisseau, *"enseigner la langue orale en maternelle"*, RETZ 2029).

Implij a ra teknik an albomoù eko en trede gour fotoioù, dibabet gant ar skolaer.ez, diwar un darvoud bevet gat ar c'hlas (rekipe savet er c'hlas, baleadenn er c'hoad, war an aod, war ar maez, e kêr, en ur mirdi...).

Ar pal a vo sevel frazennoù dre gomz da gentañ, « kensavet » pe « marc'hataet » asambles gant ar skolaer.ez hag ar vugale. Ur wezh en em lakaet a-du war ar frazenn, e vo skrivet ar frazenn skouer gant ar skolaer. Kaset e vo al labour-se kentoc'h gant ar re vras pe gant ar re grenn.

Arabat klask ober pep tra en un taol. Mat eo kemer 3 pe 4 abadenn evit sevel un « albom ». Dav eo distreiñ e-penn kentañ gant pezh zo bet skrivet evit adwelet ar frazennoù patrom.

Ur wezh echu ha perc'hennet mat ar frazennoù gant ar vugale, e vo tu goulenn gant ar re vras pe gant ar re grenn (hervez al liveoù 'barzh ho klas) kontañ an darvoud d'ar re vihanañ. Tu zo ivez moullañ an traoù eveit sevel ul levr gwir pe oazañ ur bajenn da lakat e kaier buhez ar vugale (en ur ouzhpennañ an droidigezh e galleg evit ar gerent, evel-just)

PALIOÙ YEZH : SKOUERIOÙ EUS FRAZENNOÙ PATROM

RE GRENN

LAVARET

Gerioù tremenañ

Da gentañ, goude / war-lerc'h, a-raok

Frazennoù eeun gant bezañ

Lena eo . Ur venajerez eo.

Frazennoù eeun en amzer a-vremañ (trede gour unan)

Tiskouez a ra leo e dresadenn

Frazennoù eeun en amzer dremenet trede gour unan

Graet 'neus trouz
Malo 'neus kavet un dra

Frazennoù eeun en amzer dremenet eil gour ha trede gour lies

Graet hon eus ur valeadenn
Keginet hon eus ...
Gwelet hon eus ...

RE VRAS

LAVARET

Frazennoù eeun en amzer a-vremañ (trede gour unan)

Lena a ziskouez he sailh

Frazennoù eeun en amzer dremenet trede gour unan

Diskouzet he deus ur skeudenn deomp
Brav 'oa an amzer
Graet eo bet gant ar re vras
Lena he deus kavet

Frazennoù eeun en amzer dremenet eil gour ha trede gour lies

Bet omp bet da welet ur feurm
O kousket e oa ar vuoc'h
Kuzhet 'oa ar c'hrank dindan ar garreg
Gant Lena eo bet kavet ar c'hregin
Kavet eo bet roudoù ur pemoc'h gouez

Frazennoù gant stagelloù isurzhiañ

Chomet omp e-barzh an ti bihan peogwir 'oa glav
N'hon eus gwelet an deñved rak re bell 'oant
Errel a ziskouez pezh he deus kavet

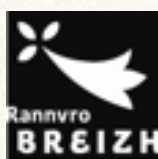
KELENNOMP !

3 straed al Lezenn - 56000 GWENED

Pgz : 06 21 83 83 30

Postel : darempred@kelennomp.bzh

ISBN da c'hortoz

**EMBANNDAUR KENTAÑ
MIZ COUERE 2025**